

Greta Andersen

**EN SVØMMEPIGES
MED- OG MODGANG**

SAMLEREN

Greta Andersen

EN SVØMMEPIGES
MED- OG MODGANG

SAMLERENS FORLAG

København 1952

Copyright by
SAMLERENS FORLAG

79.64

5696

I

Indtil mit 16. år var jeg nærmest vandskrækker. Naturligvis gik jeg i vandet midt på sommeren, når vandet var behageligt varmt, men selv da virkede det våde element ikke særlig tiltrækkende på mig.

Jeg skammer mig over at fortælle, at min yndlingsbeskæftigelse var læsning af mere eller mindre kulørte hæfter. En dejlig sommersøndag, hvor jeg lå mageligt hen-slængt på hjemmets brede ottoman, fordybet i et af disse litterære »mesterværker«, irriterede jeg åbenbart min bror mere end sædvanlig. Han havde ofte skoset mig, fordi jeg spildte min tid på dette rædselsfulde stads, men aldrig før havde jeg fået sådan en omgang som denne søndag. Blandt mange andre pæne ting skældte han mig ud for et dovendyr. Jeg burde tage mig noget mere nyttigt til, sagde han, noget, der kunne sætte liv i mine lade lemmer. Jeg grinede ad ham, men hans voldsomme opsang må af en eller anden grund have givet mig noget at tænke på. En time efter var jeg med min far på vej til *Sønderstrand*.

Der var svømmestævne. Endda et meget fornemt et. Hovedattraktionen var Toni Petersens verdensrekordforsøg på distancen 1000 yards. Det var første gang, jeg overværede noget sådant. Jeg blev hurtigt grebet af stemningen derude. De mange konkurrencer var faktisk lige så spændende som de kulørte hæfter! Især husker jeg begejstringen, da det lykkedes Toni Petersen at sætte ny verdensrekord. Selve løbet var uhyre spændende. Så vidt jeg hu-

sker, fik hun pace af fire mandlige svømmere, og trods deres mange kræfter og stadige udskiften fulgte Toni Petersen dem som en skygge. Tilsyneladende uden at blive træt. Jeg begreb ikke, at hun kunne holde et så vanvittigt tempo. Især ikke, da jeg efter stævnet selv plumpede i vandet og bare forsøgte at komme tværs over bassinet.

Min far var meget stolt af min svømning, der ellers mest mindede om den måde, hunde og køer kommer igennem vandet på. Han var særlig stolt, fordi han havde lært mig arten. Jeg husker, at han samme dag forsøgte at lære mig at springe på hovedet i vandet. Det var en værre forestilling. Far hersede længe med mig. Han skreg: »Spring til — stræk kroppen, der er ikke noget at være bange for.« Jeg sprang og sprang, men far sagde, at jeg mest af alt lignede en elefant, han engang havde set blive hejst fra borde fra et skib. Alle for- og bagpoter strittede, hver gang jeg dumpede i baljen. Jeg kan sige meget godt om min far, men tålmodighed har han ikke. Han opgav hurtigt lærerens lod.

Da hovedspringene var blevet en oplagt fiasko, søgte jeg trøst i diverse udspring på benene, og sejt var jeg, da jeg dristede mig ud fra femmetervippen. Fra timeteren nøjedes jeg med et lille kig. Der var *for* langt ned til vandet. Men denne dag på *Sønderstrand* satte sine spor. Jeg havde fået blod på tanden, og min bror var ikke sen til at udnytte den interesse, der var blevet vakt i mig. Han foreslog mig at gå ind i en svømmeklub. Et stykke tid strittede jeg imod, men endnu en gang fik min far overtalt mig.

Ind i Triton.

En hverdagsaften tog far mig så igen med til *Sønderstrand*. Denne gang for at få mig meldt ind i *Triton*, hvor vor tidligere mestersvømmerske, Else Jacobsen, var træner. Jeg var lidt flov over, at far skulle slæbe mig derud

som en anden lille skolepige, så da vi nåede badeanstalten, bad jeg ham blive udenfor. Jeg mærkede godt fars skepsis. Han tænkte nok i sit inderste, at jeg trods alt smuttede udenom. Det gjorde jeg dog ikke. Stolt skred jeg ind på badeanstalten i den overbevisning, at ingen gad interessere sig for mig. Jeg blev dog venligt modtaget og fik besked om indmeldelse og træningsforhold. Det var i juli 1943.

Næste gang jeg var på *Sønderstrand*, var Else Jacobsen der, og på hendes spørgsmål om jeg kunne svømme, svarede jeg, at jeg i hvert fald kunne flyde. »Det er all right,« sagde Else, »så skal jeg nok lære dig resten.« Derefter kommanderede hun mig i vandet. Else roste min første optræden, så jeg blev helt rød i hovedet. Jeg var som en hund i vandet, sagde hun. Det gik dog hurtigt over med hendes påskønnelser.

Mine forsøg på at komme elegant i vandet var igen et kapitel for sig. Else underviste mig energisk, men viste ikke mere synderlige tegn på at være imponeret. Lærenem var jeg afgjort ikke. Else har senere fortalt mig, at et så umuligt pigebarn havde hun sjældent været ude for!

Påstanden om, at det er lysten, der driver værket, skal jeg villigt skrive under på. Jeg gjorde ikke store fremskridt. Mest fordi lysten til at lære ikke var særlig stor. Jeg nærmest skrupkodede mig. Elses omsorg for min videre tilværelse i svømmeverdenen dalede forståeligt nok. Min ringe stræben for at dygtiggøre mig var yderst iøjnefaldende. En dag sagde Else, om jeg ikke kunne tænke mig at stå model til en pige i tørdok. Det ville mit temperament bedre passe til.

Nå, jeg fortsatte dog. Jeg havde jo betalt mit kontingent og ville da have noget for pengene, og efterhånden som træningen, tre faste aftener om ugen, blev en fast foreteelse, steg min interesse, først og fremmest på grund af det gode kammeratskab, der var blandt *Tritons* medlemmer. Jeg opdagede, at jeg ikke var ene om at være tilbage i

svømmeteknik og udspring, og det hjalp mig utroligt, at jeg ikke var stedbarn. Vi fik fællesfølelse under Elses dygtige og målbevidste instruktion, der ofte blev givet med skarpeste lud, men som altid var præget af den begejstring og kærlighed, hun følte for sin sport.

Der var umådelig meget at tage fat på, da lysten først indfandt sig. Træningen vekslede mellem brystsvømning, rygsvømning og crawl, for ikke at tale om mit stadige smertensbarn: Udspringene. Crawl syntes jeg absolut tog sig bedst ud. Jeg beundrede Birte Johansen, vor klubmester, når hun som en sæl, blot med en hel del mere skumsprøjt, pilede gennem vandet. Ih, hvor jeg misundte hende. Om jeg kunne svømme halvt så godt, ville jeg være lykkelig. Med en for mig uvant energi forsøgte jeg at efterabe Birte Johansen. Forsøgene var alt andet end behagelige. Jeg slugte en masse af *Sønderstrands* næsten altid snavsede vand under forsøgene på at lære grundreglerne om vejrtækning i crawl. Flere gange havde jeg druknefønmelser. Men jeg blev alligevel ved. En aften havde Else kigget mig ud. Hun kaldte mig op af vandet og sagde, at der trods alt var *noget* rigtigt i det hø, jeg lå og lavede. »Men hvordan i alverden trækker du vejret? Lad os nu prøve, om vi ikke kan få noget positivt ud af de bevægelser, der fra naturens hånd er i orden.«

Min første konkurrence.

Så fik jeg lidt begreb om, hvad målbevidst træning kræver. Else Jacobsen regerede med mig aften efter aften. Der begyndte at komme »glid« over min svømning. Finesserne ved startspringet blev indøvet. Tålmodighed, slid og forståelse var kravene. Frydefuld kriblen i kroppen var lønnen, når fremgangen sporedes.

Efter godt en måneds medlemskab i *Triton* fik jeg lov til at debutere som svømmerske. Begivenheden var en

klubmatch mod *Sparta*. Jeg var med i 10×50 meter holdkapsvømning i crawl. Overraskelsen og stoltheden var stor både for Else og mig, da jeg svømmede min konkurrent agterud med en halv meter. Debut'ens gode resultat øgede lysten, og da Else nu stadig viste interesse for mig og navnlig sled i det for at forbedre min stil, nød jeg min sport. Jeg var ved at finde melodien.

Da vi hen på efteråret flyttede ind i Østerbros Svømmehal, tog jeg endnu kraftigere fat. Det betød meget for mig, at min chef var meget sportsinteresset. Jeg var dengang i et af FDB.s udsalg. Der var en dejlig frisk tone i dette foretagende, som tiltalte mig. Bestyreren fattede hurtigt interesse for min svømning og gav mig ofte tidligt fri, så jeg kunne komme til træning. En lille notits i *Idrætsbladet* efter et stævne i Øbro-hallen stimulerede yderligere. Udover det egentlige referat kunne man læse:

»Der skete endnu en lille Ting i 100 Meter Crawl. Ganske vist opfattede det store Publikum ikke den Begivenhed, men i Triton var man imponeret. Det var Greta Andersen, der svømmede 100 Meter paa 1.13,4 og var hurtigere end baade Birte Johansen og Ethel Sørensen. Greta Andersen har svømmet siden August, hvor hun kom til Else Jacobsen og ikke kunde andet end en Smule hjemmelavet Brystsvømning. Paa den korte Tid er hun i Konkurrencerne gaaet ned fra 1.33 over 1.28—1.18 til 1.13,4.«

Jeg vil ikke nægte, at notitsen satte ekstra kolorit på svømningen. Selv om jeg, som før sagt, var glad for mit arbejde, ville jeg alligevel gerne have noget andet for at kunne gøre endnu mere ved træningen. Mine forældre forsøgte at få mig til at beholde mit gamle job, men det lykkedes mig at overtale dem og finde et arbejde, hvor jeg havde lidt mere frihed.

En opremsning af tider er direkte kedelig, så det skal jeg afholde mig fra, men stopuret er nu en god ting, der

med sine tørre tal nøgternt fortæller, hvordan det går. Her er jo ikke tale om skøn. Dommere er ofte meget uenige i bedømmelsen af for eksempel udspring. Forståeligt i mange tilfælde. Vinklerne, de ser springene fra, er jo forskellige, og man kommer vel heller ikke udenom, at sym- eller antipati for den eller de springere kan influere på bedømmelserne. Derimod er det sjældent, at der fejldømmes i konkurrencer, hvor de faste mål er afstukket. Derfor har svømmere lettere ved at konstatere deres form. Simpelt og ligetil fortæller tiderne dem det centrale.

Noget af det vanskeligste ved sportskonkurrencer er at finde ud af sammenspillet mellem brugen af kræfterne og beherskelsen af sit nervesystem. Det drejer sig altså blot om at kende sig selv, hvad der måske lyder nemt og kønt, men det er nu ikke så ligetil. Som regel tager det år, før man finder balancen, hvis det da nogen sinde lykkes, men man er lykkelig for ethvert lille fremskridt på dette så udefinerbare område.

Klubmester.

Der var nu for alvor ved at komme flugt og fart over træningen, og resultaterne blev da også bedre og bedre. Jeg blev klubmester. Var altså kommet på højde med mit forbillede, Birte Johansen, og jeg fo'r videre efter nye skalpe.

Man var efterhånden så småt begyndt at regne med mig. Udslagene registreredes omgående i mine nerver. Nu ventede man pludselig noget af mig, når jeg startede. Foreløbig kun inden for klubben, men det var rigeligt til at give mig en spændthed, som var helt ny for mig.

Der er vist noget om, at man skal være en smule ophidset, eller hvad man nu kan kalde det, før en vigtig konkurrence, men det skal så sandelig også forsvinde, såsnart man kommer i vandet. Nervøsiteten skal formelig afvaskes

i startspringet, ellers hemmer den svømningen. Denne sindets opstemthed er en krudtladning, som kan give ens ydeevne et skub længere frem, end man på forhånd havde troet muligt. Men denne, om man så kan sige, overfølsomhed kan også være negativ, hvis den tager så kraftigt fat før en konkurrence, at den ødelægger ens nattesøvn eller giver så megen uro, at man bliver pirrelig og dermed unødvendig irriteret for sine omgivelser. På dette vigtige punkt forsøgte Else Jacobsen også at hjælpe mig. Gang på gang gentog hun, at jeg ikke måtte stramme mine muskler. Altid blot tænke på bløde, rolige tag, den korrekte stil skulle gennemføres så akkurat som muligt, og farten ville dermed komme automatisk. Jeg fattede dengang ikke rigtigt betydningen af disse direktiver.

Uhyre meget betyder det, hvorledes man kommer i vandet. Balancen på startskamlen er, hvis den skal være perfekt, et helt lille kunststykke. Man skal jo være på nippet til at falde i vandet for ikke at tabe tid med kroppens fremførelse, når skuddet lyder. Der er såmænd intet mærkeligt i, at der ofte må både to og tre omstarter til, før et felt kommer rigtigt af sted. En overflødig bevægelse fra starteren får let een eller to til at plumpe i, før skuddet falder. Det kan være ret anstrengende for den, der har tyndslidte nerver, når starten trækker ud, men man må jo søge ikke at lade sig påvirke så meget, at den forudlagte plan for løbet ødelægges. Tilsyneladende bagateller kan ofte distrahere så meget, at man glemmer det egentlige, og så går løbet i fisk for en.

Mit gennembrud.

Vinteren var meget lærerig for mig, og da udendørsstævnerne næste sommer begyndte, fik jeg, hvad man kan kalde, mit gennembrud. I forbindelse med Børnehjælpsdagen i Helsingør juli 1944 blev der afholdt et svømmestævne.

Flere af de københavnske klubber, bl. a. *Triton*, var inviteret derop. Selvfølgelig var jeg uhyre spændt på mit første egentlige møde med Karen Margrethe Harup og de andre store »kanoner«. Forløbet skildrede B. T. næste dag i en for mig helt overvældende form. Der stod med stor, fed overskrift:

»Fantastisk Fremgang! Dansk Svømmesport beriget med et nyt kvindeligt Svømmehaab! Kun crawl i 3 Maaneder — men dog hurtig nok til at besejre Karen Margrethe Harup«.

Og selve referatet:

»Der var ikke særlig meget at glæde sig over ved Svømmestævnet i Helsingør i Gaar, men af een Grund vil det alligevel blive husket. Det skyldes en ung Svømmepige, der ikke blot skabte Sensation ved at slaa Karen Margrethe Harup i 100 m Crawl, men tillige ved at faa sit Gennembrud i en saadan Grad, at man uden Overdrivelse kan tale om, at Danmark blev beriget med en ny Storsvømmerske.

Det var Tritons 16-aarige Greta Andersen, som leverede denne Præstation. Efter sidste Stævne skrev vi, at man maatte have Opmærksomheden henvendt paa hende.... men ingen regnede med, at det vilde gaa saa stærkt med hendes March mod Toppen. Med stigende Forbavselse saa man hende holde Trit med Kirsten Ove-Petersen og K. M. Harup i 100 m Crawl, og det var først lige til Slut, Kirsten Ove-Petersen pressede sig en Anelse foran, medens Harup blev slaaet. Tiden for de 3 var henholdsvis 1.11-1.11,5 og 1.11,5. Det lyder ikke af saa meget, men er alligevel fint paa udendørs 50 m Bane.

For Greta Andersen er det endda nærmest en fantastisk Fremgang. Det var ikke mere end hendes fjerde 100 m Crawl paa Tid, og hendes Resultater ved disse har været 1.20,5-1.18,0-1.13,4 og 1.11,5. De tre første Tider er naaet indendørs, saa Resultatet i Gaar var særlig straalende.«

Meget morsomt stod der senere i referatet, at jeg ikke var nogen særlig stilsvømmer, men at min umådelige energi havde bragt den kometagtige fremgang. Det sidste var min bror meget stolt af. Han tog sin andel i den forandring, der var sket med mig fra ivrig læser af kulørte hæfter til energimættet dansk elitesvømmer. Selv var jeg helt beruset af stolthed. Avisernes pæne omtale virkede inspirerende. Nu skulle der rigtig bestilles noget.

Mine første rejser.

Et par uger efter svømmede jeg min første 400 m crawl ved et stævne på *Sønderstrand*. Her satte jeg sikkert en lille rekord, idet jeg svømmede på guldnålstid, hvad der vist ikke er almindeligt ved en »premiere«. Jeg var »kun« 7 sekunder efter mesteren Karen Margrethe Harup.

Skønt jeg snød mig selv for et par juniormesterskaber (guldnålssvømmere må ikke deltage i disse), var jeg jublende glad. Tiden 5.42,3 skaffede mig andenpladsen på årets rangliste. Nu var der sandelig gået hul på bylden. Jeg behøvede ikke mere at kæmpe for at komme med ved forskellige stævner. Jeg var accepteret. Nogen tid forinden havde jeg måttet tigge og bede Else Jacobsen om at komme med på en lille tur til Haslev for at få lov til at være fjerdeparten på en 4×50 m. At Else gav sin tilladelse var vist mere en nådig gestus end belønning for god træning. Turen blev for resten direkte komisk. Vi startede på tandemcykler fra Toftegaards Plads, alle i pæne røde bluser og hvide shorts. Men kort efter starten skyllede regnen ned over os. De røde bluser smittede af, så vore shorts så ud, som om vi havde spildt syltetøj ned ad dem. Inden vi nåede Haslev, fik vi at vide, at der var undtagelsestilstand i København, og da vi kom til Haslev, var al svømning forbudt. En helt igennem tosset tur — og den havde jeg tryglet om at komme med på!

Under krigen var det ikke altid behageligt at rejse. Jeg mindes f. eks. en tur til Grindsted, der varede 18 timer, og hvor vi måtte stå op det meste af tiden. Da vi endelig nåede frem, var der kun et par timer, inden vi skulle svømme.

Fra Triton til D. K. G.

Mange har undret sig over min overgang fra *Triton* til *D. K. G.* i 1946. Her kan jeg få lejlighed til at forklare denne, så diverse rygter gøres magtesløse. I 1946 turnerede den hollandske og danske svømmeelite samlet i bus rundt i Holland. Da svømmerne var i Amsterdam, kom en af svømmepigerne med en bemærkning om det underlige i, at Greta Andersen ikke var med. Dertil svarede min lærerinde, Else Jacobsen, at der såmænd ikke var noget mærkeligt i det, for Greta var en brandumulig, dum gås. Da pigen kom hjem, fortalte hun om Elses bedømmelse af mig. Niels Aage Madsen kom også til mig og sagde, at jeg skulle se at holde op med min forgudelse af Else Jacobsen, for sådan og sådan havde hun altså sagt. Endnu flere af deltagerne udtalte sig samstemmende, så hvor nødig jeg end ville, måtte jeg tro dem.

Jeg var forfærdelig skuffet og ked af det. Jeg havde ikke styrke nok til at tåle denne modgang, og da jeg netop på dette tidspunkt sloges med et væmmeligt mindreværds-kompleks, var jeg nærmest helt til rotterne. En af årsagerne til min mindreværdsfølelse var, at min far ikke var så meget i sit erhverv som de andre pigers. Endvidere følte jeg mig altfor stor og klodset. Jeg tabte gnisten. Træningen blev lidt af en plage.

Jeg spekulerede som en gal uden at kunne finde anden udvej end at forlade *Triton*. Da jeg fortalte Else Jacobsen om min beslutning, udspilledes der nærmest en hel farce under en træning i Øbro-hallen. I den ene ende af bassinet stod Else Jacobsen og i den modsatte hendes mand, Willy

Baade. I midten var der en gruppe svømmere, som holdt med mig og absolut ville have mig til at gå i *DKG*. Else og Willy råbte, at jeg skulle blive i *Triton*, mens midtergruppen skreg: »Gå i *DKG*.« Midtergruppen vandt, ikke mindst fordi de påpegede, at hvis jeg blev i *Triton*, så var jeg lige så dum, som Else havde sagt. Jeg var imidlertid slået så meget ud af trit, at jeg ikke mere ville bruge al min fritid til at svømme i.

Under Ingeborg Paul-Petersens vinger.

Jeg havde besluttet mig til at ville være lærerinde i gymnastik, svømning og dans. Else Jacobsen havde kort før min udmeldelse af *Triton* anbefalet mig et gratis kursus på Statens Gymnastikinstitut, men hendes anbefalinger brød jeg mig ikke om at følge nu. Jeg tog i stedet for en dag ud til frøken Ingeborg Paul-Petersen og spurgte, om jeg ikke kunne blive indmeldt på hendes kursus. Det tegnede imidlertid ikke særlig lyst lige straks. Hendes kursus var overtegnet til langt hen i 1949, så der var intet at gøre. Uden at tænke over det sad jeg i nervøsitet og pillede ved min 400 m guldnål. Der gik som et elektrisk stød gennem frøkenen. Hun spurgte mig straks, hvordan jeg var kommet til det mærke, om hvad jeg hed, hvor længe jeg havde svømmet og for hvilken forening. Da hun hørte, at jeg ikke længere var medlem af *Triton*, men at udmeldelsen ikke var dateret endnu, sagde hun, at det måtte vi hurtigst muligt se at få ordnet. »Kom i morgen tidlig i Frederiksberg Svømmehal, og lad mig se dig svømme, og så må vi have dig i *DKG*.« »Opvisningen« var uhyre morsom for mig. Ingeborg Paul-Petersen var simpelthen imponeret. At jeg kunne svømme 400 m crawl på 5.42 med de krogede arme, med det ene ben strittende for højt i vandet og med den tossede vejtrækning! Yderligere kaldte hun mine startspring for gyngehesteplask. Jeg måtte bestemt have en

kæmpefysik, når jeg med alle disse deformiteter kunne præstere guld. Der var kun eet at gøre — begynde helt forfra.

Nu, hvor jeg havde et halvt års karantæne, var det ganske ligetil at søge de værste fejl rettet. Og så blev der vel nok arbejdet! Ingeborg Paul-Petersen sad trofast hver morgen i Frederiksberg Svømmehal på sin grønne pude. Den sørgede bademesteren for at have på plads, inden hun kom. Jeg fik hele svømningens ABC forfra samt en masse nye ting terpet ind. Afslappede, bløde bevægelser, vejrtrækning og stil. Og der var ingen chance for at skyde uden om nogen detalje.

Fire gange to timer om ugen med en omhyggelig og dygtig lærerinde, det kunne ikke undgå at sætte sine spor. Jeg følte en hel ny fornemmelse, når jeg svømmede. Hvor jeg før havde været delvis udmattet under løbene, mærkede jeg nu et overskud af kræfter, som voksede, efterhånden som jeg helt forstod *det*, Ingeborg Paul-Petersen ville lære mig. Hun gjorde et stort og uegennyttigt arbejde og var hjertelig i sin omhu for at gøre mig til så god en svømmerske som muligt. Jeg ved, at hendes glimrende vejledning har betydet kolossalt for mig, og jeg vil altid stå i taknemmelighedsgæld til Ingeborg Paul-Petersen.

Efter en måneds træning fortalte Birthe Christoffersen mig en dag under bruseren, at frk. Paul-Petersen, mens jeg trænede, havde peget ned på mig og sagt: »Der ligger vor guldmedalje i 100 m crawl i London.« Jeg kan ikke forklare, hvor lykkelig jeg blev. Viljen til at øge min træning under min nye lærerindes lederskab blev endnu større.

Et råd, der ikke blev fulgt, kostede os måske guld.

Kort efter, at jeg havde meldt mig ind i DKG, blev også Fritze Nathansen medlem. Hun var kommet til København fra Århus, og jeg blev dermed klubkammerat med ver-

dens hurtigste crawlsvømmerske. Vi trænede ofte sammen, og jeg husker en dag, hvor jeg blev lidt fornærmet, da frk. Ingeborg Paul-Petersen ville have tid på Fritze. Hun bad mig om at agere pace og starte lidt før. Det ville jeg imidlertid ikke, og jeg fik så lov til at starte samtidig, skønt frk. Paul-Petersen kom med et: »Jamen, hun er jo verdens bedste.« Jeg gjorde mig alligevel ikke til grin. Vi startede samtidig og kom i mål samtidig!

I forbindelse med Fritzes og min træning under vor strålende lærerinde kan jeg ikke glemme en bemærkning, frk. Paul-Petersen kom med en dag til Fritze. Ingeborg Paul-Petersen ville have, at Fritze skulle forandre sin vejrtrækning fra den ensidede til en skiften fra side til side, for at hun derved kunne holde øje med sine konkurrenters stilling under løbene. Det sagde Fritze nej til. Hun havde en gang lært sin vejrtrækning af overofficiant Mortensen i Århus, og den ønskede hun ikke at forandre. Dertil svarede frk. Paul-Petersen lidt mismodigt, at hun ikke var i tvivl om, at det ville svie til hende en dag før eller senere. Bemærkningen stod som neonlys for mig den dag under olympiaden i London, hvor Danmark svømmede med i finalen om 4×100 m crawl. Før de sidste 50 m førte Fritze med et par meter, men Ann Curtis, Amerika, lå på hendes forkerte side, så hun slet ikke kunne se dennes vældige finish. Ann Curtis slog sin hånd i ribben et kort øjeblik før Fritze. Det tvivler jeg stærkt på, at hun havde gjort, om Fritze havde anet det mindste om, at vor sejr var truet.

En hård skole og en dito lærerinde.

Det var et strengt program, der blev holdt på Ingeborg Paul-Petersens lærerindekursus. Først de to timer i svømmehallen om morgenen, dernæst to timer gymnastik for så at slutte med to timer i moderne dans. Jeg nærmest vaklede hjem efter dagens undervisning. Alle kræfter var som

suget ud af en. Men jeg lærte noget. Frk. Ingeborgs niece, Ellen, ledede kursuset. Hun var en dygtig, men hård lærerinde, der satte sine krav så nær et menneskes ydeevne som muligt. Der må have været noget i min natur, der frastødte hende. Det fik jeg utallige beviser på.

Det hører vist ikke til god pædagogik aldrig at give et rosende ord eller den mindste påskønnelse. Nerverne stod altid på højkant, når frk. Ellen var i nærheden. Heldigvis overværede Ingeborg Paul-Petersen selv eksaminerne. Hun var altid parat med ord, der kunne hjælpe en over eventuelle vanskeligheder.

Hvor forskelligt de to så på mig, fremgår bl. a. af en episode dagen før vi skulle til eksamen i gymnastik. Ingeborg Paul-Petersen spurgte, om nogen af os turde udføre det fritstående program, skønt det først var dagen efter, det var på programmet. Jeg tilbød mig og klarede den lange, fortsatte serie øvelser så godt, at jeg fik mg+. Ingeborg Paul-Petersen havde anerkendende ord til mig, men Ellen Paul-Petersen snerpede kun munden sammen og hvislede et: »Hå — røde negle til en eksamen.« Jeg gik tudende hjem den dag, og da eksamen var helt overstået, ville jeg ikke engang hente mit eksamensbevis med de tre for mig betydningsfulde ug ÷.

I konkurrence igen.

Hvad selve svømningen angik, havde Ingeborg Paul-Petersen fortsat sin systematiske optræning af mig, og jeg følte for hver måned fremgangen. Man var overrasket over mine store fremskridt, da jeg efter karantænetiden atter deltog i en konkurrence. Det var i Østerbros Svømmehal ved Dansk Svømme-Forbunds første udtagelsesstævne til europamesterskaberne i Monaco. Jeg mødte Fritze Nathansen og Karen Margrethe Harup på 100 meteren. Fritze vandt i den fine tid 1.07,7. Jeg kom kun et tag efter, og Ka-

ren Margrethe blev nr. 3 et halvt sekund efter. Styrkeprøven viste klart, at både min hurtighed og stil var forbedret betydeligt. I holdkapsvømningen samme aften satte jeg personlig rekord ved at svømme på 1.06,5.

Endnu bedre var min tid på Amager Helgolands 50 meter bane. Her kom jeg ned på 1.07,3, lige et halvt sekund efter verdens dengang hurtigste Fritze Nathansen. Aviserne lagde mærke til mine forbedringer og var overstrømmende i deres ros af frk. Ingeborg Paul-Petersens indsats.

Ved stævnet i Øbro-Hallen blev jeg også nr. 2 i 400 meter — denne gang efter Karen Margrethe, der vandt i 5.18,9. Hele fem år var gået, siden hun havde været nede på så fin en tid. Mine 5.21,6 var en snes sekunder hurtigere, end jeg hidtil havde gået distancen. Vi blev tippet som nr. 1 og 2 til europamesterskaberne i Monaco. Tiderne var nemlig klart årets bedste i Europa.

Men der kom en slæde med nerver i vejen. Ved et stævne i Kalmar brød jeg totalt sammen under en 400 meter. Nerverne slog mig ud, og jeg fandt det helt i sin orden, at jeg kun blev udtaget til 100 meter i Monaco og ikke 400 meteren. I stedet valgte man den konkurrencevante Fritze Nathansen til Karen Margrethes partner. Flere steder i pressen blev der slået til lyd for, at jeg trods mit Kalmar-uheld burde være udtaget til 400 meteren, og at det havde været bedre, om Fritze helt kunne koncentrere sig om 100 meteren.

For første gang kom der lidt skævhed i forholdet mellem Fritze, Karen Margrethe og mig. Vi var alle tre i *DKG* og trænede sammen under frk. Ingeborg Paul-Petersen. Efterhånden som jeg nærmede mig deres standard, fjernede vi os desværre fra et af de bærende led i idrætten: Kammeratskabet. Fritze og Karen Margrethe, der var perlevenner, trak den berømte usynlige streg, hvor jeg blev holdt udenfor.

II

Nu lå den helt store oplevelse for mig: Europamesterskaberne i Monaco. Jeg skulle bl. a. have min luftdåb, hvad jeg var meget spændt på. Flyveturen tog 11 timer, men jeg fik desværre ikke set så meget på denne ellers så vidunderlige flyvetur. Jeg befandt mig ærligt talt ikke så godt i luften som i vandet. Hver gang maskinen tog nogle bump i lufthullerne, fik jeg kvalme, og ved mellemlandingerne i Frankfurt og Zürich måtte jeg aflevere det meste af min maves indhold. Jeg fik dog et glimt af Mont Blanc, da vi i svimlende højde fløj over det berømte bjerg, og over Sydfrankrig forbavsedes jeg over den pludselige forandring fra dag til aften. Ti minutter før vi nåede Nice, var det strålende sol, men da vi landede i den herlige middelhavsby, var det bælgmørkt.

Holdet blev indkvarteret på et tredieklasses hotel med en trivelig og vennesæl vært, der ved sin eminente måde at hygge om os på næsten formåede at skjule hotellets mangler. Alt hvad der kunne gøres, for at vi skulle føle os hjemme, blev gjort, så vi virkelig fik nogle dejlige dage hos ham.

Det danske hold vakte opmærksomhed i Monaco, ikke alene på grund af de resultater, vi opnåede, men også på grund af vore meget smukke dragter, røde, lange bukser og hvide sweaters med Dannebrog på brystet. De var foræret os af fabrikant Knud Danielsen, der altid har haft en uhelbredelig kærlighed til den danske idræt, især cyklesporten og svømningen. Han var selv med i Monaco og kørte os ofte i sin bil, når vi skulle fra hotellet til det smukke svømmestadion.

Danmark blev bedste nation ved europamesterskaberne ved at erobre fem mesterskaber. Karen Margrethe Harup blev topscorer ved helt fantastisk at vinde tre mesterskaber. Hun var dygtigste deltager blandt 347. Hun sejrede i

100 m rygcrawl, 400 m crawl og som partner i 4×100 m. Fritze Nathansen vandt 100 m crawl. Her blev jeg nr. 3. Fritze fik således revanche for sit nederlag i Øbro-Hallen, kort før vi startede til Monaco.

Danskernes bedrifter i Monaco vakte både forbavselse og beundring. Ingen havde troet det muligt for et lille land at fostre så fine svømmere. I udspring overgik Thomas Christiansen sig selv. Han har aldrig før eller siden sprunget så sikkert. Hans værste konkurrent, Lennart Brunnhage, Sverige, var favorit. Nærmest fordi han ved et stævne i København kort før europamesterskaberne havde slået Thomas med ti points. Når Lennart kunne gøre det på Thomas' hjemmebane, regnede ingen med, at han kunne tabe i Monaco. Imidlertid satte Thomas alt ind på at få et »skab« hjem til gamle Danmark. Han ville ikke stå tilbage for pigerne. Efter de obligatoriske spring førte Lennart Brunnhage med 0.70 points, men så satte Thomas Christiansen alt ind på eet bræt i det frie. Han valgte en serie, der i sværhedsgrad lå højest af samtlige springeres. Kulminationen i den nervepirrende kamp mellem de to nordboere var, da Thomas slyngede sig rundt i en 2½ forlæns saltomortale med hoftebøjning. Han havde lidt for meget fart på, så nedslaget blev ikke helt præcist, men fik dog så fint et spring ud af det, at dommerne voterede 7½ points. Dermed udløstes spændingen, og under tordnende bifald blev Thomas Christiansen kåret til mester. Lennart Brunnhage blev nummer to, ti points efter. En i alle måder vellykket revanche for den danske springer.

For mit eget vedkommende blev gevinsterne den omtalte tredjeplads i 100 m crawl samt deltager på europamesterholdet i 4×100 m. I konkurrencen om Bredius-pokalen scorede Danmark 72 points, Holland fik 54, og Frankrig nåede 34. En enestående præstation fra dansk side, som bliver vanskelig at gentage.

Et rigtigt eventyrrige.

Som turist i det lille fyrstendømme mindes jeg særlig en tur i Monte Carlos eksotiske have. Der var adskillige botaniske vidundere, bl. a. tropeplanter, der var lige så skønne, som de var mærkelige i form og farvepragt.

På en lille afstikker fra holdet ville jeg plukke et palmeblad som erindring. Kronen sad ikke højere, end at jeg let kunne nå et af de laveste blade. Stor var min forskrækkelse, da jeg forsøgte at rykke bladet af grenen, for hele træet lagde sig nok så net ved min fod. Jeg gav mig ikke tid til at undersøge grunden til, at træet på denne måde lod sig »fælde«, men skyndte mig at stable det nogenlunde på højkant igen og styrtede atter hen til kammeraterne, glad over, at ikke en af havens pragtfulde hvidklædte betjente havde observeret mit forsøg på hærværk.

Jeg skal love for, at der var fest og farver i det lille fyrstendømme. På gader og pladser, ved det verdensberømte spillecasino, ja, alle vegne, møder man betjente eller soldater i dragter, der hensætter en til et eventyrrige. Vi blev fotograferet sammen med et par af disse hvide betjente med tropehjelme, hvor rød-hvide fjer flagrede for vinden. En grusom masse medaljer havde de selvfølgelig også. Jeg regner med, at disse må have været familiemedaljer. Eet menneske kunne bestemt ikke have nået at gøre sig fortjent til alle de udmærkelser!

Hysterisk heltedyrløse.

Vejen hjem til Danmark blev lidt forlænget, fordi holdet havde gjort så stor lykke ved europamesterskaberne. Vi fik en mængde invitationer, og et par af dem blev efterkommet.

Først var vi i Marseille, hvor vi næst efter Frankrigs »svømmegud«, Alex Jany, havde mest succes. For resten er

Alex Jany et kapitel for sig. Franskmændene er jo rent ud fabelagtige i deres dyrkelse af sportens store. På os mere koldblodige nordboere virker det til tider en smule latterligt. Tilskuerne lo, når Jany lo, og græd, når han græd. Det skete nemlig også, at deres store, overforgyldte stjerne græd, som da han i 4×200 m crawl på sidste tur blev slået af svenskeren Olle Johansson med $\frac{2}{10}$ sekund. »Vor store Jany græd,« skrev aviserne, »som om tyskerne atter havde besat landet«. Jany var dengang en fin svømmer, men absolut en lige så fin »krukke«. Skylden lå vel nærmest hos de fanatiske tilhængere af ham. Tænk blot, at hotellet, hvor Jany havde indlogeret sit luksuslegeme, reklamerede med sin gæst ved at stille et stort skilt uden for hovedindgangen. På skiltet stod: »Her bor Jany, manden, der har sat europarekord, verdensrekord og er blevet dobbelt europamester«. Sikken en masse skiltearbejde, vores hjertensgode, hyggelige vært ville have fået, hvis han skulle have offentliggjort alle de europamestre, der boede i hans hotel »Helvetia«! Det var ham rigeligt at servere den champagne, han selv eller fabrikant Danielsen gav, hver gang vi kunne fejre et nyt »skab«.

En mærkelig skåltale.

Samme Danielsen var også overdådig i køb af frugter til holdet; mest yndet var bananer, og han lod aldrig en lejlighed gå tabt, når der var noget at fæstne sig ved. Så blev der skålet og holdt taler, ikke altid lige heldige, som da holdets leder, Dansk Svømme-Forbunds formand, fuldmægtig Frede Borre, en aften ganske umotiveret bad os udbringe en skål for »de elendige«. Skålen tog sigte på Grethe Sønnesen, Inge Becken og Birthe Ove-Petersen, fordi de efter hans mening ikke havde ydet nok. Heldigvis blev han ene om sin skål, men den aftens glæde havde han spoleret, og Grethe Sønnesen forlod omgående bordet og

gik grædende op på sit værelse. Beskæmmende, at en leder, der indkasserede så megen virak for sit holds præstationer, kunne være så takt- eller tankeløs.

Fra Marseille via Paris til Amsterdam.

Marseille erindrer jeg hovedsagelig for sit meget hurtige og krystalklare vand, det kæmpemæssige fisketorv og så for de mange tiggere. Skønt man næsten var tom for penge under besøget i Marseille, var det umuligt at undlade en lille hjælp for eksempel til en forfærdelig fattig mor med to bittesmå, halvnøgne unger. Det kunne dog være farligt, for gav man een gang, myldrede det straks af tiggere med fremstrakte, bønliggende hænder.

I Marseille traf vi en dansk vinfabrikant, som viste os rundt i kældrene, hvor han tilberedte sine vine. Rækker af »syrebeholdere« stod som kompagnier på geled, fyldt med vine af alle arter. Fabrikanten lovede os, at alle svømmere, der blev placeret ved olympiaden næste år i London, skulle få en hilsen fra ham. Han holdt sit løfte. Karen Margrethe Harup og jeg fik hver fem liter meget fin cognac, og de andre medaljetagere fik hver to liter.

I toget fra Marseille til Paris var vi blevet skrækkelig snavsede og svedige. Vi glædede os derfor til et forfriskende bad, når vi kom til vort hotel, men blev vi skuffede, da vi opdagede, at der kun var en lille håndvask, som her fik udvidet betegnelsen til fod- og altmuligandevask. I Paris svømmede vi ikke. Det var i sandhed en fransk visit i byernes by, for allerede næste dag gik turen videre til Amsterdam, hvor vi blev i tre dage.

Efter besøget i Paris nød vi rigtigt den hollandske renlighed og den dejlige hollandske mad. Holdet deltog i et stævne i Haarlem, en lille by ti kilometer fra Amsterdam, og resultaterne her var ganske udmærkede. Og så gik det hjemad.

Et noget flovt triumftog.

Ved hjemkomsten til København var der mere politi end svømmeinteresserede. Rejsetrætte og en smule forkølede efter den pludselige og store temperaturforandring kom vi hjem. Frk. Ingeborg Paul-Petersen var blandt dem, der tog imod os. Hun havde en lille, smuk gave med til de tre DKG'ere: Karen Margrethe Harup, Fritze Nathansen og mig, sagde hunden. Altid har frk. Ingeborg påskønnet vore gode bedrifter med en personlig gave. Jeg har adskillige hilsener fra frk. Ingeborg, som jeg gemmer med stolthed. Hendes hilsen efter Monaco lyder:

»Kære Greta! Hjertelig til Lykke, du har klaret dig godt! Det er jo første Gang, du er med blandt de »store«. Fortsæt som du er begyndt med din maalbevidste Træning, saa opnaar du et højt Standpunkt i din Svømning.«

Efter at vi havde fået blomster og var blevet fotograferet, tog vi til vore respektive hjem for at hvile ud.

Om aftenen mødtes vi ved Øbro-Hallen for i åben vogn at køre gennem byen til Københavns Raadhus. Det var vist ment som et triumftog, men det havde ærlig talt ikke meget med hverken triumf eller tog at gøre! Måske ødelagde regnvejret noget. Lad os trøste os med det! Udover de mennesker, der normalt færdes på gaderne ved den tid, »triumfbilen« kørte, tror jeg ikke, der var ret mange.

Men på Raadhuset var der feststemning. Over to tusinde mennesker modtog os inde i den store hal, og borgmester Julius Hansen holdt en smuk tale for os. Han indledte med at mindes den engelske svømmerske Nancy Riach, der så sørgeligt døde af akut børnelammelse under europamesterskaberne. Derefter udtalte han sin glæde over den glans, vi med vore præstationer havde kastet over Danmarks navn. Mest hæftede jeg mig ved borgmesterens forundring over, at vi med så dårlige træningsforhold kunne opnå så

fine resultater. Han lovede, at så snart materialesituationen forbedredes, skulle der blive rådet bod på dette. Endnu er der ikke sket noget, men det må vel stadig skyldes mangelen på materialer?

Også sportens medalje har sin bagside.

En fordragelighedens ånd og tone, selv blandt de værste konkurrenter, skulle være nogle af idrættens fornemste kendetegn. Det vil imidlertid være forkert at foregive, at alt indenfor sportsverdenen er lutter idyl. Jalousi, ærgerlighed og primadonnanykker er desværre ikke ukendte begreber. Når jeg har dristet mig til at skrive en bog om mine oplevelser som svømmepige, synes jeg, det er forkert kun at skrive om de gode minder. Det ville være at fortælle kun den halve sandhed. Og jeg foretrækker nu engang at sige min mening rent ud, hvad der måske nok er grunden til, at der er nogle enkelte af mine kammerater, jeg ikke altid er kommet lige godt ud af det med.

Jeg har før fortalt, at mine klubkammerater, Karen Margrethe Harup og Fritze Nathansen, gav mig den kolde skulder, efterhånden som jeg nærmede mig deres standard. Det pinte mig meget, og jeg gjorde ofte et ærligt forsøg på at vinde deres venskab, for eksempel under hjemrejsen fra Monaco.

Ledelsen havde kun kunnet skaffe 3 1. klasses billetter. Dem havde Karen Margrethe, Fritze og Grethe Sønnesen taget sig af, hvad der meget forståeligt gav anledning til skumlen i krogene. Det havde utvivlsomt også været rigtigt, at vi alle havde været ligestillet, og når der ikke kunne skaffes 1. klasses billetter til hele holdet, burde ledelsen have givet os alle billetter til fællesklasse.

Vi sørgede selv for vores forplejning i toget, og en dag, da jeg havde smurt mad til mine kammerater, gik jeg i den bedste mening ind til passagererne i den fine klasse,

for at også de kunne få deres portion, men Karen Margrethe hilste mig med denne salut: »Skrub ud med dig, og æd, som du plejer, vores mad.«

Jeg blev helt slået ud af hendes uretfærdige bebrejdelse — jeg havde aldrig rørt deres mad.

Denne episode ødelagde resten af hjemturen for mig. Jeg kan ellers glæde mig over at have fået et godt humør i vuggegave, men som det følsomme gemyt, jeg ikke desto mindre er, har jeg også let til tårer, når noget går mig imod, og den uretfærdige behandling, jeg her fik, sårede mig dybt. Jeg tudbrølede i flere timer, men samtidig voksede der i mig ønsket om revanche for den forsmædelige ydmygelse, jeg havde lidt. Jeg ville vise dem ved først give lejlighed, at kunne jeg ikke hamle op med »perleveninderne«, hvad intriger angik, så kunne jeg det i svømmebassinet. Det fortalte jeg dem rent ud. Og de glemte det ikke.

Da vi ved modtagelsesstævnet i Øbro-Hallen blev fejret med kønne velkomstord, skønne blomster og gaver, havde jeg det største besvær med at høre efter, fordi det sad i mig, at jeg skulle holde mit løfte til Karen Margrethe og Fritze. Vi skulle alle tre svømme 200 m crawl. Før starten hviskede de begge til mig: »Husk nu, lille Greta, at du skal banke os begge.« Det gjorde mig ikke mindre koncentreret. De fik bank. Dagen efter kunne man i aviserne læse med store overskrifter: »2 Europamestre blev besejret. Greta Andersen slog baade Karen Margrethe Harup og Fritze Nathansen i Aftes«.

Ned på jorden — men op igen.

Efter at jeg ved modtagelsesstævnet havde haft det held at slå begge mine »store« klubkammerater, kom jeg med et brag ned på jorden igen. Søndagen efter var der arrangeret revanche på 100 m, hvor jeg skulle have mødt Fritze

Nathansen. Jeg havde bare ikke fået besked om det. Jeg gik det meste af søndagen og sled mit tøj rent, indtil min bror kom hjem og forbavset spurgte, hvorfor jeg ikke var gået til det svømmestævne i Østerbrøs Svømmehal, hvor jeg ifølge aviserne skulle møde Fritze. Det kan nok være, jeg fik travlt med at blive klædt på og forsøge at få fat i en bil. Desværre mislykkedes det sidste på grund af regnvejr, og jeg nåede ikke til stævnet. Dagbladene havde en noget forskellig forklaring på mit fravær. Et sted stod der, at jeg havde sendt afbud om lørdagen, fordi jeg var forkølet og øm over hele kroppen, mens andre syrligt fortalte deres læsere om min høflighed ved at blive borte uden afbud.

Men jeg kom op igen. Ved Københavns Svømme-Forbunds rundskuestævne en måned senere var det meningen, at Karen Margrethe og Fritze skulle forsøge at få revanche på 200 m, men af uforklarlige grunde lavede arrangørerne om på programmet, så jeg kom til at dyste med Fritze på hendes favoritdistance 100 m. Det passede ikke rigtigt Fritze. Og hendes humør blev ikke bedre, da hun efter lodtrækning kom til at ligge på den forkerte side af mig.

Om det var grunden til, at jeg slog hende på den hidtil mest overbevisende måde, skal jeg lade være usagt, men givet er det, at det gavtede mig, at hun ikke, undtagen ved vendingerne, anede, hvor hun havde mig. Jeg slog hende med et helt sekund. Nu var »kanonerne« for alvor blevet sårbare.

Ved anden afdeling af rundskuestævnet to dage efter ville ingen af dem møde mig. Svend Møller spurgte høfligt Karen Margrethe og Fritze før stævnet, hvad de ville svømme. Alle brystcrawldistanceerne blev prompte kasseret. De ville begge svømme 100 m rygcrawl.

Aviserne kritiserede Karen Margrethe og Fritze for deres optræden, hvad der fik dem til at sende en redegørelse til B.T., hvori det blandt andet hed:

Efter at have ligget i meget haard Træning de sidste Maaneder før Europamesterskaberne (svømmet ca. 2000 m hver Dag), og tilfulde indfriet de Forventninger, man stillede til os, er der ganske naturligt kommet en Reaktion efter Hjemkomsten og de første Dages Virak med Velkomststævner o.s.v.

Ingen af os har i Øjeblikket Lyst til at træne, endsige stille op til Stævner, naar vi ikke er i Form. At Greta Andersen er i Form og har passet sin Træning er beundringsværdigt, men man maa huske paa, at hun er ganske »ung i Svømningen« og endnu har den store Gnist. Vi derimod, der har svømmet de sidste 10-12 Aar, er ikke mere besat af den hellige Ild, jævnfør at vi begge to har i Sinde at lægge op efter Olympiaden.

K.S.U.s formand, Svend Aage Nørregaard, svarede på svømmepigernes skrivelse i samme blad. Han udtalte bl.a.:

Min personlige Mening om Sagen er, at vore dygtige Svømmedamer optræder helt forkert. Det var betydeligt bedre, at de fik deres indbyrdes Opgør afgjort i nationale Løb i Stedet for, at de ogsaa skal have »Nerver« over for hinanden, naar de om ti Dage skal møde Englænderinden Cathie Gibson. For der faar de saamænd nok at gøre med at klare hende, og det var meget bedre, de stod sammen om den Opgave. At de hævder, at Formen er daarlig, er i mine Øjne en svag Undskyldning. Det viste Fritze Nathansens 100 m Tid jo ogsaa, blot var Greta Andersen altsaa endnu bedre. Jeg vil forøvrigt ikke skjule, at hele Misèren i Virkeligheden kun skyldes, at de to »Veteraner« er bange for Greta Andersen. I Torsdags, Dagen før det første Stævne, indrømmede Karen Margrethe Harup nemlig overfor mig, at hun var ked af ikke at kunne stille op i Crawl, men Grunden var, at hun ikke vilde have bank af Greta Andersen.

Mødet med Cathie Gibson.

Karen Margrethes og Fritzes Redegørelse om deres lyst til træning og deres form blev faktisk endnu mere mærkelig, da vi samlet mødte Cathie Gibson, England, præcis 11 dage efter skrivelsens fremkomst i avisen. Her vandt Karen Margrethe 400 m Crawl på sin hidtil bedste tid, 5.13,7.

Her havde man regnet med hårdere konkurrence af den unge, allerede såre berømte englænderinde. Berømmelsen bestod i hendes to andenpladser ved europamesterskaberne i Monaco i 400 m crawl og 100 m rygcrawl. Begge disse løb vandtes jo af Karen Margrethe Harup. I England håbede man, at Cathie Gibson ville fortsætte sin fremgang, således at hun kunne vinde olympisk guld næste år, når der kaldtes til kamp i moderlandets hovedstad. Cathie Gibson var allerede så vidt i englændernes bevidsthed, at hun var modeleret i voks og udstillet i Madame Tussauds cabinet i London.

Imidlertid blev den kun 16-årige pige »bare« nr. 4 på 400 meteren, idet både Karen Margrethe Harup, jeg og Fritze Nathansen (i nævnte rækkefølge) kom foran hende. Det var tydeligt en stor skuffelse for den lille englænderinde.

Ved ankomsten til Danmark havde hun fortalt, at hun faktisk kun levede for sin svømning, i hvert fald for tiden. Hun trænede tre, fire timer hver dag og helligede sig derefter hvile, massage og hvad der ellers kunne forbedre hendes form. Vores lærerinde, frk. Ingeborg Paul-Petersen, fordømte på det kraftigste Cathie Gibsons totale koncentration om sin svømning. Hun mente, at det var af det onde, og at det afgjort ville ende galt. Gibson, sagde frk. Paul-Petersen, ville nemlig gå baglæns ved den al for megen træning. I stedet for hurtigere ville hun modsat blive træt og langsom. Ingen af hendes piger fik nogen sinde lov til at træne så voldsomt. Det ville omgående dræbe lysten og tappe pigerne for kræfter.

III

Frk. Ingeborg ville efter Gibson-besøget give os en tiltrængt pause ovenpå europamesterskaberne og de forskellige modtagelsesstævner og dermed gøre os klar til den intensive olympiadetræning næste år. På et spørgsmål, stillet af en journalist, om hvem der var det største håb ved olympiaden i London, gik hun klogt uden om det centrale, men karakteriserede sin tre elever således:

»Karen Margrethe Harups bedste tid på 400 m er omkring 5.11. Hun kan blive endnu bedre, så jeg skal ikke udtale mig om, hvorvidt nogen herhjemme eller i udlandet bliver hurtigere.

Fritze Nathansen er meget hurtig. Hun er typisk sprinter, men det vil absolut ikke skade hendes hurtighed at gå lidt mere ind for 400 m. Tværtimod vil det give hende flere kræfter.

Greta Andersen er stærk. Men hendes kræfter er koncentreret til armene. Hun skal have kolossal megen træning med benene, før hun når de helt store resultater, og endvidere savner hun taktisk overblik.»

På en helt rigtig måde havde frk. Ingeborg Paul-Petersen skitseret sine tre elevers evner. Jeg bed naturligvis særlig mærke i de påpegede mangler hos mig, og jeg lovede mig selv, at der skulle gøres alt for at overvinde dem mest muligt.

Olympiadetræningen påbegyndes.

De sidste måneder af 1947 gik roligt. Jeg holdt blot nogenlunde træningen vedlige for ikke at skulle begynde forfra, når olympiadeforberedelserne begyndte. Straks i januar 1948 steg tempoet. Frk. Ingeborg rettede videre på mine iøjnefaldende fejl, og jeg kunne så småt mærke lærdommens gavnlige virkninger. Der kom mere form og

flugt over min svømning. Mine tilbøjeligheder til at tabe distance ved at svømme skævt og komme i klammeri med tovene fjernedes mere og mere. Mine ben tog nu også sin part af arbejdet med at komme igennem vandet, og jeg følte ofte under træningen et herligt overskud af kræfter, fordi en behagelig afslapning lidt efter lidt fandt vej gennem min før så viltre og temperamentsfulde, men uøkonomiske svømmemåde.

Træningens hårdhed sattes på højeste gear i april. De københavnske indendørs mesterskaber lå som afslutning på vintersæsonen, og jeg ville om muligt gerne nappe eet eller to af dem. Det gik over al forventning. Det blev ifølge aviserne mit egentlige gennembrud. Tre mesterskaber faldt i min turban, dog ikke så nemt som appelsinerne i Aladdins. Jeg måtte sandelig slide og kæmpe for dem.

Størst sensation vakte det, at jeg slog Karen Margrethe Harup på hendes favoritdistance 400 m med 15 sekunder, og jeg svømmede på årets bedste tid i verden: 5.15,4. Hermed trykkede jeg min personlige rekord med 5 sekunder.

Forud havde jeg lagt en taktik, som jeg håbede at kunne følge. Det var dog på nippet til at mislykkes. Jeg havde sat mig for at følge Karen Margrethe Harup på de første tre hundrede meter for at sætte alle kræfter ind på de sidste hundrede. Harup har aldrig været særlig spurtstærk, så hvis jeg kunne følge med til de sidste 100 m, burde jeg ret nemt kunne gå fra hende i spurten. De første 100 m var fantastisk krævende for mig, og kort før halvdelen af løbet var jeg lige ved at slippe følingen med Karen Margrethe, men jeg bed tænderne sammen, kom over min »døde« periode, og alt som løbet skred frem, øgedes kræfterne, og på de sidste bassinlængder havde jeg uforståeligt let ved at tage afstand fra Harup. Fritze blev nr. tre på 5.33.

Dette var min første store sejr. At slå europamesteren med femten sekunder var da noget, man kunne tage og føle på, selv om jeg godt vidste, at Karen Margrethe sløjede

Nogle af mine første kammerater fra Triton. (Det er Birte Johansen nederst). — Billedet th. er taget i Monaco efter min første placering i et internationalt stævne. — Trods det noget flove »triumftog« gennem København efter Monaco-turen, var humøret højt.

Mit ansigtsudtryk på det øverste billede kunne tyde på, at jeg havde en forud-
 anelse om, at Øbro-hallens smukke havhest skulle blive ødelagt ved et kedeligt
 uheld. — Jeg prøver på at lære Lily Broberg at crawl. — Efter min verdens-
 rekord i 100 yard er jeg her fotograferet med Jytte Hansen.

unødvendigt af, da jeg gik forbi hende ved 300 meteren. Hun var vist en smule chokeret. Bagefter udtalte hun, at hun selvfølgelig stadig gerne ville være den bedste, men hun vidste, at jeg en dag før eller siden ville lave den helt store præstation. Hun var blevet overrumplet ved min spurt, men hun var ikke imponeret af tiden, den skulle hun nok komme under, inden det gik løs i London.

Jeg var kisteglad. 100 meteren vandt jeg en håndsbred foran Fritze, et ualmindeligt lige løb, hvor de sidste meter afgjorde sagen. 200 m tog jeg mig også af. Den fik jeg mere smertefrit. Harup førte til 150 m, hvor jeg øgede tempoet. Forbavsende hurtigt slap Harup følingen med mig, og jeg kunne for så vidt tage den med ro de sidste halvtreds meter. Jeg satte dog alle kræfter ind for at få en god tid, hvilket lykkedes. Tiden noteredes til 2.25 — tre sekunder dårligere end Ragnhild Hvegers verdensrekord. Bare jeg dog var blevet presset de sidste halvtreds meter, så havde der været håb om at slå Hvegers smukke rekord.

Disse københavns mesterskaber var den bedste optakt til olympiaden i London, jeg kunne få. De gav søde forventninger. Før mesterskaberne havde jeg trænet kraftigere end nogen sinde, og jeg fortsatte. Intet måtte forsømmes, for at jeg kunne være i topform til verdens fornemste idrætsskonkurrencer. For at blive fortrolig med 50 meter bane trænede Fritze, Karen Margrethe og jeg nogle gange på Charlottenlund Badeanstalt under frk. Ellen Larsens ledelse.

Kampen om olympiadepladserne.

Træningen i Charlottenlund forløb glimrende, og nu var vi klar til udtagelsesstævnet i Glamsbjerg ved Odense. Aldrig før eller siden er der i Danmark stillet et så hurtigt felt op til 100 m crawl for damer. Det store spørgsmål var, hvem der skulle være fjerde deltager på 100 m kvartetten i Lon-

don. Gunvor Kraft lå nærmest til denne plads, men hun var ikke erklæret for amatør, efter at hun havde virket som svømmelærerinde. Skønt der var gået to år, siden Gunvor var holdt op, og karantænen burde være hævet, var der tvivl, fordi der var kommet en ny lov, og Dansk Svømme-Forbund anede ikke, om det kunne nytte noget at lade Gunvor komme på holdet. Man ville jo ikke risikere at tabe ved diskvalifikation. Da der inden olympiaden skulle afholdes et møde om lignende problemer i London, valgte unionen det fornuftige at tage Gunvor Kraft med, hvis Det Internationale Forbund gav lov. Det gjorde forbundet desværre ikke.

Resultatet i det berømte udtagelsesløb blev, at jeg klarede 1. pladsen foran Karen Margrethe. Fritze og Gunvor svømmede »dødt løb« om tredje og fjerde pladsen. Derefter kom Eva Riise, Elvi Svendsen og Kirsten Ove-Petersen. Alle undtagen Kirsten Ove-Petersen kom med til London. Aviserne var af den mening, at vort 4×100 m hold var så stærkt, at vi havde store chancer for at slå den danske verdensrekord fra 1938 på 4.27,6. Det viste sig desværre at være for optimistisk bedømt. 100 meteren klarede jeg altså fint, men mine tanker drejede sig meget mere om 400 meteren. Var jeg atter i stand til at slå Harup? Sidst, for halvanden måned siden, gjaldt det københavns mesterskabet, men denne gang stod et danmarksmesterskab på spil. Meningerne forinden var meget delte. Ekstrabladet skrev om »min åndelige styrke« på følgende måde:

Ikke i psykisk Form. Vi venter en Sejr til Karen Margrethe Harup, fordi Greta Andersen i denne Tid er en lille Smule ved siden af sig selv. Rent psykisk har hendes fænomene Resultater i Maj og Juni indvirket paa hendes Form. Fra at være Anden-Violin er hun pludselig blevet Nr. 1, og dette har haft en vis psykisk Virkning paa hende. Ikke saadan at forstaa, at hun lider af Nerver, men hun

kan ikke undgaa at føle, at hun fra at være lovende nu pludselig regnes for at være sikker Guldmedaljør i London. Vi tror ikke, hun klarer Karen Margrethe Harup i Aften, men naar hun er i London, borte fra hele den hjemlige Atmosfære, vil hun atter genfinde sig selv og sin herlige Selvtillid, og paa 100 m tror vi ikke, at Fritze Nathansen kan slaa hende, selv om hun er en dejlig Fighter. Det er i det hele taget det dejlige ved vore Svømmepiger. De kan slaas og gi' sig selv helt ud i Kampen.

Hvor Ekstrabladets journalist havde sine formodninger fra om min psykiske tilstand, var mig en gåde, men det var da glædeligt for mig, at han mente, min selvtillid ville komme tilbage i London.

Konkurrencerne om danmarksmesterskabet på 400 meter var henlagt til Odense Svømmehal, og jeg blev hurtigt enig med mig selv om at følge samme taktik som ved københavns mesterskabet. Efter sædvane begyndte Karen Margrethe hårdt, og jeg havde kun at følge med det bedste, jeg kunne. Karen Margrethe trak fint de første 300 m, uden at jeg dog et øjeblik slap hende af syne. Da vi nåede til de sidste hundrede meter, var jeg faktisk frisk som en fisk og satte farten i vejret. Allerede efter 25 m måtte Karen Margrethe opgive at følge med, og hun var ca. 8 meter efter mig i mål. Tiden blev 1948's bedste, 5.10,3. Min egen rekord havde jeg slået med endnu 5 sekunder, og jeg havde bevist, at sejren ved københavns mesterskaberne ikke bare var et heldigt tilfælde, og at Ekstrabladets påstande om »min psykiske form« var grebet ud af luften. De mange krævende konkurrencer havde udviklet mig i den helt rigtige retning. Nu var jeg gået ned på 1.05,8 i 100 m og 5.10,3 i 400 m. Tider, som uden uheld skulle kunne give mig fine placeringer i London.

Jeg havde puslet meget med min stil. Forsøgt at komme til at ligge højere i vandet og løfte skuldrene i armtagene.

Mine nerver var ved at blive naturligt kontrolleret af viljen. Ikke at misforstå derhen, at jeg var blevet kold og nøgtern. Næ, der var stadig denne kriblen i kroppen før de vigtige løb, men denne uro øgede kun hurtigheden under løbene. Svømningen var blevet mere naturlig for mig. Forskellige spændinger var overvundet. De afslappede bevægelser begyndte at blive fremherskende. Det gav overskud af kræfter, og hvad mere var, jeg fornemmede mere og mere af det såre vigtige »taktiske overblik«. Nu følte jeg mig situationen voksen, vidste hvor jeg blot skulle søge at holde trit med konkurrenterne, og hvor jeg skulle tage chancen for en total spurt.

Til de olympiske lege i London.

Endelig udløstes spændingen om, hvem der skulle med til London. Det danske svømmepigehold kom til at bestå af Gunvor Kraft, Eva Arndt, Elvi Svendsen, Karen Margrethe Harup, Fritze Nathansen, Jytte Hansen, Birthe Christoffersen, Inge Beeken og min ringhed. Fru Grethe Møller blev vores leder.

Glade og forventningsfulde startede vi alle med lynet til Esbjerg. Dog manglede Karen Margrethe Harup, der ikke tålte søen, og som derfor var fløjet direkte til London.

Vi havde en strålende rejse til London. Den af søsvage frygtede Nordsø var blid og glat som et stuegulv. End ikke den mest søsvage kunne få kvalmefornemmelser på turen fra Esbjerg til Harwich.

Jeg var lykkelig over, at min far havde besluttet sig til at tage med til London. Det gav ro og styrke at vide, at han var i nærheden, når jeg skulle svømme. Han var jo medskyldig i, at jeg i det hele taget var blevet svømmer, og havde fulgt mig trofast, siden jeg tog mine første hundesvømmetag.

I London blev vi indkvarteret sammen med olympiadens

øvrige kvindelige deltagere. Her fik vi en herlig tid, som måske bliver stående som den skønneste i mit liv. Southland College lå 10 km fra Wembley Swimming Pool, hvor konkurrencerne fandt sted, lidt besværligt, selv om der var busser til rådighed flere gange om dagen. Gunvor Kraft og jeg erobrede et rart værelse, hvor vi hyggede os efter bedste evne.

Maden på Southland College var jævn og god uden at kunne måle sig med den, vi var vant til. Om morgenen fik vi cornflakes, spejlæg, tomater og mælk. Mælken var dog ikke så god som de danske køers! Frokosten bestod af fire sandwiches. Som regel var det lyst brød med tomat, pølse og ost, flankeret af salatblade. Når man kommer udenlands, fatter man først rigtigt, hvor godt det danske spisekammer er. Frokosten så fristende ud, men smagte faktisk ikke af noget. Middagen havde ofte fisk som hovedret. Den så gerne lækker ud, men savnede den friske smag. De var vist for overgemte, de fisk. Ellers serveredes der jævnligt bønner med meget lidt kød til.

Vi misundte amerikanerne, der sad lige over for os. De var velforsynede med madvarer hjemmefra. Det eneste, de brugte af Londons spise- og drikkevarer, var vandet, og det var kun til at afkøle deres drinks! De havde en Guds velsignelse af herlige frugter: Appelsiner, grape, bananer og ikke mindst ananas. Ved måltiderne smilte vi altid sødt til disse piger fra Slaraffenland i håb om, at der måske kunne falde en bid frugt af til os. Vi smilte forgæves! Et hold fra Sydamerika havde så meget forråd med til London, at de efter olympiaden forærede 35 tons, som de ikke havde fået spist, til Londons fattige. Italienerne havde også egen mad med. De ville ikke undvære deres spaghetti, deres olier og det allermest lækre kød.

Aftenerne tilbragte vi i en lille sal, hvor de forskellige landes repræsentanter gav deres bidrag til den uhyre interessante underholdning. Eller vi fulgte olympiadens forskel-

lige konkurrencer i fjernsyn. Størst beundring vakte nogle amerikanske negerpiger med deres indsmigrende danse.

En fælde.

Pudsigt nok trænede vi ikke særlig voldsomt før kampene. Der var ikke megen tid til rådighed til hver nation, så de små stunder, der blev tildelt os, gik med at vænne sig til vand og bassin. Der var otte baner i Wembley Swimming Pool. Under træningen lagde jeg mærke til, at hvor man vendte efter de første 50 meter, var der sorte kvadrater og huller skiftevis. Det var lavet sådan for at skabe en helhed for synet. Men det kunne godt være en fælde for svømmerne. Især for mig, der altid har haft svært ved at få vendingerne til at gå hurtigt og gnidningsløst. Havde jeg en startbane med hul, hjalp den mig, idet jeg så kunne gribe fat i kanten omkring hullet og derved komme lettere rundt. Imidlertid brændte jeg mig i det indledende heat, fordi jeg troede, der var hul, men der var kun bassinvæggen med den sorte kvadrat. Derved tabte jeg en meter og kom også den meter efter Ann Curtis i mål. Det var en yderst gavnlige lærestreg til finalen.

Indbyrdes studerede vi nøje konkurrenterne under træningen i den halve time, der var tildelt hvert land.

Muskler som bryggerheste.

Efter en træningsdag kørte det amerikanske hold i bus hjem til Southland College. Hvad ingen af de amerikanske piger havde regnet med var, at bussen også husede de norske piger anført af den tidligere danske udspringerske Inger Kragh, nu gift norsk. Den meget omtalte Brenda Helsen, der var pro forma engageret til Hollywood, gav et malende billede af de danske svømmepiger, som på ingen måde havde imponeret hende. Karen Margrethe Harup blev

sammenlignet med en lang orm, og jeg fik betegnelsen »den store, dovne ko«, der hverken kunne svømme eller bade. For så vidt var Brenda Helsen udtalelser meget forståelige. Vi faldt afgjort igennem ved siden af de amerikanske piger, der mødte op i silke-trænings- og dito -svømmedragter, mens jeg for eksempel vadede rundt i en gammel træningsdragt, sort og laset og med en bag, som det meste af Sibirien kunne have boltret sig i. Desuden havde jeg en halvhvid strømpe om halsen. Den pyntede heller ikke. Ann Curtis skulle have sagt, at vi danske svømmepiger havde muskler og krop som bryggerheste. Jeg gad vide, hvad Ann Curtis mente om sig selv. Hun er et hoved højere og adskillige centimeter mere bredskuldret end jeg, der ellers ikke er nogen pusling!

En dag var Gunnar Nu-Hansen på Southland College for at samle stof til en aftenudsendelse. Det gik lidt trægt med udtalelserne, men vi fik os en befriende latter, da Gunnar Nu spurgte Eva Arndt om, hvad hun havde at sige til opholdet i verdens største by. »A ka' it sæj no'et,« sagde Eva, »men må a sæn en hilsen te' mi' mand og mi børn hjem' i Århus, så er den i vinkel.« Gunnar Nu behøvede ikke at svare på Evas spørgsmål, der var gået ind på stålbandet.

Den store dag.

Vi var nået nær finalen i 100 m crawl. I de indledende heats havde Fritze Nathansen vist sin form. Karen Margrethe Harup og jeg var på jævn vis nået til finalen. Tre af de otte finalister var altså danske. Spændingen var ved at fortættes. Jeg havde ikke taget mig den forestående opgave særlig nær, men aftenen før finalen blev jeg bragt ud af ligevægt efter en kort samtale med Fritzes mand, Niels Jørgen Carstensen. »Ved du, hvem der vinder i morgen?« spurgte han. »Hvis jeg vidste det, behøvede vi jo ikke at svømme,« svarede jeg. »Det gør Fritze,« sagde han. Jeg

skyndte mig hjem til Gunvor Kraft og fortalte om denne samtale. Gunvor Kraft sagde: »Tag det roligt, svøm du bare dit eget løb. Iøvrigt er det da ligegyldigt, hvem der vinder, blot det bliver en dansk pige.« Gunvor har altid haft en dejlig beroligende virkning på mig, så jeg fandt hurtigt min ligevægt igen.

Natten før det spændende løb sov jeg fortrinligt og følte mig glimrende oplagt næste morgen. Nervøsiteten kom dog snigende i dagens løb, og henimod aften var der rigeligt med »nerver« på. Vi tog i god tid ud til Wembley Swimming Pool. Da jeg var omklædt, havde jeg så meget feber, at jeg måtte en tur ud i regnen for at blive kølet af. Ti minutter før finalen kom min far og spurgte til mit befindende, og da kunne jeg svare, at ganske vist havde jeg nogle mærkelige fornemmelser i mellemgulvet, men ellers havde jeg det herligt. Nervøsiteten var næsten helt borte nu. Så blev vi kaldt til vore skamler, hvor jeg studerede mine modstanderes ansigter. Ann Curtis, USA, Schumacher og van Vaessen fra Holland, Ingegerd Fredin og Esther Ahlgren, Sverige, samt Karen Margrethe Harup og Fritze Nathansen. Alle sad fuldstændigt koncentrerede på deres skamler med badekåberne svøbt om sig.

I det indledende heat havde jeg gjort en for mig afgørende fejl. Jeg havde, ligesom mine konkurrenter i finalen, pænt siddet og ventet på min skammel før starten og var faktisk blevet kold. Derfor tog det mig ikke så lidt tid at blive varmet op og dermed få fart i lemmerne, efter at vi var blevet sendt af sted. Inden finalen var min plan lige til. Jeg ville, som jeg altid plejer at gøre, tage en lille svømmetur inden løbet, dels for at få de sidste »nerver« vasket af, og dels for at få lidt liv i arme og ben. På de første halvtreds meter ville jeg søge at holde kontakt med Fritze Nathansen og så lade alt stå til i en, alt hvad remmer og tøj kunne holde, lang spurt.

Jeg var klar over, at på de sidste tyve meter var Ann

Curtis hurtigere end jeg, så der skulle altså tages rigtig afstand forinden. Heldet havde fulgt mig i banefordelingen. Fritze Nathansen var på min højre side og Ann Curtis på min venstre. Dermed fik jeg let ved at kontrollere min stilling i løbet, takket være frk. Ingeborg Paul-Petersen, der jo havde lært mig at skifte side i vejtrækningerne. Da officials havde noteret, at det var de rigtige svømmere, der sad på skamlerne, og jeg kunne regne ud, at starten snart ville finde sted, hoppede jeg i vandet og svømmede mig en tur et par minutter, og da jeg igen var oppe, følte jeg mig sikker på, at jeg kunne vinde, hvis jeg holdt min forudlagte taktik.

Så går det løs.

Så lød startskuddet, og otte piger fløj ud i flade, strakte spring for et kort øjeblik efter at piske vandet til skum, alle besat af tanken om at komme først i mål. Fritze førte, som ventet, ved halvtreds meter — jeg var lige på siden af hende, mens Ann Curtis lå godt en meter efter. Hvad jeg ikke vidste i forvejen var, at Fritze i højeste grad var indisponeret. Derfor slap hendes kræfter op allerede efter vendingen. Hun plejede ellers altid at føre til 75 meter. Nu måtte jeg selv tage føringen. Jeg lagde alle kræfter i og fik lagt endnu et lille stykke mellem mig og den nærmeste modstander, Ann Curtis. Da der manglede omkring tyve meter, halede Ann Curtis, som ventet, ind på mig. Hun kom tættere og tættere. Jeg så faren, gravede nogle ekstra reserver af kraftbeholdningen op og kom i mål en halv meter før Ann Curtis. Hollænderinden, Marie van Vaessen, blev nr. 3. Som den helt store overraskelse kom Karen Margrethe Harup ind på fjerdepladsen. Fritzes utilpashed var vi kede af, hun måtte nøjes med ottendepladsen. Jeg havde bestemt regnet med, at hun var blevet nr. 2.

Efter sejren var jeg helt rundt på gulvet, jeg jublede det

samme om og om igen. Hvordan kunne det være anderledes, når man ikke er en filosofisk, rolig og besindig natur. Den slags findes, ved jeg, også blandt idrætsmænd. Der var mange af guldmedaljevinderne i London, som kunne tage deres sejre som ganske dagligdags ting. Det kunne jeg altså ikke.

Det højtideligste øjeblik i mit liv.

Alle de mange måneders hårde træning, avisernes mangfoldige skrivelser, diskussionerne mellem kammerater og bekendte, alt var blæst op til en orkanagtig jagt på olympisk guld. Sammenfattet en alt for stor opmærksomhed om nogle få mennesker, som helst skulle bevare fatningen, hvis de skulle opfylde de forventninger, der blev stillet til dem. Jeg kunne ikke holde mig i ro, da jeg havde vundet. Jeg var lykkelig. Lykkelig over al forstand. Far var den første, der ønskede mig til lykke. Jeg fik et kys af ham, netop som jeg kom op af vandet. Hvor var jeg glad for, at far havde haft denne oplevelse, som jeg vidste glædede ham meget.

Så fulgte de overvældende lykønskninger fra hele det danske kleresi i London. Gunnar Nu-Hansen kom med mikrofonen, men jeg kunne ikke fremstamme andet end mit: »Jeg er så lykkelig — jeg er så lykkelig«. Og så blev jeg formelig båret op på sejrsskamlen for at opleve det mest højtidelige øjeblik i mit liv. Dannebrog gik til tops, mens musikken spillede »Kong Christian stod ved højen Mast«. Det var helt ufatteligt for mig, at vor nationalmelodi blev spillet for en af mine præstationer ved verdens fineste sportsstævne. Jeg havde ingen anelse om, at man skulle stå med front mod flaget, når det blev hejst. Vi stod ellers med ansigtet mod den helt fyldte svømmehal. Ann Curtis gjorde mig med et smil opmærksom på, at jeg måtte gøre omkring, og jeg nåede at dreje mig, uden at alt for mange lagde mærke til det.

Jeg beundrede Ann Curtis' enestående evne til at tage et nederlag. Hun var forbilledlig. Med et strålende smil ønskede hun mig til lykke. Det var så hjerteligt ment, at det faktisk gjorde mig ondt, at hun ikke også havde vundet. Nå, senere fik hun jo et par guldmedaljer, så til sidst var det vist hende, der havde lidt ondt af mig.

Tanker efter slaget.

Om aftenen drømte jeg sødt i vågen tilstand om dagens begivenheder. Tankerne gik også tilbage til mit første stævne — en klubmatch for *Triton*, hvor jeg ikke i min vildeste fantasi havde tænkt mig, at jeg nogen sinde skulle vinde olympisk guld. Jeg mindedes med taknemmelighed frk. Paul-Petersens grundige træning med mig inden olympiaden. Nu forstod jeg også betydningen af turen til Monaco. Atmosfæren ved de store stævner tager ofte fuldstændig pipet fra en debutant. Monaco havde hjulpet mig over de farligste begyndervanskeligheder. Dengang troede jeg ikke så meget på mig selv og lod mig gå på af bagateller. Men der var da een, kom jeg pludselig i tanker om, der dengang troede på mig. Det var redaktør Ettrup, der i Monaco havde spået om min guldmedalje i London. Da jeg i baggrunden betragtede al den virak, der blev Fritze til del, da hun havde vundet 100-meteren, kom han og sagde: »Vær ikke ked af din tredje plads — du vinder nemlig i London.«

I London var jeg ikke fri for nerver. Langtfra. Prøv at gå en lang dag uden at tage sig noget til. Kun spekulere på et løb, der varer godt et minut. Man må ikke bevæge sig for meget, så bliver man træt. Man kan heller ikke hvile sig uafbrudt, så bliver man sløv. Det er frygteligt enerverende, når ens tanker kun kredser om: »Hvordan vil det gå?« Bagefter kan jeg roligt indrømme, at jeg var mere bange for Ann Curtis, end jeg før finalen havde ladet mig mærke med. Ganske vist var jeg klar over, at jeg havde

lidt uheld, da jeg tabte til hende i det indledende heat, men jeg havde aldrig troet, at hun havde en hurtigere finish end jeg, hvad hun altså havde og også viste i finalen, selv om hun ikke indhentede mig. Vindertiden i finalen var ikke overdådig. 1.06,3 havde jeg før gjort bedre, bl. a. i semifinalen, hvor jeg med 1.05,9 tangerede den olympiske rekord. Jeg tror bestemt, at kosten havde forringet tiden. Jeg savnede i høj grad den saftige bøf, min far plejede at give mig før en krævende konkurrence — altså ikke lige op til løbet, men i bekvem tid før, så bøffens kraftgivende virkninger var overført til legemet. I stedet havde vi på finaldagen været meget uheldige med maden på Southland College. Vi fik halvrådden fisk og gamle kartofler til middag, og jeg led af mavepine og kvalme hele eftermiddagen. Alene maden kunne meget let have kostet mig guldet. Endnu en gang sendte jeg en venlig tanke til amerikanernes lagre af dejlig mad. Her blev gjort alt, for at deltagerne kunne yde toppræstationer. Små nationer, hvor pengemidlerne ikke er så store, er handicappet på mange måder. Når deres yndlinge kommer slagne hjem, kan det skyldes årsager, de ikke selv er herrer over. Penge har en foruroligende magt — også indenfor idrætten. Trist nok — men sandt! Endelig fangede den velsignede søvn mig, og næste morgen fløj tankerne til Danmark.

Overstrømmende danske avisreferater.

Havde jeg ikke været forbløffet før, blev jeg det tilgavns, da jeg så de danske avisers omtale af min sejr. Jeg synes, de var gået helt over gevind i deres forsøg på at overgå hinanden i fede fire- og femspaltede overskrifter. Nationaltidende f. eks. skrev på forsiden:

Greta Andersen vandt første Guld til Danmark i tyve Aar.

I referatet fortalte redaktør Evald Andersen om løbet:

Fritze Nathansen tog, som ventet, straks Føringeren, mens Greta Andersen og Ann Curtis laa paa Linie. Da man vendte ved halvtreds Meter, førte Fritze stadig, men allerede ved tres Meter havde Greta Andersen arbejdet sig frem i Spidsen, og saa gik det mod Maal i haardeste Tempo. Hun førte en Overgang saa sikkert, at man slet ikke troede, hun kunde blive truet, men i Spurten kom Ann Curtis meget stærkt frem, og hun trak Hollænderinden Vaessen med sig, saaledes at Forskellen mellem Nr.1 og Nr.3 kun var tre Tiendedel Sekund.

Meget pudsigt satte samme redaktør i en boks på forsiden noter om min fortid. Det lød:

Greta Andersen begyndte at svømme som 15-aarig hos Else Jacobsen.

Viste sig temmelig umulig.

Lyst nok, men ingen Evner dengang.

Prøvede først som Brystsvømmer, siden med Rygcrawl. Begge Dele lige umulige.

Begyndte saa helt forfra i Crawl, og efter halvandet Aars ihærdig Træning slog hun første Gang Karen Margrethe Harup i 100 m Crawl i Tiden 1.09,5.

Elev hos Ingeborg Paul-Petersen og uddannet Svømme-, Gymnastik- og Danselærerinde.

Københavnsmester og Danmarksmester første Gang i Aar.

Vandt over Fritze Nathansen i 100 Meter Crawl og over Karen Margrethe Harup i baade 100 Meter og 400 Meter Crawl.

Tangerede i Lørdags den olympiske Rekord i et Mellemheat.

Vandt i Gaar den første Guldmedalje til Danmark i 100 Meter Crawl foran Amerikanerinden Curtis og Hollænderinden Vaessen.

Med velberåd hu citerer jeg dette, for at andre unge begyndere i svømning eller anden sport ikke skal lade sig slå

ud af en eventuel dårlig start. Min egen har været alt andet end lovende!

I Politiken skildrede »Simon« meget dramatisk sine indtryk sådan:

*Uforglemmeligt Øjeblik, da Greta Andersen
besteg Sejrsskamlen.*

For første Gang i 20 Aar siden Falck-Hansen og Henry Hansen vandt i Amsterdam, gik Dannebrog i Aften til Vejrs paa den olympiske Sejrmast. »Kong Christian« bruste gennem Wembleys Amfiteater, og paa Æresskamlen stod Greta Andersen paa det øverste Trin efter sin Sejr i 100 m Crawl i Tiden 1.06,3 efter en sindsoprivende Kamp med Amerikanerinden Ann Curtis med de rød-lakerede Taalnegle, der kun blev slaaet med $\frac{2}{10}$ Sekund, og Hollænderinden Vaessen paa nederste Trin. Aldrig har yndigere, mere charmerende olympiske Præmietagere staaet paa den olympiske Skammel end Ann Curtis og Greta Andersen. De symboliserede i Sandhed den olympiske Aand, som man saa tit efterlyser. Greta Andersen var ellevild, da hun steg op af Vandet i sin blaa Badedragt med det røde Dannebrogsslag paa den hvide Badehætte. Omfavnet og tiljublet fra alle Sider sagde hun til sin Svømmelederske, Grethe Møller: — »Jo, jeg maa kysse Dem...« og gav hende et Kys paa begge Kinder. »Vi havde lovet ikke at kysse hinanden, hvis hun vandt,« sagde Grethe Møller undskyldende.

»Simon« fortsatte i samme tone:

Olympisk Mester.

Saa sprang Greta Andersen i Vejret med et lille Hop og klappede Hænderne sammen og udbrød: »Oh, olympisk Mester, hvor er det dog dejligt, men jeg maa ikke glemme min Far.« Saa farer Greta Andersen tilbage langs Tilskuer-rækkerne, og gamle Andersen, som har holdt sig beskedent tilbage, faar ogsaa et Smækkys paa begge Kinder. Saa sti-

ger hun op paa den olympiske Skammel i sin smukke, hvide Sweater og røde Benklæder med vaadt Haar ned ad Nakken, medens Bifaldet skyller mod hende fra alle Sider. Hun vinker smilende, nejende mod Publikum og bøjer henrivende kvindeligt, lidt genert Hovedet. Og nu kommer Ann Curtis op paa Skamlen. Hun ler over hele Ansigtet og trykker Greta Andersen hjerteligt i Haanden. Men nu intoneres »Kong Christian«, medens de danske Idrætsmænd synger med. Bevægelsen overvælder Greta Andersen. Smilet afløses af Alvor, og nu ved hun knap, hvor hun skal se hen. Projektørerne spiller mod Pigerne, og de maa vende Profilen halvt mod det skarpe Lys, for at Folk rigtig kan se dem. Greta græder ikke, men vi andre er ved at faa en Klump i Halsen. Det er et saa uforglemmeligt smukt Billede paa yndefuld Ungdom, at der ikke er en Tilskuer i Svømmehallen, der ikke er betaget af det.

Hvor tiden dog forandrer ens syn på referater. Straks efter syntes jeg — trods alt — at referaterne var i orden. Det gør jeg på en måde stadig, men nu fire år efter kan jeg godt se, at de var alt for overvældende.

På Buckingham Palace.

Det var på denne dag, en flok danske havde den strålende oplevelse at blive modtaget på Buckingham Palace sammen med 200 idrætsmænd fra andre lande. Holdet, der havde fået den ære at repræsentere Danmark, bestod af to ledere, kaptajn von Holstein-Rathlou og direktør Axel Lundqvist, fægtersken Karen Lachmann, der havde skaffet Danmark en sølvmedalje, løberen Niels Holst Sørensen, fodboldspilleren Karl Aage Hansen, hockeyspilleren Otto Busch og undertegnede.

Alle gæsterne samledes i slottets store balsal og kom derefter, land for land, ind til majestæterne. Prins Axel og

prinsesse Margrethe præsenterede det danske hold for den engelske konge og dronning og forklarede, hvad de enkelte havde bedrevet under legene. Vi hilste også på enkedronning Mary, prinsesserne Elisabeth (den nuværende dronning) og Margaret Rose samt på hertugen af Edinburgh.

Vi var overraskede over den ligefremme måde, de kongelige højheder modtog os på. De talte med os om forholdene ved indkvarteringen og konkurrencerne. Niels Holst Sørensen fik lejlighed til overfor den engelske dronning at udtale sin glæde over opholdet i Richmond lejren, hvor alt var i den fineste orden. Prinsesse Elisabeth lykønskede mig til min sejr i 100 m crawl, som hun havde fulgt i fjernsynet. Hun sagde, at det var et flot løb, men en meget kneben sejr til mig, kun et par centimeter foran Ann Curtis. Jeg svarede, måske lidt for rapt, at det mindst var en halv meter, og for at være sikker på, at prinsessen havde forstået mit engelske, markerede jeg afstanden med hænderne. Elisabeth udbrød da helt brødebetyngt: »I am so sorry!«

Efter en rundgang i det meget flotte og pompøse slot blev der i en mægtig sal budt på vin, kager og sandwiches. Jeg blev ikke så lidt overrasket, da jeg i en lyserød kage med creme blandt andet godt minsandten også stødte på en ansjos! Sådan havde jeg dog aldrig før fået serveret ansjoser. Opholdet på Buckingham Palace blev et skønt minde om London og England, ikke mindst på grund af den tvangfri måde, de kongelige forestod receptionen på.

Tragedie.

Min næste opgave var 400 m crawl. Løbet, jeg havde glædet mig allermest til. Det blev en tragedie.

Dagen før det indledende heat var jeg blevet sløj. De sidste dages nervepirrende begivenheder havde fremskynnet den månedlige utilpashed, vi kvinder er behæftet med, hvad der stjal så godt som alle mine kræfter og gav mig

Min daglige frokost i London. Jeg har fået Harups hoved — ikke på et fad, men øverst i frokostpakken. — Jeg viser prinsesse Elisabeth: Så meget vandt jeg 100 meteren med. — Efter besøget på Buckingham Palace: Jens O. Busch, Karl Aage Hansen, Greta A., Axel Lundqvist, Karen Lachmann og Niels Holst Sørensen.

Mit sidste måltid før 100 m finalen i London. — På sejrsskamlen. — Da »Kong Christian« blev spillet første gang i London.

både mave- og hovedpine. Jeg slugte en hel del tabletter, men de kunne ikke fjerne »ondet«.

Da jeg hoppede i vandet mod nogle konkurrenter, som jeg under normale forhold ret nemt kunne have slået, følte jeg mig uendelig svag. Tung i hovedet, kvalme og med ben som blylodder. De første 100 m gik nogenlunde, selv om jeg allerede her var distanceret. Men alt som løbet skred frem, tabte jeg fuldstændig føling med, hvad der foregik omkring mig. Alt svøbte sig i en tåge. Kun mit instinkt sagde: »Bliv ved — bliv ved.« Men viljen måtte bøje sig for naturens luner. Pludselig mærkede jeg en frygtelig sammentrækning af mine mavemusklere, og så tabte jeg simpelthen bevidstheden.

Jeg kom først til mig selv, da jeg blev båret op af vandet, efter at mine raske redningsfolk, Nancy Lees, USA, og Elemer Chatzchmarry, Ungarn, havde hentet mig op fra bunden af bassinet. Jeg blev lagt på en bære i Wembley Swimming Pools hospital, bundulykkelig over episoden, der havde snappet min store chance for at vinde guld til Danmark.

På det venligste blev jeg trøstet af en lang række danske med prins Axel, prinsesse Margrethe og bankdirektør Ing-holt i spidsen.

En taxa havde nær væltet en dansk sejr.

Om aftenen var jeg heldigvis atter på højkant. Her var vi på nippet til en ny, dansk tragedie. Karen Margrethe Harup skulle svømme finale i 100 m rygcrawl, men et kvarter før starten var hun ikke til at finde i Wembley Svømmehal, og der herskede naturligvis stor nervøsitet i den danske lejr. Fru Grethe Møller havde indlogeret Karen Margrethe på et hotel, for at hun kunne få et par timers ro inden det afgørende løb, men da de skulle til svømmehallen, udeblev den bestilte taxa. Forsøgene på at få en

bil mislykkedes. Til sidst måtte de tage med undergrundsbanen og så løbe det sidste stykke vej. Kun ti minutter før skuddet gik til finalen, var Harup i hallen. Og så svømmede Karen Margrethe endda et meget smukt løb og vandt suverænt i tiden 1.14,5. Ny olympisk rekord. Den tidligere havde Karen Margrethe selv sat i det indledende heat!

Mit uheld sætter en diskussion i gang.

Skuffelsen over mit uheld på 400 m forsvandt hurtigt. Efter en beroligende indsprøjtning blev jeg snart helt kvik igen. Den overstrømmende venlighed, jeg mødte alle vegne, gav mig også nyt mod. Mit tilfælde blev indgående drøftet, og man diskuterede ivrigt, om man skulle lade naturen råde eller, som amerikanerne gjorde, holde disse i konkurrencer så generende indispositioner i skak ved piller eller injektioner. Hos amerikanerne var dette spørgsmål i god tid bragt i orden ved kyndig lægehjælp. Ingen af deres medaljeemner blev bragt ud af fysisk ligevægt.

Hos os ser man jo noget anderledes på dette spørgsmål. Vi er heldigvis ikke meget for brug af midler, der slår ens daglige væremåde ud af trit. Men det er nu trist for en pige, der har trænet målbevidst i mange måneder, været afholdende fra de såkaldte livets goder, passet sin seng og spist fornuftigt, at møde op den dag, det gælder, og være tappet for alle de optrænede kræfter på grund af et ildebefindende, som en læge på en uskadelig måde i tide kunne have forhindret.

Den morsomste replik om min lille »tragedie« sagde en herre til mig, da vi kom hjem fra olympiaden. Den lød: »Jeg har ofte mødt mænd, der var kede af, at en pige havde nogle dages mavepine, men det er første gang, jeg har set en hel nation være ked af det!«

Begivenheden var slået mægtigt op i den engelske presse. Da jeg vandt guldmedalje, var det blot nævnt med petit.

De engelske aviser var i det hele taget slet ikke så olympisk prægede som for eksempel de danske. Derimod stod der spalte op og spalte ned om englændernes yndlingssport: Hundevæddeløb og cricket. Men da jeg faldt sammen i Wembley Swimming Pool, var der pludselig olympisk »stof«. To timer efter uheldet blev det skildret på aviserens forsider med dramatisk tekst og adskillige billeder. Avissælgerne skreg på gadehjørnerne: »Dansk svømmechampion druknet i Wembley!« Jeg brillerede ikke i den engelske presse, da jeg svømmede mit livs løb, men blev forsidestof på grund af en besvimelse.

Besøg af min farligste konkurrent.

Sådan er livet. Den ene dag vinder man guld og er mere end ellefvild af lykke, dagen efter er man ved at drukne — både bogstavelig talt og i sorg. Ann Curtis og Brenda Helser førte an i en amerikansk kvartet, der besøgte mig kort efter mit uheld i Empire Pool. De lod sig ikke standse af kontrollører eller andre, der ville nægte dem adgang til sygeværket. Ann Curtis brast i gråd, da hun så mig. Hun mindedes en lignende situation ved de amerikanske mesterskaber, hvor hun måtte bæres bort med mavekrampe. Ann Curtis var oprigtigt bedrøvet over, at jeg på denne måde blev berøvet min chance i 400 m crawl. Hun var klar over, at hendes egne chancer var steget, selv om hun regnede fuldt så meget med Karen Margrethe Harup, men viste atter sit fine sindelag ved at sige, at det bestemt ikke var på konkurrenternes sygdomme, hun ønskede at sejre.

På'en igen til 4×100 meteren.

Allerede næste dag var jeg så godt restitueret, at jeg kunne deltage i indledende heat på 4×100 m. Danmark sikrede sig ret til deltagelse i finalen, og vore forhåbninger

om guld her var store. Før finalen prøvede jeg helbredet ved en lille tur i vandet. Jeg følte mig veloplagt og var opsat på at udslette indtrykket fra 400 meteren.

Alt tegnede lyst. Eva Arndt lagde for. Hun kom ind som nummer fire efter Corridon, USA, og pigerne fra Holland og Sverige. Karen Margrethe svømmede det tabte terræn ind, så da jeg startede på tredje tur, lå Danmark, USA og Holland på linie. Da Fritze Nathansen begyndte sidste tur, fik hun halvanden meters forspring for Ann Curtis. Fritze tog på de første halvtreds meter yderligere afstand fra Ann Curtis. Indtil fem meter før mål var Danmark stadig i spidsen, men så kom Curtis med en forrygende spurt og røg i mål $7/10$ sekund før Fritze.

Skønt vi fik sølv, og skønt både Amerika, Danmark og Holland slog den olympiske rekord, var vi dog lidt slukørede. Jeg må indrømme, at det måske var min skyld, at vi ikke fik gullet. Jeg havde forinden løbet bedt om at svømme tredje tur, fordi jeg ikke stolede nok på mig selv efter uheldet og derfor ikke turde tage ansvaret for at svømme sidste tur. Imidlertid var jeg så oplagt, at havde jeg svømmet sidste tur, tvivler jeg på, at Ann Curtis havde slået mig. Ann Curtis har da også senere sagt, at hun så sin store chance i, at hun på sin tur skulle møde Fritze.

Ann Curtis svømmede den hurtigste 100 m crawl for damer, 1.04,8. Hun kommenterede sin præstation med sit sødeste smil og ordene: »Nogle gange kan jeg i holdkapsvømning gå så hurtigt, at jeg må tage mig til hovedet. Jeg er klar over, at jeg i aften har svømmet mit livs løb, men jeg ville også vinde, fordi jeg tror, at det var min eneste chance for at få guld mod Danmarks guld piger.«

Det sidste løb i London.

Ret fik hun nu ikke. Dagen efter vandt Ann Curtis 400 m foran Karen Margrethe Harup. Både Karen Margrethe og

Ann Curtis havde vundet deres semifinaler. Begge i ny olympisk rekord. Harups tid var dog et halvt sekund bedre end amerikanerindens. Der var således begrundet håb om, at europamesteren også på denne distance kunne vinde guld.

Karen Margrethe agtede at svømme efter samme taktiske plan, som gav bonus i Monaco. Fritze skulle søge at trække hende fra konkurrenterne i en voldsom start, og så skulle Harup prøve at holde forspringet. Det glippede. Ann Curtis var også her for spurtstærk. Hun sejrede foran Karen Margrethe, der dog havde den triumf at blive største danske medaljesluger ved London-olympiaden. Een guld- og to sølvmedaljer — og så må hendes overraskende fjerdeplads i 100 m crawl ikke glemmes. En dansk præstation, som bliver meget svær at slå.

400 meteren, hvor jeg desværre måtte nøjes med at være tilskuer, var sidste officielle svømmekonkurrence for damerne ved olympiaden. Danmark kom dog med i endnu en dyst, idet Karen Margrethe og jeg var med på Europas hold i verdensdelenes kamp på 3×100 m tvungen holdkapsvømning ved den storslåede opvisning, der afsluttede svømmekonkurrencerne i Empire Pool. Europa vandt foran Amerika, og derved fik vi en ualmindelig flot afslutning på et sindsoprivende verdensstævne.

Og så kunne vi endelig slappe af.

Så længe konkurrencerne stod på, var der selvsagt ikke tid til at kigge på Englands mange historiske seværdigheder. Heller ikke bagefter blev der levnet megen tid. Men vi nåede dog ud på en herlig bustur til Windsor Castle og Eton med dansk smørrebrød, fløjet hjemmefra, samt danske eksportøl. Denne heldagstur blev en pragtfuld afslapning efter alle de foregående dages strabadser. Vi nød det i fuldt mål. Vi pjattede, vrøvlede og grinede ad alt og

alle bare for at komme fri af de nerver, der havde redet os som marer i lang tid.

På Eton jog vi rundt i det gamle, ærværdige college på alle de steder, hvor der stod adgang forbudt. Og det stod der næsten overalt. Kun vandrehallerne var åbne for publikum. Vores bramfri opførsel var dog sikkert ikke meget anderledes end den, man kunne opleve, når Etons kostskoledrenge var der. Den tidligere fodboldspiller Johannes Nielsen, »Arme og Ben«, gjorde stor lykke, da han på spisesalens balkon med gravrøst citerede Rudyard Kiplings digt »On the Road to Mandalay«. Den fornøjelige tur fortsatte ude i Richmond lejren, der ellers var forbeholdt olympiadens mandlige deltagere. I en stor biograf med scene optrådte en lang række danske idrætsmænd. Tre-springeren Preben Larsen spillede og sang. Han var fin-fin, men han er jo også kapelmester i sit borgerlige liv.

Fra Richmond tog vi ind til London i en af de toetages busser. Den tur vil jeg altid mindes. De englændere, der var med i bussen, sikkert også. Konduktøren, en sød, ung pige, var overmåde frisk. Hun lod Erik Christoffersen, vor eneste mandlige svømmer ved olympiaden, passe stop- og afgangssignalerne, mens hun selv sad på skødet af »Arme og Ben« og sammen med ham sang »Beautiful Dreamer« i en meget følelsesfuld duet. De engelske passagerers kølige ro kom på en endnu hårdere prøve, da »Arme og Ben« fik overladt konduktørens taske med penge og billetter og derefter gik rundt i vognen prikkende de forbløffede englændere på skuldrene og bad om at måtte se deres billetter. Jo, det var en London-bustur ud over det sædvanlige.

En dejlig fest — men kortvarig.

Sidste afsnit af vort Englandsbesøg gik for sig i en flot etablisement kaldet Paramount Hall. Alle deltagerne, der var færdige med olympiaden, var indbudt, og her gik det

efter et højfornemt ritual. En prunkende toast master i sort og rødt liberi med en lang række medaljer, dog ikke olympiske, holdt på tør og værdig måde justits. Modtagelsen skete ved indgangen til den festsmykkede hal, hvor middagen blev serveret. Først hilste vi på bankdirektør Ingholt, som præsenterede os for prins Axel og prinsesse Margrethe samt for aftenens vært, den danske ambassadør i London, grev Reventlow.

Hyggeligt grupperet ved en rundkreds af småborde nød vi middagen og glædede os rigtigt til en dejlig aften med dans og god musik. Aftenen blev også udmærket — men alt for kort. Nu havde vi i lang tid gået tidligt i seng hver aften og regnede naturligvis med, at nu, hvor konkurrencerne var ovre, måtte vi være længe oppe. Men om forlædelse! Det blev der ikke noget af. Klokken 23.30 blev der ringet til afgang, netop som der var mest fart og fest over foretagendet. Lederne havde åbenbart hæftet sig særligt ved det gamle ord om at holde op, mens legen er god.

Far havde en overmåde fin aften. Han kom til Paramount Hall midt under middagen. Han havde spurgt portier'en, om han måtte tale med mig. Det kom prins Axel for øre, og prinsen inviterede da far hen til sit bord, hvor han på sæt og vis fik en kongelig aften ud af det! Om han befandt sig helt fri i det fornemme selskab, er en anden sag. Han havde ikke regnet med at komme så fint i byen og var derfor i sit dagligdags tøj, som han havde trasket rundt i under hele londonopholdet, så helt nypresset så det ikke ud! Desuden var han også blevet godt langhåret. Modtagelsen ved festens hovedbord var imidlertid ikke ringere af denne grund, og mon ikke det kun var far, der havde en lidt flov fornemmelse. Som aftenen skred frem, fandt han sig vist bedre tilrette.

Det går atter hjemad.

Afskeden med Southland College foregik uden falbelader af nogen art. Vi pakkede vore kufferter, spurtede til Liverpool Street Station, entrede toget og kørte til Harwich.

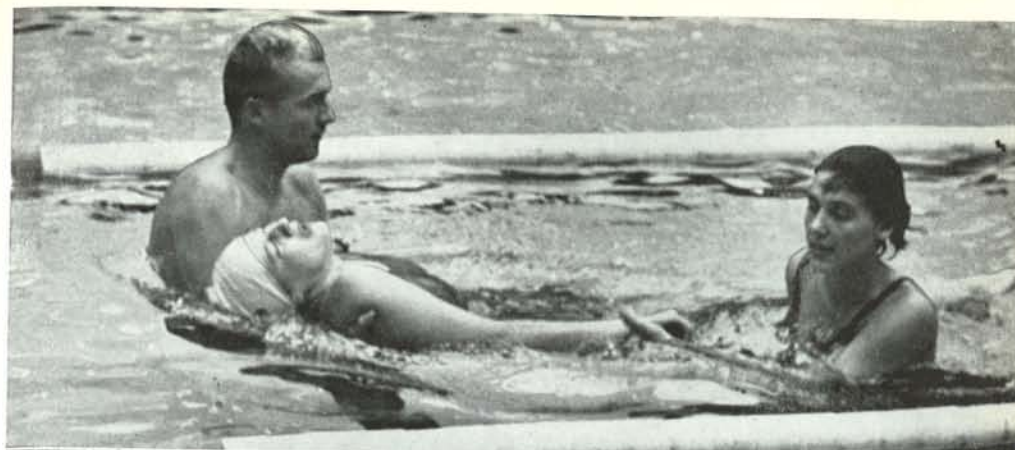
Om bord på »Kronprins Frederik« blev vi modtaget af kaptajnen, der delte blomster og håndtryk ud til hver enkelt kvindelig deltager. Da skibet havde forladt havnen, blev medaljetagerne inviteret til en af de fine saloner, hvor der blev serveret champagne og småkager. En meget udemokratisk gestus af kaptajnen kun at invitere præmietagerne. Hvis han ikke havde champagne nok til alle deltagere, havde det været rimeligere slet ikke at give noget. Det kunne kun skabe misundelse hos den ene part og flovhed hos os, den anden.

Hjemturen over Nordsøen blev akkurat så god som vejen ud. Ingen vind og ingen søgang. Det var en vederkvægende sørejse. Nær Esbjerg var første danske modtager en flyver, som med sin maskine kredsede rundt over skibet og kastede røde og hvide nelliker ned. De skulle have ramt skibet, men røg desværre alle i vandet. Tanken var dog lige god for det.

En modtagelse, der helt tog vejret fra os.

I Esbjerg blev vi vel nok overrasket over de tusinder af mennesker, der havde taget opstilling på kajen for at modtage os. Det var der ingen af deltagerne, der havde drømt om. På selve kajen var der arrangeret den helt store velkomst med tribuner, blomster, flag, guirlander og meterlange lærreder med velkomsthilsener til os. Borgmesteren for Esbjerg bød holdet velkommen i kønne ord og takkede for indsatsen i London.

Et stort orkester fulgte os fra skibet til toget, og så begyndte en fantastisk og uforglemmelig rejse gennem Dan-

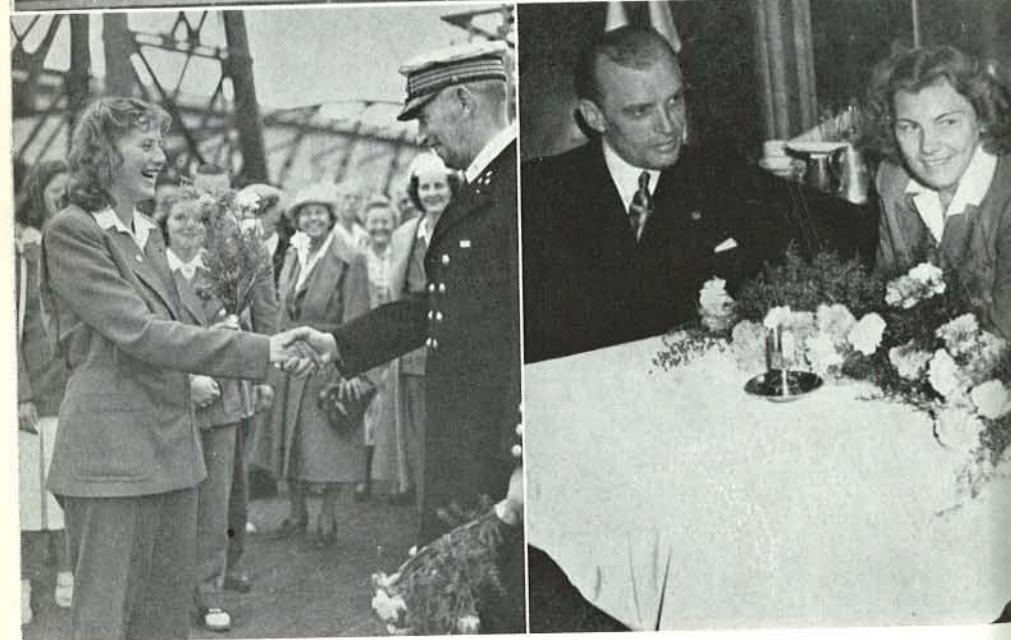

Tre situationsbilleder fra min collapse i 400 meteren, hvor Nancy Lee og Chatzmarry hentede mig op fra bassinets bund.

Fra den fantastiske modtagelse på Rådhuspladsen efter Londonolympiaden. — Sammen med min far, mor og bror beundrer jeg borddekorationen ved middagen på Amager. — Jeg takker for den smukke velkomst, Valby gav mig. — På en

tribune foran slagtermester Stryhns butik holdt skuespillerforbundets formand, skuespiller Kaj Holm, på valbyborgernes vegne en velkomsttale. — Her morer Else Jacobsen og jeg os over en af hans replikker. Bemærk baggrunden: 1. klasses flæsk!

Efter finalen i 4 × 100 meter crawl, hvor Danmark fik sølv. — »Kronprins Frederik«s kaptajn ønsker velkommen og til lykke. — Frede Borre i samtale med Elvi Svendsen.

mark. På alle stationer stod der klynger af mennesker med blomster, som de kastede ind i toget, der snart lignede en hel blomsterforretning. Når vi kom til de større byer på vejen, kørte toget ganske langsomt igennem, for at de mange mennesker kunne få lejlighed til at hilse på deres specielle venner eller holdet som helhed.

Jeg blev efterhånden så træt af at vinke, at jeg de sidste par timer måtte låne »Stoffers« arm. Han stod bag mig og vinkede. Jeg orkede ikke selv at løfte mine arme mere. Det havde været mere anstrengende end selv den hårdeste svømmetræning med armene alene!

På Storebæltsfærgen blev holdet in solidum trakteret på bedste måde af kaptajnen. Denne chef gjorde ikke forskel på Per eller Povl. Vi fik dejlige rejsemadder, middag og kaffe. Far holdt sig beskedent udenfor, men en behjertet sjæl hentede ham ind, for, som »sjælen« sagde, far hørte jo med til holdet.

Blomsterturen gennem Danmark fortsatte over Sjælland for at ende med den mest eventyrlige modtagelse i København.

I København.

Skønt vi var forsinket en lille halv time, og skønt det nærmest øsregnede, var der så mange mennesker på Hovedbanegårdens perroner, som jeg aldrig før har set. Lyn-toget, der slet ikke på denne skønne tur gennem Danmark svarede til sit navn, lagde ind ved kongeperronen. Flottere kunne det ikke være. Familie og nærmeste bekendte havde, mod forevisning af kort, fået lov til at komme ned på ankomstperronen. De hjemkomne må sandelig have haft en stor familie, for kongeperronen var fyldt til bristepunktet. Også de andre perroner var stopfyldte. Mor var med besvær sluppet gennem nåleøjet til perronen, og jeg fik et

rigtigt knus, kys, smil, kærlige ord — og en enkelt lille tåre.

Leveråb skyllede i bølger gennem Hovedbanegårdens haller. Dynger af blomster regnede ned over os. Det sydede af gensynsglæde. Masser af mennesker omfavnede hinanden. Tit uden at vide, hvem de omfavnede, men bare for at give et bevis på deres glæde. Hvor var det dog vidunderligt, dette her!

Da den første rus havde lagt sig en smule, samledes omlympiadedeltagerne, og i nogenlunde lige rækker og geledder vandrede vi så op til en menneskemængde, der bogstaveligt talt gjorde os stumme. Ridende, gående og stående politi måtte bruge al kraft og myndighed for at holde mængden i skak. En fløjte kaldte os til orden. Vi kom ind i marchkolonne, og da holdet stod parat til at gå ad Tietgensgade mod Vesterbrogade, lød der pludselig et *hallo* i nogle kæmpehøjttalere. Det var næstformanden i Dansk Idræts-Forbund, Alfred Christensen, der talte. Han sagde under lydhør tavshed: »Glæder og skuffelser har I hentet i London, men glæderne er flest. Vi vil i denne festlige stund sende en tanke også til løberen Herluf Christensen, som ved sit triste uheld derovre er hindret i at være med os her. Idrætten har I gjort ære, og den har skaffet jer ære. I sig selv er den ikke målet, men midlet til at nå de livsmål, hver især har sat sig.«

En publikummer udbragte et leve, der blev kraftigt fulgt op af de mange tilskuere.

Rådhuspladsen — modtagelsens kulmination.

Med fanebærerne foran satte englændsfarerne sig i bevægelse mod Rådhuspladsen. Politi på motorcykler, på heste og i højttalervogne sørgede for passage gennem menneskehavet. Jeg følte mig som i en drømmeverden. Alt var for usandsynligt til, at det kunne være sandt. Gaderne om-

kring Rådhuset og selve pladsen var proppet til meget mere end trængsel. På vejen fra hovedbanegården og til Rådhuset blev vi overdænget med blomster i en symfoni af skønne farver. Trafikken måtte kapitulere. Ingen biler eller sporvogne havde nogen jordisk chance for at mase sig gennem mylderet.

Foran Rådhusets hovedport var der opstillet en kæmpe-tribune, som med lethed kunne tage hele holdet. Her blev vi stillet op med front mod en Rådhusplads, som jeg aldrig før havde set magen til. Overalt var der mennesker. I tætte rækker var tilskuerne pakket på jorden, ja selv over den! De hang i trækronerne, lygtestanderne og på hustagene. Uforståeligt, at vi havde vakt en sådan begejstring hos københavnernes. Avisernes kolossale omtaler af olympiaden, og vel endnu mere Gunnar Nu-Hansens fabelagtige reportager, havde skabt en stemning, der nærmede sig ekstase. Rådhuspladsen lignede et amfiteater, hvor alt var taget i brug — også scenen, i dette tilfælde muslingeskallen. Som en kile i den velmenende støj fra tilskuermasserne skar en stemme igennem. Det var borgmester Julius Hansen, der på byens vegne ville byde første del af det danske olympiadehold velkommen hjem. Borgmesteren sagde, mens han stod barhovedet og uden frakke i den silende regn:

»Vi mange tusind foran Københavns Rådhus, hele København, hele det danske folk, byder jer velkommen hjem.«

Derefter rettede borgmesteren en tak til forfatteren Josef Petersen, der havde fået sin tredje olympiske sølvmedalje for en novelle med græsk motiv. Her fik jeg for første gang at vide, at der også var noget, der hed olympisk kamp om kunst og litteratur. Det havde jeg ikke før haft anelse om! Men det var der vist også andre, der ikke havde. Jeg hørte adskillige råb om, at man ville se denne Petersen. Hvor var han, og hvordan så han ud? Borgmester Julius Hansen fortsatte: »Sjældent er landsmænds færd ude i verden blevet

fulgt så opmærksomt herhjemme som jeres. Den danske presse har lykkeligvis været betjent af de ypperste idrætsjournalister, og gennem radioen har vi fulgt jeres konkurrencer. Der burde have været udsat guldmedalje også for landenes radiospeakere; så er jeg sikker på, at Gunnar Nu-Hansen havde fået den!« Et vældigt ja-brøl lød fra tilhørerne. Om det var borgmesterens ord, der gav stødet til, at Gunnar Nu-Hansen fik hele to guldmedaljer for sin pragtpræstation i London, ved jeg ikke, men at han fortjente dem begge, er vi vist alle enige om.

Derefter ridsede borgmesteren lidt historie op om de olympiske lege, og han sluttede sin velkomsttale med at udbringe et leve for den danske ungdom. Et leve, der blev fulgt op af de mange tusinder, så det lød som en torden, der gik hen over byens plads.

Derefter præsenterede Ole Bjørn Kraft, Gunvors far, deltagerne en for en. Jeg ved fra Gunvor Kraft, at hele hendes familie havde været meget ked af, at hun var blevet udelukket fra deltagelse. Men den havde med storsind bøjet sig for Den Internationale Federations kendelse.

Da alle var præsenteret, lød der råb om, at en af pigerne skulle sige noget. Ingen af os var belavet på det, og vi var slet ikke situationen voksen. Men folk blev ved at kalde, og så vovede jeg mig frem med en spagfærdig tak til alle, der havde vist den danske idræt en så kolossal interesse. Vi savnede ordforråd til at udtale vore følelser i denne stund.

Så trak vi os i tørvejr i Rådhuset, hvor vi i den smukke festsal på anden sal blev trakteret med de traditionelle pandekager og med rejer, laks og hummer. Herligt igen at sætte tænderne i den dejligste mad i verden!

Nu blev der tid til at hilse på familie og venner, fortælle små og store ting om den eventyrlige rejse. Vore autografer måtte vi også prente i Rådhusets gyldne bog, før vi ad bagporten blev lodset ud af Rådhuset.

Mere virak.

Nu mente jeg, at festlighederne var forbi for denne gang. Men om forladelse! Slagtermester Stryhn, Mølle Allé i Valby, havde arrangeret middag hos sin søster på Amager. At spise igen lige efter Rådhusets overdådige traktement var vist umuligt. Men da vi blev bænket ved det fantasifulde middagsbord, gled der alligevel en del steg og is ned. Stryhns far havde hele natten puslet med at arrangere et feagtigt springvand med et stort bassin midt på bordet. I bassinet flød små dukke-svømmepiger. Sikken et arbejde, der var lagt deri!

Overraskelserne var ikke forbi endnu. Efter middagen blev jeg med min familie anbragt i en kortège af biler og kørt til Valby, hvor endnu en modtagelse ventede. Med direktør Hasselstrøm ved rattet og Valbyvelkomstens arrangører, restauratør Persson og slagtermester Stryhn, på bagsædet med mig imellem, blev jeg kørt i den flotteste åbne, blomstersmykkede vogn, jeg nogen sinde havde kørt i, ud til Valby.

På Toftegaards Plads var der et nyt hav af mennesker. Husene rundt om var pyntet med blomster og dannebrogssflag. I forvejen var jeg mere end tummelumsk, nu blev jeg fuldkommen slået ud over den fantastiske modtagelse, der ikke syntes at ville tage nogen ende. Politiet havde afspærret en runde om Toftegaards Plads. Der blev vognen kørt efter Sporvejenes store orkester, fars eget orkester, som vi kalder det. Han er nemlig ansat ved Københavns Sporvejes værksteder. Efter runden fortsatte orkestret og vognen op ad Toftegaards Allé mod Mølle Allé. Overalt hang mennesker i lag i vinduerne eller på altanerne. På gaden var vrimlen så stærk, at politiet kun med møje kunne skaffe plads til vognene. Ved indkørslen til den ellers så stille Mølle Allé var der rejst en flot æresport af egeløv og georginer. Jeg var stærkt bevæget. Over æresporten sad et for-

gyldt skjold med inskriptionen: »Tak for din indsats! Fra Valbyborgere.

Også over vores opgang i nr. 19 var der et fornemt skjold med mine initialer og et *Til Lykke*. En tribune var rejst foran slagtermester Stryhns butik. Baggrunden var særlig morsom, syntes jeg; der stod på vinduet: *Kun 1. Klasses Flæsk!*

Jeg blev nærmest båret op på tribunen, og skuespillerforbundets formand, Kaj Holm, tog ordet for på valbyborgernes vegne at byde velkommen hjem. Han sagde: »Kære, kære Greta! Ude i den store verden er De blevet fejret og hyldet. Og vi her, i Deres egen bydel, hvor De har Deres hjem, vil også gerne sige Dem tak. Det kan måske synes småt, det vi laver, men det er ikke mindre hjerteligt ment end de store ovationer, De allerede har fået. Da Dannebrog i London gik til tops til tonerne af nationalsangen, gik der en strøm herhjemme fra over til den danske pige, som var den første, der fik guld. De har kæmpet og sejret i Deres smukke sport, må jeg her ved indgangen til Deres hjem bringe Dem Valby befolknings tak og hyldest.«

Efter leveråb sang vi »Der er et yndigt land«, akkompagneret af Sporvejenes orkester. Jeg havde endnu sværere ved at sige tak her i Valby end på Rådhuspladsen. Hvordan jeg fik gjort det, fatter jeg overhovedet ikke. Derefter blev der sunget en sang, forfattet i dagens anledning, og så kunne jeg endelig trække mig tilbage — op til mit værelse for at komme til kræfter oven på den anstrengende, men ubeskriveligt dejlige dag. Alt rumlede og svirrede i mit hoved. Aldrig havde jeg turdet drømme, at noget lignende skulle overgå mig.

Kongens tak.

Søndagen efter den hjertevarme velkomst var seks svømmepiger og tre roere indbudt til »Fagenes Fest« på Øster-

bro Stadion, hvor kong Frederik var til stede. Ganske improviseret gik kongen efter den store indmarch til mikrofonen og bragte sin egen og dronningens hilsen til olympiadedeltagerne. Kongen ønskede os varmt til lykke og fortalte, at han med inderlig bevægelse havde fulgt konkurrencerne i London. Kongen havde siddet i sit badehus på Dynt strand og lyttet til radioen. Dronningen havde haft tårer i øjnene, da han kom hjem og spurgte, om hun havde hørt, hvordan vi klarede os. Kongen roste vor indsats, takkede for den fine måde, hvorpå vi havde repræsenteret dansk ungdom og dansk idræt i nationernes møde. Kongen sluttede med et »Velkommen hjem og tak for, hvad I har gjort.« Fra mikrofonen gik kongen hen og hilste på hver enkelt af os. Da resten af olympiadeholdet var kommet hjem — efter at have fået en lige så strålende modtagelse, som første halvdel fik, var medaljetagerne til audiens på Amalienborg sammen med den olympiske komités præsident, bankdirektør Ingholt.

Efter olympiaden.

Tiden efter olympiaden stod i opvisningernes tegn. Mange af landets byer blev besøgt af olympiadeholdet, og overalt blev vi strålende modtaget. Til Ålborg fløj vi i en af Zonens små maskiner, og vi havde vor egen pressemand og konferencier med. Det var selveste Gunnar Nu-Hansen. Han forstod at slappe af mellem slagene. I maskinen sov han nok så sødeligt hele vejen. Efter stævnet var vi til fest i restaurant »Kilden«, hvor Gunnar Nu præsenterede holdet og fortalte om de enkeltes bedrifter i London.

Mens jeg i garderoben bagefter var ved at nette mig, kom en dame på ca. 75 år hen til mig med en lille buket blomster, som hun overrakte mig med ordene: »Om ingen anden vil takke dig for din indsats ved olympiaden og for

dine pæne ord i radioen, så vil jeg. Kære Greta Andersen, tak for, hvad du lavede i London.» Og så gav hun mig et kys på kinden. Den ældre dames tak rørte mig i min sjæls inderste. Når hun til syneladende mente, at jeg ved præstationen var blevet forbigået, skyldtes det sikkert, at den velmenende Gunnar Nu især havde fremhævet Karen Margrethe Harup, som han udnævnte til alle tiders største og sødeste idrætspige.

Det var overraskende for os, at interessen stadig var lige stor, hvor vi end kom hen. I Svendborg var modtagelsen særlig pompøs. Amtmand Lassen sammenlignede os i sin tale med syv gudinder, der havde gjort Svendborg den ære at besøge byen. Amtmanden sluttede med at udtale sin beundring for den vilje og energi, der lå bag resultaterne. Han håbede, at ungdommen tog ved lære og dermed bar Danmarks så stolte svømmetraditioner videre. Stævnerne rundt i landet holdt formen ved lige. Tiderne lå jævnt op ad vore topnoteringer, så tilskuerne blev, trods løbenes lette karakter, ikke snydt.

Sammen med Karen Margrethe Harup, Ole Lytthans-Petersen og Erik Christoffersen var jeg også på et lille svip til Oslo. Svømmeklubben A. I. L., Varg, havde stort jubilæumsstævne, og flere udlændinge var inviteret. Mest sensationelle resultat ved dette stævne mener jeg, Erik Christoffersens meget knebne sejr over Bjørn Borg var. I varmt og ret tungt vand fik de begge noteret 1.02,9. Glimrende svømmet af »Stoffer«, der ejer en vidunderlig evne til at vokse med opgaverne og ligefrem »kvæle« sig selv.

Trods en meget svag start den første aften ved tre-dages stævnet vandt jeg 100 m fri i tiden 1.07,1. Min gamle olympiske konkurrent, Elisabeth Ahlgren, var lige efter. Nordmændene var vist lidt skuffede, fordi aviserne havde proklameret udslettelse af Willy den Oudens banerekord i Torgatta Bad. Den lød på 1.06,0. I min næste 100 m fri tangerede jeg Willy den Oudens banerekord, og i den tredje 100

meter havde jeg den store glæde at komme under den med 1.05,4. Bedste tid i verden efter krigen.

Nu var nordmændene umådeligt tilfredse med præstationerne og deres jubilæumsstævne, trods et klækkeligt underskud. Skønt hallen, der nu heller ikke var ret stor, var proppet til det yderste, var det ikke nok til at dække de store udgifter ved stævnet.

Standarden fra Oslo blev bevaret ved det følgende hollænderstævne samme efterår. De tre hollandske piger, Hanni Termeulen, Jannie de Groot og Greet Galliard, var på besøg ved *Spartas* jubilæumsstævne. Her opnåede jeg i Øbro-hallen min hidtil bedste tid, 1.05,4 på 100 meter. Også over 200 meter lagde jeg luft imellem mig og Hanni Termeulen. Karen Margrethe Harup tog sig af 100 m rygcrawl, og Jytte Hansen overtraf alle forventninger ved at slå Jannie de Groot i 100 meter brystsvømning.

Min eneste verdensrekord!

Nu steg mit håb om at aflive Willy den Oudens verdensrekord på 100 meter. Jeg var i min allerbedste form, og et forsøg blev etableret i Århus Svømmehals hurtige vand. Desværre var jeg indisponeret, og chancen røg, skønt Gunvor Kraft var en aldeles fortræffelig »hare« for mig. I februar 1949 kom atter et lille hollandsk svømmehold til Danmark, og der blev lagt op til revanchematch med London-olympiadens nummer tre på 100 meter, Marie van Vaessen. Distancen var ved første stævne 100 yards, min debut her. Jeg var vældig oplagt og vandt i 59,5, kun en tiendedel fra Fritze Nathansens verdensrekord. Jeg anede ikke, at tiden var så god, og ærgrede mig en lille smule efter løbet, fordi jeg havde haft kræfter nok til en hurtigere slutspurt. Min tanke var kun at komme foran van Vaessen, og da jeg følte mig sikker, sløjede jeg unødvendigt af. Løbet gav dog øget iver efter at få en lille plads på damernes

verdensrekordliste, som ellers så suverænt beherskedes af Ragnhild Hveger.

Næste stævne skulle foregå i Svendborg Svømmehal, som har lige så hurtigt vand som Århus. Her var det meningen, at der skulle svømmes 100 meter crawl, men jeg fik lov til at gøre et verdensrekordforsøg på 100 yards. Marie van Vaessen og Gunvor Kraft var mine konkurrenter, men trak sig i al venskabelighed tilbage, så jeg kunne få bassinet helt for mig selv. Forventningerne var pisket så højt i vejret, at jeg var mere end beklemmt ved situationen. Mit solonummer måtte partout lykkes, ellers var det et smertende nederlag for mig.

Der er meget, der spiller ind, når man skal sætte rekord. Fra start til mål skal alt forløbe glat. En kikset vending, lidt karambolage med tovene eller et mikroskopisk tab i starten er rigeligt til at ødelægge foretagendet. Adskillige forsøg over 100 meteren var mislykkedes, men jeg regnede bestemt med, at den mindre frygtindgydende rekord på 100 yards kunne blive min. Den blev det og er det stadig. Heldet fulgte mig, og jeg røg 1,2 sekund under Fritze Nathansens 59,4.

Atter havde lykken smilet til mig. En af mine drømme var gået i opfyldelse. Jeg var mednotant på verdens fineste liste over svømmepiger. Ekstrabladet causerede i en lille artikel over min nye rekord og Willy den Oudens 100 meter på 1.04,6. Bladets journalist havde regnet ud, at jeg havde svømmet de 100 yards med en fart af 1,57 meter i sekundet, mens Willy den Ouden havde svømmet sin 100 meter med 1,54 meter i sekundet. Hvis jeg altså en dag skulle få ram på den Oudens rekord, måtte jeg have samme fart over de resterende ni meter, som jeg havde på de 91 meter, der dækker 100 yards. Bladet, der fandt den Oudens rekord en smule bedre end min, sluttede med at nævne de tre største svømmepræstationer på spindesiden: Ragnhild Hvegers 400 meter, Willy den Oudens 100 meter og min 100

yards. Meget ærefuldt for mig, og mere end fortjent, synes jeg, for sammen med Ragnhild Hveger ved jeg vel nok mest om, hvor fantastisk Willy den Oudens 100 meter rekord er.

Det er egentlig flot, at et lille land som Danmark så fint har præget rekordlisten over 100 yards. Siden Amerikas forguede Helen Madison svømmede distancen på 1 minut rent, og Willy den Ouden satte sit navn på listen med 59,8, har Danmark overtaget denne svømmegren med fire forskellige piger. Først Ragnhild Hveger, der gik på 59,7. Dernæst Kirsten Busch Sørensens forbedring til 59,5. Så Fritze Nathansen, som kom ned på 59,4, og mit foreløbige punktum på 58,2.

Tidtagerne ved rekordløbet divergerede vel meget. Der var tre ure til at registrere tiden, som der forlanges, for at rekorder kan godkendes. Een havde 58,0 rent, en anden 58,2, og endelig sidste mand 58,4. Mellemtiden blev således rekord, og da alle tre tydeligt viste under den tidligere rekord, var der ingen tvivl. Men der kan man se, hvor svært det er at tage nøjagtig tid på et løb, selv om der kun er een deltager! Ulige sværere er det selvfølgelig, når der er otte med i et løb.

Jeg må ikke glemme at takke for publikums virkningsfulde hjælp på de sidste tyve meter af rekordløbet. Man hører ellers ikke meget, når man arbejder sig gennem vandet, men Svendborg tilskuernes taktfaste klapsalver nåede mine ører og forøgede kræfterne.

Senere på rekordaftenen vandt jeg 100 meter crawl foran Gunvor Kraft og Marie van Vaessen. Gunvors andenplads i 1.07,5 fortalte klart, hvilket plus det havde været, om hun havde fået lov til at svømme med på vor 4×100 meter i London. Mon så ikke Ann Curtis' fantomspurt trods alt havde været for lidt til at tage guld fra os?

Honolulu kalder.

Under det dejlige ophold i Svendborg fik jeg uventet en forespørgsel fra Hawaii, om jeg var interesseret i en tur til Honolulu. En journalist, som jeg tilfældigt havde truffet i København, havde lovet at forsøge på at få mig en tur til Honolulu, og nu havde jeg netop fået brev fra ham, hvori han fortalte, at man på Hawaii gerne ville have mit besøg. Jeg svarede omgående på journalistens brev og gik spændt og ventede på et gunstigt svar. Turen var tænkt som et led i et fra et halvt til to års ophold på et universitet. Endvidere var det meningen, at jeg skulle træne under den berømte Sakamoto, der blandt andre havde oplært Bill Smith, Hawaii, svømmeren, som i den skønneste afslappede stil overlegent vandt 400 meter crawl for herrer ved London-olympiaden. Det var en skøn tur at se hen til, og jeg lullede mig i de dage ind i forventningens lune drømme.

Endnu en hilsen fra det store udland fik jeg. En dansk dame i Orissa i Indien sendte mig følgende brev:

»Kære Frk. Greta Andersen! Hjertelig Tak for Deres straalende Indsats ved Olympiaden sidste Sommer. Trods den store Afstand fulgte jeg flittigt med gennem Aviserne, og jeg maa sige, vi var mange herude, der var begejstrede. Saa forleden stod denne lille Note i en af Madras' Aviser, og som gammel »Sportsidiot« kunde jeg ikke lade være med at klippe den ud; jeg mente, den kunde være sjov at have i en Scrapbog. De venligste Hilsener ogsaa til K. M. Harup, med Tak fra Edith Tousgaard.«

I notitsen fra »The Mail — The Madras Time« kunne man læse om rekordsvømningen i Svendborg. Det er et af mine bedste udklip i scrapbogen, og jeg er Frk. Tousgaard meget taknemmelig for venligheden.

Et trist vendepunkt.

Vore hollandske konkurrencekammerater kom igen i marts 1949 til DKG's og DMG's internationale stævne. Dette stævne var et mærkbart vendepunkt for dansk svømning. Vi fik nemlig klø over hele linien. Karen Margrethe Harup blev efter ti års suverænitæt på 100 meter rygcrawl slået af den purunge Ria van der Horst. Karen Margrethe var nu heller ikke i allerbedste form. Hun havde savnet konkurrence siden olympiaden, mens Ria van der Horst kom fra knivskarpe kampe i Holland. Horst havde ikke i sin vildeste fantasi troet det muligt at slå den olympiske mester, så der var i sandhed glæde i den hollandske lejr. Jytte Hansen blev i 200 meter brystsvømning slået af Nel Garritzen, og jeg havde det allerstørste mas med at slå Irma Schumacher og Gunvor Kraft på 100 meter. Prædikatet verdens bedste svømmepiger var ved at gå over på hollandske hænder, vi var i hvert fald indhentet, om vi ikke allerede var passeret. Lidt sorg vakte det naturligvis i danske svømmekredse, at de fleste af medaljetagerne fra London var holdt op eller stod på nippet til det. Europamesteren i 100 meter crawl, Fritze Nathansen, havde sagt stop og bosat sig i Le Havre sammen med sin mand. Eva Riise og Elvi Svendsen havde også sagt farvel, og Karen Margrethe Harup ville nu tage springet over i svømmelærerindernes række. Intet under, at svømningens tilhængere blev betænkelige. Gik mine drømme om turen til Honolulu i opfyldelse, var også jeg borte fra den danske arena, og så var rub og stub fra de gyldne Londondage væk.

I den anledning blev Ingeborg Paul-Petersen spurgt om, hvad der eventuelt kunne gøres. Frk. Ingeborg sagde, at efter en stor periode måtte man indstille sig på en svagere. »Det er ofte sådan, at de helt dominerende virker ubevidst hemmende på de unge, og der kommer derfor større tillid til stede, når de slutter af. Det er sket før, når de dygtigste

holder op, at vi stillede samme spørgsmål. Alligevel titter snart en, så en anden frem, så vi en skønne dag atter finder os på samme eller højere stade end det, vi forholdsvis kort forinden mente var umuligt at genvinde. Der er rigeligt af talenter rundt omkring,« sluttede frk. Ingeborg Paul-Petersen, »det væsentlige er blot, at der arbejdes grundigt og interesseret. *Pædagogik er ikke alene, at man mestrer sit pensum, men noget personligt, at instruktøren har forudsætninger, som gør ham eller hende respekteret og får arbejdet til at glide i en venskabelig atmosfære. Ikke mindst det sidste er uhyre vigtigt. Og så må man aldrig forcere nogen frem.*«

Kloge ord og megen optimisme. Tiden skal nok give frk. Ingeborg ret!

Søndag den 3. april 1949 nåede jeg ved et stævne i Helsingborg at tangere Ragnhild Hvegers danske rekord i 100 meter crawl, der er på 1.05,1. Ganske ubemærket svømmede jeg mit hidtil hurtigste løb. Men sådan er det ofte, når man mindst venter det, og når man kan svømme løs uden ståhej af nogen art. Bare gå til sagen og mærke det forunderlige, at alt går som en leg.

Hawaii-planerne går i vasken.

Samtidig med denne glæde lysnede det med planerne om at komme til Honolulu. Jeg modtog en indbydelse fra rektoren ved Hawaiis universitet, og alt så rosenrødt ud, indtil Dansk Svømme-Forbund kom frem på arenaen. Det internationale svømmeforbund F.I.N.A. forlangte pludselig at se mine rejseplaner, fordi man ville erklære mig professionel, hvis det mindste i planerne stred mod amatørreglerne. Årsagen til F.I.N.A.s interesse skyldtes en henvendelse fra det danske svømme-forbund. Blandt andet forlangtes det, at jeg selv skulle betale rejsen, hvad jeg naturligvis ikke var i stand til.

Nu blev der en større avispolemik for og imod min rejse, men planerne blev forpurret, og mine Hawaii-drømme brast som sæbebobler.

Så er det Spanien, der kalder.

Midt på sommeren fik jeg et overraskende tilbud fra Spanien om at blive professionel træner dernede. Jeg skulle have 100.000 kroner for en to-årig kontrakt. Jeg sagde nej tak. Det fik »Simon« til at lave en artikel i Politiken, hvor han i kraftige vendinger bebrejdede svømmeledelsen dens kortsynede principrytteri, som kun gav negative udslag ved, at enhver lejlighed blev brugt til at lægge hindringer i vejen, når man havde chancer for at komme udenlands. Han mente ikke, at jeg næste sæson stod til rådighed for dansk svømning, hvis ikke ledelsen tog skeen i en anden hånd og viste mere forståelse ved arrangementer og tolerance, når der blev tilbudt én en eller anden rejse.

Nogle af os fik dog en vidunderlig rejse til Irland.

Karen Margrethe Harup, Sonja Jacodofsky, Karl Ebbe, Ole Dam Henriksen, Niels Aage Madsen, Thomas Christensen og jeg fik dog en herlig tur til Irland og England, hvor vi deltog i en lang række stævner. Vi vandt næsten alt, hvad vi deltog i.

Vi fløj til Belfast og tog så efter et stævne her til Newcastle, Patricks og Dublin. I alle byer blev vi modtaget på rådhuset og bagefter ført rundt for at se byens seværdigheder.

På denne tur nød jeg den tvivlsomme ære at svømme om kap med en død, opsvulmet kat, der var ført ind i bassinet, der lå nær havnen!

Overalt blev vi fyrsteligt behandlet. De skønneste bilture i det særprægede land blev ordnet for os, og vore ind-

kvarteringer var prinsesser værdige. Hos en rigmand i Dublin havde for eksempel både Sonja Jacodofsky, Harup og jeg nogle aldeles skønne værelser med tilhørende bad. Alle holdt ensfarvet. Sonjas var sort, Karen Margrethes lyseblåt og mit grønt. Jeg bemærkede den bratte forskel mellem rig og fattig i Irland. Ganske kort fra rigmandens palæ kunne man møde de allerfattigste børn i klæder, som vore unger herhjemme går med ved fastelavn. Men *der* var ikke fastelavn. Mange børn så jeg bruge deres fars gamle jakker som overfrakke, og lasede og snavsede var de alle til hobe.

I Patrick blev Karen Margrethe og jeg indlogeret hos generalrepræsentanten for »Jantzen« badedragter. Han viste os de sidste raffinementer på badedragternes område. Vore tænder løb i vand. Det fik de lov til at blive ved med. Han lukkede kufferten — og dermed for vore forhåbninger. Vi guld piger havde jo rigeligt af den slags, mente han, så der var ingen grund til at forære os en badedragt.

Otte guldmedaljer i Helsingfors — i 1949!

Ved de nordiske mesterskaber i Helsingfors var jeg påny såre uheldig med at være mat og sløj, netop da det skulle gå løs. 100 meteren vandt jeg med megen besvær foran Ingegerd Fredin, Sverige, og kort efter løbet fik jeg mavekrampe og måtte have indsprøjtning. Indtil ti meter før mål lå jeg bagest i feltet, men spurten gav mig sejren. En gentagelse af Londontragedien slap jeg dog for, men hvor var jeg hundeangst, da jeg sprang i vandet til 400 meteren. Træt og utilpas, ja nærmest lammet, svømmede jeg de første 100 meter. Jeg havde allermest lyst til at gå op af bassinet, men jeg sagde til mig selv, at det ville være en skandale. Jeg fortsatte, og heldigvis forlod angsten mig, og jeg kunne rolig gennemføre løbet. Min vindertid blev så

elendig som 5.32,6. Jeg vandt kun, fordi modstanden var for ringe.

Danmark erobrede otte guldmedaljer i Helsingfors, så det var jo en fin høst, men vi piger var trods alt lidt skuffede over, at vi måtte lade Sverige rende med 4 × 100 m tvungen holdkapsvømning.

Efter de nordiske mesterskaber pauserede jeg lidt. Karen Margrethe Harup var blevet træner for *DKG*, men de enkelte gange, jeg kom i svømmehallen på Østerbro, trænede jeg under min første lærerinde, Else Jacobsen. Straks gik rygterne om, at jeg havde i sinde at vende tilbage til *Triton*, men endnu havde jeg ikke taget nogen bestemmelse i den retning. Det huede mig bare ikke rigtigt at træne under Karen Margrethe Harup. Vi to kunne nu engang ikke sammen.

I begyndelsen af 1950 lagde jeg mere alvor i træningen. Jeg satte mig igen det mål at slette Willy den Oudens verdensrekord. Man skal jo stile højt. Der må være noget at gå efter, ellers får man ikke den fornødne lyst til dag ud og dag ind at træne mellem 2 og 4000 meter.

IV

Så kom et par stille måneder. Jeg ønskede, at der skulle vise sig en chance for at komme endnu mere ud at rejse, og ganske tilfældigt kom der fart i mine ønskedrømme. En dag, da jeg var på besøg hjemme hos Birthe Christoffersen, fortalte hun mig en masse om sine oplevelser på Flensted-Jensens tur gennem Amerika. Jeg lagde ikke skjul på, at også jeg gerne ville blot en lille tur til Amerika. Birthe spurgte, om jeg ikke havde nogen familie derovre, og jeg fortalte så, at far havde nogle bekendte i San Francisco.

»Det var da heldigt,« sagde Birthe, »skriv og spørg, om du ikke må besøge dem, for i San Francisco kan du træffe

en af verdens fineste svømmetrænere, Charles Sava, og flere af dine konkurrenter fra London bor også dér, blandt andet Ann Curtis.»

Denne samtale fik påny udlængselen til at blusse op hos mig. Jeg bad min far skrive til sine venner i San Francisco. Han rystede fortvivlet på hovedet, men efterkom dog mit ønske, vel nok fordi han ikke regnede med at få noget svar. Fars forundring var derfor stor, da han fjorten dage efter fik besked fra San Francisco, at jeg var velkommen, og at mine venner nok skulle ordne det fornødne med tilladelse og ophold, blot far ville betale billetten derover.

Så kom der fart i sagerne. Jeg rendte den amerikanske legation på dørene for at få arbejdstilladelse et år eller bevilling til studieophold eet eller helst to år. Disse anmodninger blev dog nægtet, og der blev kun givet mig visum til et tre måneders besøg. Lidt er bedre end intet, og glad var jeg over i det hele taget at kunne komme over til det forjættede land. På hurtigst mulige tid blev papirerne ordnet, og en lille måned efter afsendelsen af fars brev til San Francisco var jeg parat til at stikke af.

På vinger over Atlanten.

Starten mod Amerika foregik den 24. marts 1950, netop som foråret efter kalenderen skulle begynde i Danmark. Der var dog ingen særlige tegn på lys og varme. Tværtimod var det koldt og regnfuldt, da jeg kom på vingerne. Turen over Nordsøen lovede heller ikke forår. Hård kulde mødte os på vejen, så maskinen var overiset på skroget, da vi nåede Skotland. Meteorologerne forudsagde dårligt vejr, og rejsen blev foreløbig udskudt. På en lille, kedelig station måtte vi vente i 9 timer. Noget af tiden fik jeg til at gå med en samtale med en dansk mor, der sammen med sine fire henrivende unger var på vej til Australien — via Amerika. Ovre på kænguruøen ventede hendes mand. Bør-

nene havde været meget luftsyge. De kastede endnu op i een uendelighed. Senere traf jeg på en sød tolvårig dreng, som muttersalene tog turen fra København til sin mor og far dybt inde i Amerika. Vi fandt fint ud af det med hinanden, og så længe jeg kunne, tog jeg mig moderligt af ham.

Endelig kom vi i luften igen, og den lange tur over Atlanterhavet begyndte. Nu var jeg efterhånden blevet godt træt, og jeg lagde mig derfor til at sove i den behagelige stol, der var tildelt mig i maskinen.

Nærgående pressefotografer.

Første stop efter Skotland var Long Island, hvor papirerne blev grundigt undersøgt, men dog blev der tid til, at jeg kunne nå at »snuse« til New York, der imponerede mig fantastisk. Det kan nok være, at jeg spilede øjnene op. Der var hele tiden nye overraskelser. Måske var den største, at en lang række journalister og fotografer var mødt op, og at det var mig, der skulle på pinebænken. Jeg blev slæbt ind i et lille lokale og spurgt ud om alt mellem himmel og hav, bl. a. naturligvis om min sport og mine familieforhold. Fotograferne ville tage mig som pin-up girl. Ustandselig trak de min nederdel op, så man i det mindste kunne se mine knæ. Denne forestilling varede, indtil en af fotograferne var så hurtig, at han fik taget en plade, før jeg for syttende eller attende gang havde fået trukket nederdelen på plads.

Da jeg endelig blev sluppet løs, fik jeg besked om at tage med bus til en anden flyveplads, hvorfra rejsen skulle fortsætte til San Francisco. Denne flyveplads var en hel by for sig selv. Kæmpemæssige hangarer og vældige haller kranse pladsen med de mange og lange startbaner. I hallerne var der barer, restauranter og boder af næsten alle tænkelige arter. Mad, drikke og alverdens dejlige ting kunne man købe, men jeg holdt af tvingende grunde igen, da jeg

kun var i besiddelse af 50 dollars og intet anede om, hvad jeg kunne komme ud for af økonomiske byrder, inden jeg nåede min rejses mål.

Min flyvemaskine — borte med blæsten.

Jeg fik et lille chok, da jeg fandt ud af, at den maskine, jeg skulle have været med, var fløjet for en time siden. Det ville vare ti timer, før den næste startede! Journalisterne og fotograferne havde stjålet den tid, jeg skulle have brugt til at komme til den flyveplads, hvorfra maskinen til San Francisco afgik.

Nu var gode råd dyre. Jeg fik overtalt en af de journalister, der var fulgt med mig til den nye flyveplads, til at telegrafere til San Francisco om min forsinkelse. Skønt han var fra et af de største dagblade i New York, og skønt han havde været direkte årsag til min forsinkelse, måtte jeg selv betale telegrammet, der slugte hele fem af mine få, kostbare dollars.

Et held i uheld var det, at jeg traf en dansk stewardess, der var gift og bosat i New York. Jeg satte hende ind i situationen, og på grund af hendes kendskab til flyveruterne i Amerika lykedes det hende at få det ordnet således, at jeg kunne komme med en postmaskine, og efter fire timers forsinkelse i New York var jeg atter flyveklar. I postmaskinen, som jeg hurtigt døbte om til »Græshoppen«, fordi den landede ved alle byer på dens vej, var der plads til fyrre passagerer foruden den megen last. Jeg hyggede mig så godt som muligt og nød de skiftende og skønne panoramaer, der som på et filmslærrer ustandseligt gled forbi mine undrende øjne. Der var nok at kigge på for en dansker, der første gang var i Amerika. Blandt mine medrejsende var der et gammelt farmerpar, som første gang var ude at flyve. De skulle til Chicago, og især konen havde været, og var stadig, meget nervøs for, hvorledes flyveturen ville

ende. Landingerne var hendes skræk, og hver gang vi skulle ned på jorden, måtte jeg holde hende i hånden for at berolige hende.

På sidste etape af min lange flyverejse blev jeg klar over, hvor søde og hjælpsomme de danske stewardesser er i forhold til de amerikanske. I SAS maskinerne bliver man i modsætning til i de amerikanske opvartet og ligefrem puslet om, som var man et spædbarn — og man kan lide det!

I San Francisco.

Skønt jeg kom til San Francisco så tidligt som klokken fem om morgenen, var der en stor deputation på flyvepladsen for at tage imod mig. Først var der fars bekendte, tobaksfabrikant Robert Winther med frue og deres døtre, Elisabeth og Joan. Barbara Jensen, som jeg kendte fra London-olympiaden, hvor hun deltog i rygcrawl, var med for at udpege mig. Charles Sava, den berømte træner, som havde bragt Ann Curtis i form til olympiaden, var også mødt sammen med en del medlemmer fra hans svømmeklub *Crystal Plunge*. Endvidere var der ledere fra de to danske foreninger i San Francisco. Jeg fik på flyvepladsen en hilsen fra Ann Curtis, som var forhindret på grund af en nær forestående »glædelig begivenhed«. Jeg fik masser af skønne blomster, fint arrangeret i smukke, gennemsigtige plasticæsker. Det var mit første møde med den højt udviklede amerikanske emballeringskunst, som jeg senere fik lejlighed til at beundre mange gange. Alle snakkede i munden på hverandre på amerikansk, og da jeg endnu var langt fra ekspert på det område, forstod jeg næsten ikke et kvadder af, hvad der blev sagt til mig. Selv herr og fru Winther, der ellers ikke havde glemt deres modersmål, talte amerikansk. Senere undskyldte de sig med, at det var meget svært for dem at omstille sig, når ikke alle talte dansk.

Jeg var dødsenstræt og havde svært ved at holde øjnene åbne. Men jeg skal love for, at de blev spærret op, da vi uden for flyvepladsen kom hen til Winthers flotte dollar-grin, en 1950 Buick. Det var vel nok sager. Sava og Barbara Jensen var lige så fint kørende, så turen til Winthers hjem, tværs gennem San Francisco, foregik i en fyrstelig kortège.

San Francisco ligner Rom ved at være bygget på syv høje. Derfor er gaderne temmelig bakkede, og jeg blev helt søsyg under turen. Winthers villa ligger halvvejs oppe på et par tvillingebjerger. Man har herfra en herlig udsigt over den berømte Golden Gate Bridge, broen, hvor man næsten daglig kan opleve det naturfænomen at møde tåge og dis, til man når halvvejs ud, hvor man pludselig kommer som gennem en mur ud i det klareste solskin. Det er de kolde luftstrømme fra Stillehavet, der sætter dette skarpe skel mellem tåge og strålende sol. Selve San Francisco har af samme grund næsten aldrig klart vejr. I de tre måneder, jeg var i byen, havde vi i hvert fald kun en halv snes dage med helt skønt vejr.

Straks vi kom til Winthers hjem, hilste jeg ved morgenbordet på fru Dora Winthers søde mor, der havde sit hus på den anden side af gaden. Efter maden fik jeg mit mest nærliggende ønske opfyldt — jeg kom i bad! Sjældent har jeg været mere glad for vandet, end da jeg træt og snavset efter rejsen lagde mig i badekarret.

Efter badet og et kort hvil begyndte diverse medlemmer af *Crystal Plunge* at indfinde sig for at se »giraffen«. Jeg lærte straks, at man ikke i Amerika bruger kaffen som formidler ved små sammenkomster. Gæsterne fik en drik med grape eller anden frugtsaft eller et glas vin.

Charles Sava.

Dagen efter besøgte jeg Savas svømmeklub *Crystal Plunge*, der havde lokaler i Savas private svømmehal i Lombard Street. Jeg sendte en venlig tanke til vore smukke haller på Frederiksberg og Østerbro, da jeg sprang i det 50×10 meter store bassin. Vandet sved i øjnene. Senere erfarede jeg grunden. Charles Sava gik hver morgen en runde langs bassinkanten og hældte klor i vandet. Det var hans primitive måde at holde vandet rent på. I hans hal brugte man ikke vor metode, evigt cirkulerende vand, som gennem filter tager det for renholdelsen nødvendige klor med sig.

Sava havde gjort store foranstaltninger, for at jeg hurtigt skulle falde til, bl. a. arrangeret et velkomst-party hjemme hos Winther, hvor mange medlemmer af *Crystal Plunge* mødte op med små, fikse præsenter til mig. Et sødt træk og en smuk måde at sige god dag til en fremmed på, synes jeg.

Første dag, jeg rigtigt skulle under Savas behandling, lærte jeg hans skrappe træningsmetoder at kende. I *Crystal Plunge* brugte medlemmerne ikke korkstykker til træningsture med enten arme eller ben alene, men derimod træstykker på 50×25 cm. Sava sagde noget til mig, som jeg forstod således, at jeg skulle begynde med 200 meter ben alene. Da jeg havde gjort det, syntes han meget overrasket over, at jeg holdt op. Joan Winther, som under mit Amerikaophold blev min hjertensveninde, forklarede, at jeg havde misforstået Sava. Han havde sagt 2000 meter. Så puklede jeg videre og blev nærmest lammet, da han derefter straks ordinerede 2000 meter solo med armene. Dem kom jeg da også igennem, men han var ikke tilfreds endnu. Næste del af programmet lød på 1000 meter frit med både arme og ben, og først derefter kunne jeg slutte med nogle starter og sprintøvelser.

Efter den omgang træning mere vaklede end gik jeg fra Savas svømmehal. Jeg har ofte trænet meget hårdt, men det var småting imod Savas forlangender af sine elever. Iøvrigt ville han lave helt om på min svømmemåde. Han sagde, at mine armtag var for lange. Jeg skulle som Ann Curtis hugge strækket over. Det gav mere ryk og dermed mere kraft i tagene. Jeg lå også for dybt i vandet. Det tror pokker. Jeg havde jo ikke trænet i lang tid hjemme og kom nu, efter en lang og besværlig rejse det halve af jorden rundt, i en jerntræning, som kun de stærkeste mennesker kunne stå for. Jeg fik noget at tænke på, da Ann Curtis senere fortalte mig, at hun havde været under Savas omsorg før olympiaden. Hun havde fået en endnu hårdere behandling end jeg. Der var dage, hun var i hans svømmehal op til ti timer! Men hun havde åbenbart en jættefysik, og det var altså den måde, hun skulle tages på for at komme i topform. Den kost var dog for hård for mig. Jeg var tappet for kræfter, og mine muskler blev som ståltøve. Ingen elasticitet, næsten ingen afslappelse. Træningen var præget af kraft og energi. Min første hjemve i Amerika fik jeg i Savas svømmebassin, når jeg var på vej gennem de lange distancer. Så ønskede jeg mig af hjertet tilbage til de dejlige haller hjemme.

Til undersøgelse for dårlige ører — på en fødeklinik!

Sava var en ideernes mand, men uhyre krævende. Svømmehallen var hans liv, hans forretning og hans hobby, men han glemte dog ikke den menneskelige side af sagen. Ofte inviterede han mig ud på en prima bøf efter en træning, der havde suget mig tom for kræfter. Han vidste, at jeg kunne lide det, og han vidste, at det ville give mig nyt mod til næste dag. Han var rørende i sin omsorg for mig og mit velbefindende.

En dag havde jeg lidt susen for mit ene øre. Straks gav

Gunvor Kraft giver mig tiden efter en træningstur. — Sammen med Erik Christoffersen over jeg benarbejde. — Fra stævnet i Irland, hvor jeg svømmede om kap med en død kat. — Hos en af de irske borgmestre. Kæden, han bærer, består af guldled med diamanter. Hver ny borgmester får sit led i kæden.

Charles Sava og jeg på besøg hos Ann Curtis og hendes baby. — Fra blomsterfesten i Stockden, hvor jeg med mine kammerater fra *Crystal Plunge* kørte gennem byen i denne blomstersmykkede vogn.

Sava mig ti dollars og henviste mig til en klinik i San Francisco for at lade mig undersøge. Jeg havde besvær med på klinikken at gøre mig forståelig. Den kvindelige læge spurgte mig indgående ud om alt andet end ørerne, men endte dog med at puste lidt i det dårlige øre. Det forlangte hun ti dollars for. Da jeg fortalte Sava om den mærkelige undersøgelse, ringede han omgående til klinikken, men fik at vide, at der ikke havde været nogen til undersøgelse. Nu blev han helt forvirret og fortsatte energisk med at ringe alle mulige klinikker op, indtil han fandt ud af, at jeg havde været på en fødeklinik!

Trods sine fine menneskelige egenskaber manglede Sava psykisk forståelse af sine elever. Han benyttede samme metode og stillede samme kolossale krav til dem alle, som om de var maskiner og ikke vidt forskellige mennesker med særprægede egenskaber og fysik. Det, han kunne byde Ann Curtis for eksempel, var alt for meget for mig. Jeg kan nok tåle at træne meget, men så stærkt, som han kørte mig, var for meget for min muskulatur. Nu må jeg dertil indrømme, at jeg sløsede ikke så lidt med min søvn. Joan og jeg var næsten hver aften i en eller anden af San Franciscos mange biografteatre, og derfor kom vi ofte sent i seng. Men alligevel tror jeg aldrig, at Sava kunne have fået mig i en tilnærmelsesvis så god form, som jeg var i før London-olympiaden.

Det var svært at skulke fra træningen.

Sava var meget svær at snyde. Joan var en habil svømmer og trænede også hos Sava. Flere gange søgte hun og jeg at blive fri for træningen, men det lykkedes sjældent. En dag ringede Joan Sava op og fortalte, at vi begge var syge, men Sava ville ikke modtage nogen sygdomsmeddelelse og forlangte at se os i sin svømmehal til den aftalte tid. Joan fandt så på, at vi skulle vaske al læbestift af og pudre

os med hvidt pudder. Sava syntes nok, at vi var lidt blegnæbbede, men give os helt fri ville han ikke. Vi kunne slippe med halvdelen af hans program den dag, og det var vi såmænd også mere end lykkelige for.

Enkelte gange tog Sava mig med ud til det 350 m lange og 50 m brede friluftsbad Fleishhacker Pool. Da det i reglen var om formiddagen, var jeg nærmest ene i det mægtige bad. Her satte han mig så til at svømme et specielt program over ca. tre timer, hvorefter han tog tilbage til byen for at ordne sine forretninger. Når han var ude af syne, skulkede jeg mig til nogle fritimer og dasede i sandet. Efterhånden blev Sava og jeg de fineste venner af verden, og jeg ved, at han var en af de mest skuffede af mine bekendte i San Francisco, da jeg fløj hjem til Danmark. Han kaldte sig og var for mig min »second father«. Som et lille eksempel på hans gode hjerte kan jeg fortælle, at da et kvindeligt medlem af *Crystal Plunge* var blevet gift, men ingen lejlighed havde, lånte Sava det unge par sin elegante lejlighed med fjernsyn og alle andre raffinementer, mens han selv flyttede hen i et lille værelse i sin svømmehal.

Sava var også moralens vogter i *Crystal Plunge*. Han passede strengt på sine piger og tålte ingen kurtisering med de unge mænd. I det hele taget var der ikke så frie forhold mellem de unge mennesker i San Francisco som herhjemme. Meget få piger fremstiller deres elskede for forældrene, før de er helt på det rene med, at manden er ham, de skal giftes med. Der er heller ingen gadedørsromantik derovre. Når de unge kommer sammen, er det i bil. I San Francisco er det mest besøgte sted for unge elskende The Cliff House Beach and Esplanade, en kæmpestrandbred nær Stillehavet. Her stiller de så vognen med front mod havet og hygger sig. På en varm sommeraften svinger antallet af vogne ved The Cliff House oppe omkring et par tusinde!

Amerikansk selskabelighed.

Jeg blev inviteret ud til en del selskaber. Allerede fire dage efter ankomsten var jeg til et fornemt møde i The Danish American Women Club på San Franciscos skønneste hotel, »Fairmont Hotel«. Aldrig har jeg set noget flottere. Først kom vi ind i en mægtig hall. Inden for hall'en var der en rullende bar, det vil sige, det var gæsterne, der i smukke, dybe lænestole langsomt defilerede forbi barens rige udvalg af drikkevarer. I det tilstødende værelse fløj mange forskellige papegøjer frit rundt. Så kom vi ind til et vidunderligt svømmebassin. Det var lavet, som om det lå i en oceandampers dæk og var omgivet af ræling, kommandobro o. s. v., og man følte sig virkelig, som om man var om bord på en kæmpebåd. For at gøre billedet fuldent, var der åkander og udstoppede svaner i bassinet. Tjenere i hvide søofficersdragter serverede, og et eksklusivt publikum nød tilværelsen i de fantasifulde omgivelser. Den dag drømte jeg ikke om, at jeg en måned senere skulle deltage i en vandballet til tonerne af en smægtende wienervals i denne fornemme hal.

Mødet skulle finde sted i en tilstødende sal, hvor alt var holdt i lyserødt. Flygel, vægge, borde, lysekroner og dekorationer, ja endogså gardiner, gulvtæpper og blomster var lyserøde. Der var ca. 200 kvinder til stede. De placeredes ved borde rundt i salen med ledelsen, Dora Winther og mig på en forhøjning. Alle skulle åbenbart se hædersgæsterne. Jeg kom her til at mindes et hørespil, som handlede om en meget selvglad skuespiller, der hele tiden gentog: »Kan alle se mig«.

Hele selskabet måtte jeg hilse på, og af de fleste fik jeg en invitation til et besøg i deres hjem. Sammenkomsten varede i flere timer og var en tortur for mig. Min kjole klitrede sig af varme til kroppen, fjereren på min lille, flade hat blev mere og mere bedrøvet og hang slapt ned over min

ene kind. Mine højhælede sko, noget, jeg heldigvis sjældent går med, havde jeg regnet med at kunne tage af under mødet, men da vi sad på det lille podium, var vore ben synlige for det øvrige af selskabet; jeg fik derfor ikke nogen chance for at hvile mine ømme fødder.

Og sikken en mængde taler! Hveranden af damerne rejste sig og holdt den ene lange tale efter den anden. Jeg blev mere og mere sløv, mest vel, fordi jeg ikke forstod ret meget af, hvad der blev sagt. Henrykt vågnede jeg derfor op, hver gang den talende dame tav. Så klappede jeg som rasende, det gjorde de andre jo også. Pludselig hev Dora mig i armen, da jeg ved en tales afslutning vanemæssigt klappede. »Hvad klapper du af?« sagde hun, »det var jo dig, hun talte for.« Hvor blev jeg flov, nu kunne alle jo regne ud, at jeg ikke havde forstået et muk af, hvad der blev sagt. Damerne, der så min fejltagelse, lod som intet, og alle var ualmindelig søde mod mig, men de timer i »Fairmont Hotel«s lyserøde sal tog mere på mig, end en nok så skrap træningsdag hos Sava! Jeg var lykkelig, da en af fru Dora Winthers veninder tilbød at køre os hjem, så vi slap for en lang og varm bustur gennem byen.

Skoledrenge med dollargrin.

En enkelt gang lavede Elisabeth, Joan og jeg selv en lille fest. Hr. og fru Winther skulle på weekend og formanede os forinden at være artige og pæne piger, mens de var borte. Men ikke så snart var forældrene ude af syne, før Elisabeth og Joan ringede rundt til en snes unge mennesker, mest college-boys, men alligevel arriverede de i egne biler næsten allesammen! Flere af drengene havde strengeinstrumenter med, så vi spillede, sang og dansede hele lørdag nat.

Midt om natten kørte vi i bilerne ned til Stillehavet og gik i vandet. Sikken et dejligt bad, vi fik. Først bagefter

forstod jeg det meget letsindige i denne form for badning. Der var nemlig buldrende mørkt ved stranden, og Elisabeth, der ikke kunne svømme, tog alligevel med ud på det dybe vand, hvor hun jo let kunne være smuttet væk fra os. Men gudskelov skete der ikke noget. Samme Elisabeth fik os alle til at grine i flere minutter, da vi et sted skulle passere et to meter højt plankeværk med pigtråd foroven. Elisabeth, der var lidt tung i agterspejlet, kom forholdsvis fint op, men da hun skrævede over pigtråden, blev hun pludselig nervøs og turde ikke tage det andet ben med. Nu blev hun siddende i skræk og råbte ustandselig: »Jeg kan ikke komme ned.« Vi heppede hende op med lattermilde tilråb, men intet hjalp. Hun blev deroppe, indtil en af drengene kravlede op ved siden af hende og puffede hende over skæringspunktet, så hun faldt ned i armene på et kor, der stod parat til at gribe hende. Festen varede til to timer, før forældrene kom hjem.

Da gæsterne var jaget ud, var der nogen, der fik travlt med at gøre rent og fjerne alle spor af orgiet!

Nogle dejlige udflugter.

Når det passede ind i Robert Winthers forretninger, kom vi på ture i San Franciscos omegn. Således havde jeg engang glædet mig til et besøg på Doras svogers store ferskenfarm, som lå i Sacramento, tre timers kørsel fra Winthers hjem. For at nå med til morgenmaden hos svogeren og få en rigtig lang dag ud af det, stod vi op allerede klokken fem om morgenen. Det hævnedes sig, for da vi kom til ferskenfarmen, lagde Joan og jeg os under et ferskentræ og sov hele dagen. Værtsfolkene var, meget forståeligt, noget overraskede over denne form for besøg.

Nogle af de ture, der glædede mig mest under opholdet i Amerika, var dem, der gik til den amerikanske marines svømmestadion, der lå på en lille ø i San Franciscobugten.

For at komme dertil skulle vi over verdens længste bro, Oaklandbroen. Dette fantastiske tekniske mesterværk er 67 fod bred og $8\frac{1}{4}$ miles lang og fører direkte til verdens største toetages tunnel, som er sprængt gennem bjerge på Yerba Buena Island. Øverste etage i tunnelen er forbeholdt autokørsel, og nederste bruges kun af lastbiler og elektriske tog. Oakland Bay Bridge fortsætter på den anden side af Yerba Buena tunnelen og landfæster så igen på Oakland. Broen har kostet den nette sum af 77 millioner dollars! Yerba Buena ligger vidunderligt smukt med bjerge hele horisonten rundt. Der vokser palmetræer og mængder af skønne, vilde blomster vidt forskellige fra dem, vi kender herhjemme. Jeg frydede mig, hver gang Sava tog mig og de af *Crystal Plunges* piger, han kunne have i sin vogn, til marinens svømmestadion, der var fin-fin. Vandet sved heller ikke så væmmeligt i øjnene som i Savas private svømmehal.

På en lang søndagstur i bil til nogle bjerge nær San Francisco oplevede jeg det mærkelige først at køre i stegende sol og noget senere i sne på toppen af bjergene. Vi var også til den skønnest tænkelige blomsterfest i San Rafael. Mange storbyer i Amerika fejrer forårets komme med store blomsterfester. Til festen i San Rafael var alle *Crystal Plunges* medlemmer inviteret, og i busser kørte vi til den blomstersmykkede by. Vi var med i optoget, der i duft og skønhed var himmelsk. Hver idrætsgren havde sin vogn, hvor både hjul og skrog var pyntet med blomster i alle farver. Vognene var sammenkoblede og blev trukket af en blomsterdækket kæmpetraktor. Vognetoget kørte gennem hele byen for at slutte ved byens største torv, hvor der serveredes frokost under et soltag af sivmætter. Det var nødvendigt med sivmætterne som skærm, for solen bagte den dag så varmt, at man kunne have kogt æg på asfalten.

Med Joan og Sava var jeg også på Santa Cruz, et etablissement lig vores »Tivoli«, blot i meget større format, med

forlystelser af alle slags. Der var en rutchebane to til tre gange længere end den på Dyrehavsbakken og meget højere. Aldig i mit liv har jeg skreget, som da jeg første gang prøvede den bane. Joan og jeg fik også en tur af Sava i de dengang nye speedbåde. Det var en kold og kedelig tur. Vandet pjaskede ind over os, og vi følte os rigtig skidt tilpas i båden, men for at glæde Sava skuespillede vi os glade og lattermilde. Til gengæld gav Sava os omgående en tur til!

Et storslået svømme-show.

Min første »offentlige optræden« i Amerika var ved et storslået svømme-show i en lille by, der hed Visalia. *Crystal Plunge* skulle give opvisning, og vi kom dertil i fire store vogne efter en køretur på seks timer. Jeg blev aldrig rigtig fortrolig med de lange bilture. De mange rystelser og svingende bevægelser gav mig altid søsygefornemmelser, så jeg var mest glad, når de var overstået.

I Visalia var byen på den anden ende på grund af svømmeforestillingen. Alle skulle til stævnet. Det imponerede mig, indtil jeg erfarede, at der var gratis adgang. Jeg har aldrig oplevet et stævne af den art. Det varede tre og en halv time, og der var kun os tredive piger fra *Crystal Plunge*, der deltog, så der skulle bestilles noget.

Der blev holdt velkomsttaler, og minsandten om ikke jeg blev kaldt frem, mens en kraftig projektør fulgte mig overalt. Jeg var i den dejligste hvide badedragt, jeg nogen sinde har ejet. »Der er et yndigt land« blev spillet, og så kunne stævnet begynde. Første nummer var en vandballet, hvor seks unge piger i sorte og røde badedragter svømmede i takt til tonerne af en wienervals. Så var det min tur. I en gul, selvlysende badedragt svømmede jeg 100 meter under stort bifald. Derpå en ny ballet, hvor vi svømmede med små træheste foran os. Et rigtigt cirkusnummer! Vi var

iført blå badedragter besat med guld og perler, og på hovedet havde vi små, røde jockeyhuer. Jeg tror, det har set imponerende ud. Bagefter dansede vi som Hawaii-piger med guirlander og blomster i håret og i mønstrede badedragter. Til denne dans var der naturligvis hawaiimusik. Så ind til omklædning igen. I alt skiftede jeg syv gange. Et par piger stod parat udelukkende for at hjælpe mig den våde badedragt af og en tør på. Det sidste var langt det sværeste. Af almindelige konkurrencer deltog jeg i en 100 meter, hvor konkurrenterne havde fået indtil seks sekunders forspring. Jeg nåede at indhente fire, og det syntes publikum var udmærket.

Dagen efter det store svømme-show kørte vi op til den nærliggende Sequia National Park, hvor de californiske kæmpetræer vokser. De kan blive 4-5000 år gamle og er så kolossalt store, at landevejen flere steder er ført igennem træerne!

Jeg pådrager mig Savas vrede.

En dag pådrog jeg mig ganske uforskyldt Savas voldsomme vrede. Joan, en hollandsk svømmerske, og jeg var taget til en overordentlig pompøs svømmehal ved navn Fairfax. Der var musik og dans i en sal tæt op ad bassinet, og entreen var en dollar. Højest overraskende for os blev der i højttaleren fortalt, at der var en olympisk guldmedaljevinder i etablisementet. Gæsterne forlangte højlydt at se mig, og da de havde tvunget mig frem, ville de have, at jeg skulle svømme en tur i bassinet. For ikke at stille mig krukke an, indvilligede jeg. Dagen efter kunne man læse om oplevelsen i flere af San Franciscos aviser. Charles Sava blev aldeles rasende. Han talte om den store skandale, det havde været at svømme et sådant sted, fortalte mig, at jeg kunne blive erklæret for professionel efter de amerikanske amatørregler og udelukket af *Crystal Plunge*.

Alle *Crystal Plunge* medlemmer kom til at undgælde for min letsindighed, idet Sava forlangte, at intet medlem af klubben måtte komme i Fairfax det første år.

Folkedanse og en sproglig misforståelse.

Joan og Elisabeth var medlemmer af en norsk skiklub, som om sommeren dyrkede folkedanse. To gange om ugen var vi i foreningen, og her havde vi nogle morsomme stunder. Alle de gammelkendte danse som »den toppede høne«, polkaer og kvadriller valsede vi igennem. Og hvor var pigerne kønne i deres folkedragter. Hvid bluse, blomstret nederdel og flade sko. Og hvor gik det jævnt og bramfrit til dér. Vi dansede i noget, der lignede en stor lade, og orkestret var så enkelt som »harmonika og banjo«. Disse aftener var noget, der satte liv og kulør på tilværelsen, og derfor var de også altid godt besøgt.

Det var meget sjældent, der var under 100 på de almindelige aftener og mange flere, når der blev kaldt til rigtig fest.

En dag, da Joan og jeg var i et af stormagasinerne i San Francisco, bad jeg hende om at hjælpe mig at købe noget tandpulver, fordi det, jeg havde haft hjemme, var brugt op. Jeg forklarede hende så, hvordan æsken så ud. Med eet stak hun i at grine, så hun nær var blevet syg af latteren. Nu forstod hun, hvorfor hendes far adskillige gange havde spurgt efter sit pudder mod ømme og svedige fødder. Det var det, jeg havde børstet tænder i! Jeg havde ikke taget mig i agt for forskellen på »feet« og »teeth«.

I skole med kinesere.

Min skolegang forløb glimrende. Først var jeg på en gammeltdags public school, hvor der var elever af næsten alle racer. Skolen lignede en af vore forældede, og undervis-

ningen var ret primitiv. Jeg mødte arabere, spaniere, kinesere, indere og minsandten også en lille dansk dreng. Det var pudsigt med en araberdreng, der ifølge sit pas skulle være 25 år, mens han i virkeligheden bestemt ikke var en dag over femten. Han havde hverken dåbsattest eller andet papir, der kunne fortælle om, hvor og hvornår han var født. I denne skole gik jeg kun 14 dage. Sava flyttede mig til en privatskole, fordi han en dag, da han hentede mig, så, at jeg gik sammen med negre. Den nye skole var ikke så lidt finere, men heller ikke så lidt dyrere. Den kostede 25\$ om måneden og var ellers kun besøgt af kinesere. Hvor var de kinesere flittige og tålmodige. Her var vel nok noget at lære for mig. Om jeg gjorde det, er en anden sag. Men mit engelske blev i hvert fald mange gange bedre efter undervisningen i denne skole.

På besøg hos Ann Curtis.

Min gamle modstander Ann Curtis var jeg på besøg hos en dag. Hun havde længe været borte fra svømningen, fordi hun skulle have en baby. Da jeg var ude i hendes yndige hjem, var begivenheden overstået, og hun kunne fremvise en ualmindelig sød dreng. Jeg fik en hyggelig sludder med Ann Curtis, der selv gav stødet til, at jeg måtte forandre det indtryk, hun gav mig, da jeg havde vundet 100 meter crawl i London. Der syntes jeg, hun var uendelig stor efter sit uventede nederlag. Nu forklarede hun, at skuffelsen over andenpladsen havde slået hende helt ud. Hun regnede bestemt med at vinde og gav sig helt i det løb, fordi hun ikke mente, at der senere var nogen chance for at slå de danske guld piger. Efter løbet ville hun end ikke gå hen og lykønske mig, men en af lederne skammede hende ud — bad hende tage sit bedste smil frem og skubbede hende derefter hen mod mig. Hendes forklaring viste, hvor ærligt et menneske hun er. Hun havde jo ikke be-

høvet at revidere mit første indtryk. Ann Curtis, som nu hed Ann Cuneo, var forlængst blevet professionel. Hendes guldmedalje i 400 meter crawl og hendes væsentlige andel i Amerikas førsteplads i 4×100 meter bevirkede, at hun fik en mængde gode tilbud. Jeg fik også flere tilbud om at gå over i de professionelle rækker, hvad jeg høfligt afslog.

Amerikaopholdet synger på sidste vers.

I begyndelsen af juli 1950, da jeg traf forberedelser til min hjemrejse, begyndte der at gå rygter om, at jeg skulle med til europamesterskaberne i Wien. Før et tre-dages stævne i Fleischhacker Pool kunne man læse i de amerikanske aviser, at min næste start foregik i Wien ved EM.

I Fleischhacker Pool deltog jeg alle dage og vandt 100, 200 og 400 meter crawl, men alle i meget dårlig tid. Savas jerntræning havde ikke båret de forventede frugter. Jeg lå tungt i vandet og svømmede uinspireret trods min glæde over atter at deltage i et stort arrangement. Det begyndte at dæmre for mig. Jeg måtte mere og mere se at koncentrere mig om de korte øvelser. Savas marathondistancer var totalt dræbende for min hurtighed.

I Danmark var man vist meget i tvivl om, at der i det hele taget var grund til at hente mig den lange vej hjem for at være med til i Wien at forsvare det ovenud flotte resultat, Danmark nåede i Monaco. Tiderne viste jo klart, at jeg var langt fra min bedste form, og noget særlig begrundet håb om, at jeg kunne nå at blive bedre inden Wien, var der ikke. Først den lange rejse hjem, som ikke befordrer formen, og dernæst klimaforandringen.

Ekstrabladet træder til.

Der var dog alligevel store kræfter igang for at få mig hjem, og samtidig gjorde Sava og mine andre venner i Amerika meget, for at jeg kunne forlænge opholdet i San Francisco. Man ville forsøge at forandre mit studievisum til et emigrantvisum, som kunne holde, indtil der af de amerikanske myndigheder var givet mig lov til at forblive i Amerika. Det lykkedes ikke. Derefter fandt Sava og Co. ud af, at hvis jeg tog en lille tur til Mexico og dér søgte et emigrantvisum, var der gode chancer for at fortsætte opholdet i Amerika. Sagen blev undersøgt, men måtte opgives.

Så fik jeg brev fra far, at jeg måtte holde mig parat, fordi der fra Ekstrabladet var givet løfte om at betale min billet hjem. Nu var der spænding på. Jeg ville gerne forlænge amerikarejsen, ikke blot for at svømme, men tillige fordi jeg havde fået tilbud om to års gratis studie ved et kollegium i San Francisco, og sidst men ikke mindst, jeg havde vundet så mange gode venner i byen. I de danske dagblade havde det været fremme, at jeg ønskede at blive amerikansk statsborger, hvad der nu ikke var helt rigtigt. Jeg var blevet enestående behandlet af mine plejeforældre og deres døtre Elisabeth og Joan, samt alle, jeg havde mødt i San Francisco. Jeg var imponeret af byen og af meget af det, jeg havde set i Amerika, derfor mente jeg, at mulighederne for at føle mig tilpas i Amerika var til stede, skønt jeg inderst inde længtes frygteligt hjem.

Ekstrabladet springer fra.

Rejsen tilbage var berammet til den 18. juli. Ekstrabladets blyvebillet var lovet mig en af de første dage, men der kom ingen. I sidste øjeblik var bladet sprunget fra. Redaktør Cavling, der blev adspurgt af Svømme-Forbun-

dets formand, Frede Borre, fortalte, at der ikke kunne bevilges nogen billet til mig, før redaktør Leif. B. Hendil kom tilbage fra Grønland. Chansen for at komme hjem og være med på Danmarks Europahold var væk, og selv om andre kræfter satte sig i bevægelse for at prøve andre udveje, troede jeg ærlig talt ikke, at det skulle lykkes på den korte tid der var, inden det gik løs i Wien.

Socialdemokraten citerede spydigt Ekstrabladets opsats den 20 juni.

»Ekstrabladet har det hele klart. Midt i August vil der i San Francisco staa en Flyvemaskine parat til at bringe den populære Svømmepige hjem. Med Greta Andersens Deltagelse kan Europamesterskaberne for Danmarks Vedkommende vendes fra en Række smertelige Nederlag til et Triumftog.«

Ikke så lidt hårdere var Frede Borre. I BT fortalte han om det chok, han havde fået ved Ekstrabladets løftesvig. Han sagde til BT's medarbejder: *»Jeg forstaar ikke et Muk af dette. Hvordan kan Ekstrabladet først slaa fast, at alt er i Orden og betalt for saa bagefter at springe fra. Med denne Optræden har Bladet ikke blot skadet dansk Svømning i uhørt Grad, men saavel den danske Idræt som Nationen. Ekstrabladet har nemlig ved sit Løfte, som ingen kunde tvivle paa, forhindret andet Initiativ for at faa Greta Andersen hjem. Jeg kan fortælle, at der, inden Ekstrabladet optraadte, var gode Kræfter i Gang, som uden Tvivl kunde have faaet Sukces, men som naturligvis opgav at gaa videre, naar Billetten var sikret. Nu er den Chance simpelthen gaaet tabt, og som Landet ligger nu, kommer Greta ikke hjem, idet vi ikke kan betale de 3500 Kroner, som Billetten koster, og vi ikke aner, hvem vi skal faa til det. Uden Greta deltager vi ikke i Holdkapsvømningen og mister yderligere vort største Aktiv i 100 og 400 meter Crawl. Det vil igen sige, at vi mister »Bredius Pokalen«, den fornemme Nationspokal, som Landene*

sætter den største Ære i at faa. Alt dette kan vi takke Ekstrabladet for. Jeg synes, det er en skandaløs Optræden, og dobbelt fordi Bladet til det sidste har ladet os tro, det havde reelle Hensigter. Vi har bl. a. paa Grund af dets Løfter faaet Anmeldelsesfristen for vort Hold udskudt til den 8. August efter Forhandlinger med Østrigerne. Jeg kan ikke se andet, end at dansk Svømmesport her er blevet skuffet af brudte Løfter og Greta Andersen holdt grundigt for Nar til stor Skade for hele den danske Sportsverden, idet Greta Andersens Deltagelse i Wien vilde være Reklame for hele Idrætten.»

Knud Danielsen redder situationen.

Far og nogle af vore nære venner søgte i hast at rejse et lån for at få mig hjem. Det mislykkedes. Men så trådte sportens gode ven, Knud Danielsen, til. Han gik til BT og erklærede, at hvis BT startede en indsamling til en flyvebillet, ville han give det første bidrag 1500 kroner. BT's sportsredaktion gik straks ind på forslaget og fik allerede samme dag indsamlet 2150 kroner. Foruden Knud Danielsens 1500 kroner, gav firmaet Poul Holm 200, filmsdirektør Henning Karmak 250 og et københavnsk firma, der ville være anonymt, 200 kroner.

I de følgende dage indløb der stadig klækkelige beløb til billetten, og BT kunne hurtigt meddele, at hele beløbet var i hus. BT havde stoppet, da der manglede 500 kroner, som bladet selv ville give som en cadeau til svømmesporten i Danmark. Udover de allerede nævnte beløb gav boksepromotor Bernhard Madsen 200, direktør Frede Skaarup 100, »English House« 250, »Penda«, Birkerød 100, anonyme velyndere af svømmesporten 205, grosserer Ludvig Svendsen 100, Dansk Svømme-Forbund 100 og Simon E. Knudsen 100 kroner.

Jeg behøver vel næppe at fortælle, hvor glad jeg blev

for herr Danielsens initiativ. Jeg føler mig i stor taknemmelighedsgæld for de penge, han og de øvrige bidragydere så generøst forærede for at sikre min deltagelse ved europamesterskaberne i Wien.

Da redaktør Leif B. Hendil vendte hjem fra Grønland, forklarede han i sit blad indgående om affæren. Han skrev, at man havde annulleret løftet, fordi forholdene fuldkommen var ændrede, efter at man havde givet tilsagn om en enkelt billet San Francisco-København. Sportsinteresserede og Ekstrabladet havde i fællesskab givet tilsagn om billetten hjem, men da jeg insisterede på at ville tilbage til Amerika for at fortsætte mine studier, var det naturligt, at de ville spørge de private bidragydere, om de også ville være med til at finansiere et ferieophold i Danmark for mig. Der var sandelig grund til at overveje, om man ville være med til at betale en sidste amatøropræden for mig, der var vordende amerikansk professionel. Fordi en mand lover at hjælpe en anden med penge til at starte en ny virksomhed med fornøft, kan han da ikke være bundet, når låntageren kommer og vil have pengene til en luksusbil. Man skal have en farisæisk indstilling, hvis man vil forarges over et sådant tilfælde. Der er mere grund til at forarges over, at herr Borre søgte at sætte os kniven på struben for at pleje helt andre interesser og derefter — i stedet for at vente et par dage, som der efter den oprindelige aftale om Wien var rigelig tid til — løbe til de blade, hvis sure konkurrencemæssige misundelse og gule galde selvfølgelig har fået en lækkerbidsken. Hendil sluttede med følgende salut i spærrede typer. »*Ekstrabladet løber ikke fra givne løfter, men det vil, som vist enhver, der skal betale, gerne være helt klar over, hvad det egentlig er, man betaler for.*»

Hendil har ret i, at jeg fra først af insisterede på at komme tilbage til Amerika igen. Jeg troede på det tidspunkt, at jeg stadig havde en chance for at erhverve mig

et emigrantvisum. Men han har ikke ret i, at jeg var en vordende, amerikansk professionel. Det har aldrig været min hensigt at slippe amatørernes rækker trods store og fristende tilbud, og det er at stille sit forsvar for sit blad i relief, når han kalder min rejse hjem for en vordende amerikansk professionals sidste optræden som amatør. Og med hensyn til låntageren, der bruger penge til luksusbil i stedet for til fornuftige formål, må jeg fortælle redaktøren, at det ikke var mig, der bad om at komme hjem pr. flyvemaskine. Jeg var slet ikke indstillet på, at det i det hele taget kunne lade sig gøre at komme med i europamesterskaberne. Det er at stille sagen noget på hovedet. Men jeg kan ikke lade være at beundre Leif B. Hendils »elastiske« tilbagetog.

Afsked med San Francisco.

Robert Winther holdt altid ferie på en dejlig sommerpension uden for San Francisco. Stedet hed »Svea« og lå kønt ved skovklædte skrænter oppe i bjergene. Der var selvfølgelig svømmehal og andre raffinementer, der kunne adspilde gæsterne. Her opholdt jeg mig sammen med Joan, da der kom telefonbesked om, at der lå en flyvebillet i San Francisco og ventede på mig. Maskinen gik om tre timer! Det kan nok være, jeg fik travlt. Robert Winther tilbød straks at køre mig ind til byen, og i hast fik jeg sagt farvel til Joan og resten af den kære Wintherske familie. Der blev endda tid til at foretage forskellige indkøb, inden det gik afsted til flyvepladsen, hvor jeg blev paf over at se talrige medlemmer af *Crystal Plunge* med Sava i spidsen. Grunden var Barbara Jensens afrejse til de amerikanske mesterskaber, der skulle foregå i South Carolina. Jeg fik således uventet behageligt rejseselskab, og jeg fik lejlighed til at sige ordentlig farvel til først og fremmest Charles Sava, der havde været så enestående god mod mig

Fra et af de mange svømmestævner i Californien. Vi skal vist forestille yndige hawaiipiger. — Min bedste amerikanske veninde, Joan Winther, får et knus. — Jeg betvinger i det vilde vesten en lige så vild hest — den var udstoppet!

Efter hjemkomsten fra Amerika takker jeg Knud Danielsen for hans venlighed mod mig. — Frk. Ingeborg Paul-Petersen giver mig de sidste dessiner for afrejsen til Wien. — Fru Grethe Møller ønsker til lykke med mit europamesterskab på 400 m. Mit præmiebord

i de fire måneder, jeg havde været under hans formynderskab.

Det bratte farvel med den herlige tid, jeg havde haft i San Francisco og omegn, havde helt slået afskedens vemod ud af tankerne, men i flyvemaskinen kom de med dobbelt kraft, især da jeg havde sagt endeligt farvel til Barbara Jensen og ønsket hende held og lykke med mesterskaberne. Jeg vil hele mit liv stå i taknemmelighedsgæld til Robert Winther, min søde plejemor Dora Winther — til Elisabeth og min gode veninde Joan, som fik et alt for kort farvel i »Svea« og sidst, men ikke mindst, til Charles Sava. Jeg håber inderligt at mødes med disse dejlige mennesker igen.

V

Turen til Danmark forløb glat. Efterhånden som hjemlandet kom nærmere, steg længselen, og da jeg endelig var i Kastrup igen, var humøret på de himmelske højder. Det var skønt at være hjemme igen. Jeg havde ganske vist kun været borte i fire måneder, men det føltes, som om jeg havde været hjemmefra i årevis. Jeg var besat af en indædt trang til at gøre alt i de foranliggende fjorten dage for at vise mig værdig til al den venlighed, jeg havde mødt, og til de økonomiske byrder, jeg havde lagt på mennesker, der ville mig det godt. I mit inderste var jeg såre nervøs for, at det ikke skulle lykkes. Resultaterne i Amerika var ganske vist lutter sejre, men tiderne ikke til noget europamesterskab.

Jeg var gyselig søvnig efter den lange flyvetur, og selv om jeg længtes efter at fortælle far og mor om eventyret i Amerika, måtte jeg hurtigst muligt til køjs. Derimod vågnede jeg allerede klokken halv fire næste morgen, og

jeg vækkede omgående mine forældre, som søvndrukne måtte høre mig fortælle småpluk fra dagene »overthere«, og høre de fleste af de amerikanske sange, Joan og Elisabeth havde lært mig.

Allerede samme aften stod jeg på skamlen i Øbro-Hallen for at deltage i et par holdkapsvømninger. Min tid og svømmemåde blev nøje overvåget med henblik på de forestående europamesterskaber i Wien. Min 100 meter var så dårlig som 1.10,4, og jeg fik på puklen af Else Jacobsen, der fortalte, at jeg lå dårligt i vandet og havde en elendig stil. Hvis det var det, jeg havde lært i Amerika, så betakkede hun sig. Min stil var god for de kortarmede japanere, men ikke for en så langlemmet pige som mig. Forholdene var nu heller ikke gunstige for mig. Den lange rejse stod mig endnu i kroppen, og jeg havde jo været oppe siden klokken halv fire om morgenen. Det bevirkede, at jeg ikke havde kraft nok til at demonstrere de hugtag, som Charles Sava havde slidt med at lære mig.

Alligevel var jeg ved godt mod. Der var håb om, at formen ville blive stærkt forbedret inden de store dage i Wien. Ligeledes var jeg uendelig glad for, at frk. Ingeborg Paul-Petersen havde lyst og vilje til at hjælpe mig i de nærmeste dage. Jeg kom helt i ligevægt, efter at frk. Ingeborg havde inspiceret min svømning og fortalt, at der intet var i vejen med den, men at jeg simpelthen manglede træning. Hun mente absolut, at jeg ville være i orden inden styrkeprøven i Wien. Mine kræfter var i behold, og hun var beroliget, ingen i Europa ville slå mig på 400 meter, sagde frk. Ingeborg.

Jeg var ikke indstillet på at stille op ved danmarksmesterskaberne den følgende lørdag og søndag. Jeg følte mig for sløj, men lod mig overtale og rejste efter ønske til Odense. Jeg reddede en sejr i 100 meter, men havde mere end besvær med at passere Mette Ove-Petersen. Vi fulgtes ad til få meter før mål. Tiden var så ringe som 1.09,6

men dog lidt bedre end ved holdkapsvømningen og et fingerpeg i den rigtige retning.

Løbet havde taget noget af min nervøsitet, og jeg begyndte så småt atter at stole på mig selv. Ved udtagelsesmatchen mod Mette Ove-Petersen på 400 meter, som hun havde vundet i Odense, blev vi pacet af nogle mandlige svømmere. Pacet var nu så meget sagt. Jeg svømmede i hvert fald fra dem og vandt 12 sekunder før Mette.

Til europamesterskaberne i Wien.

Med god samvittighed rejste jeg med det danske hold til Wien. Jeg havde trænet morgen, middag og aften, lige siden jeg kom hjem fra Amerika, passet min seng og min mad, så ingen kunne bebrejde mig, at jeg ikke havde gjort, hvad der stod i min magt for ikke at skuffe de mennesker, der havde sørget for min deltagelse.

Det første løb i Wien var indledende heat i 100 meter. Her nåede jeg finalen som tredje efter Irma Schumacher og Marie van Vaessen. Desværre blev Mette Ove Petersen slået ud. Stævnet foregik i det superskønne Stadion Bad i den gamle Praterskov.

Faktisk var jeg optimistisk indstillet før finalen, skønt hygende nervøs. Der var dog intet at stille op mod de to toptrænede hollænderinder, Irma Schumacher og Marie van Vaessen. Schumacher vandt i den fortræffelige tid 1.06,4. Samme tid som Willy den Ouden vandt europamesterskabet i 1934. Kun een i verden har svømmet hurtigere ved kampene om europamesterskaberne, nemlig Ragnhild Hveger, som i 1938 i London gik på 1.06,2. Når man tillige betænker, at vandet i Stadion Bad var meget tungt, forstår man Schumachers fænomenale tid. Selv forbedrede jeg min hurtigste tid efter hjemkomsten fra Amerika med hele to sekunder, men det var altså ikke til mere end en bronzemedalje.

I ærgrelse over mit nederlag var jeg lige ved at tude, men jeg bed mig selv i tungen, tog mit bedste smil på, og ønskede både Schumacher og van Vaessen hjertelig til lykke, samtidig med at jeg lovede mig selv at tage revanche ved lejlighed.

Heller ikke i 4 × 100 meter havde Danmark håb om mere end en tredie- eller fjerdeplads. Men her var lykken med os. Mette Ove-Petersen røg på tredie tur igennem sin 100 meter i en tid, der lå et helt sekund under hendes hidtil bedste. Jeg havde derfor føling med det samme med de frygtede svenskere og holdet fra Frankrig, mens hollænderne var langt forude. Jeg pressede mig foran Sverige og Frankrig, og vi reddede derved sølvet, som var meget velkomment i en konkurrence, hvor vi har sat så stolte mærkepæle. Holland var ganske vist ti sekunder før os, men det tog ikke nogensomhelst glæde fra os. Vore svømmeveninder havde både ved olympiaden og de forrige europamesterskaber været uheldige, og deres hold var umådeligt stærkt denne gang.

Vort hold, der bestod af Gerda Olsen, Ulla Foldby Madsen, Mette Ove-Petersen og mig, var hjemme blevet døbt krykkeholdet, og det var sagt, at Danmark ikke kunne være bekendt at stille op med så svage svømmersker. Sejren i denne holdkapsvømning er en af de glædeligste begivenheder, jeg har været med til i dansk svømning. Modsat London, hvor vi var på sorgens rand over sølvmedaljerne, var vi piger ovenud lykkelige for sølvet, vi hjemførte i Wien. Der er nu ikke noget så vidunderligt som at kuldkaste beregninger, hvor man er blevet undervurderet.

Både Gerda Olsen og Ulla Foldby Madsen kæmpede på livet løs mod overmagten men kunne dog ikke hindre, at Mette Ove-Petersen startede tre sekunder efter Sveriges Ingegerd Fredin, og at vi endvidere var distanceret af Holland, Italien og Frankrig. Mettes fantom 100 meter var så

fin, at jeg kun havde et par tiendedele at indhente hos Sveriges stærkeste dame Ahlgren. Man forstår bedre, hvor store mine tre kammeraters præstationer var, når man hører, at de alle svømmede under deres personlige rekorder; og det i tungt vand!

Næste dag stod indledende heat i 400 meteren på programmet. Mette og jeg skulle i samme heat med Anni Termeulen som den mest frygtede konkurrent. Vi tre fulgtes ad det halve af løbet, men så tog pokker i Mette, der i et snuptag tog spidsen og pilede mod målet. Jeg fulgte hende indtil de sidste hundrede meter, hvor jeg satte kræfterne i, overhalede hende og ikke siden lod mig passere. Det var atter Mette, der havde skabt overraskelsen. Hun blev nummer to, og da kun Irma Schumacher i det andet heat havde bedre tid end hende, men tre sekunder dårligere end min, så det lyst ud for de danske finalechancer.

Mit første europamesterskab.

Til denne følte jeg mig veltilpas og stærk. Jeg var ikke nær så nervøs som ved det indledende heat. Efter en god start lagde Irma Schumacher og jeg os foran de øvrige konkurrenter, og på de første 100 meter forsøgte jeg at finde ud af, hvilken taktik hun svømmede efter.

Vi vendte samtidig, men ved 200 meter var Schumacher en smule foran. På skrømt tog jeg en lille spurt for at føle på Schumachers kræfter. De var i orden. Hun var straks på siden af mig. Ved 300 meter var forskellen ikke til at se. Farten blev umærkeligt øget, uden at der skete nogen forskydning i stillingen. På de sidste 10 meter spurtede jeg som en rasende og vandt halvanden meter foran Schumacher.

Det var det første individuelle europamesterskab, jeg vandt, og jeg var usigelig lykkelig over, at de anstrengelser, så mange mennesker havde ydet for at få mig med til

Wien, var kronet med held. Gevinsten var en guld-, en sølv- og en broncemedalje, nok til at jeg ikke helt kan have skuffet de forventninger, man havde stillet til mig.

Endnu en gang havde jeg den ære, at »Kong Christian« blev spillet for en af mine præstationer, og at Dannebrog gik til tops på sejrsmasten. Mens jeg stod på æresskamlen, kom en lille dansk dreng løbende hen til mig med en mægtig buket gladiolus. Den var fra en lille dansk koloni blandt tilskuerne.

Under tummelen af lykønskning blev min guldmedalje borte, og jeg blev som is, da jeg opdagede det. Der var så mange, der skulle se den og have den i deres hænder, så jeg anede nu ikke, hvor den var blevet af. Nogen tid efter kom dog Mette Ove-Petersen med den. Hun havde fundet den inde i omklædningslokalet, hvor jeg i farten havde lagt den fra mig.

En festlig afslutning.

Bredius Pokalen gik som ventet overlegent til Holland, men Danmark blev nummer to sammen med Frankrig, og Sverige blev nr. fire.

Afslutningsfesten var henlagt til et af de mange gamle, smukke slotte, der ligger spredt rundt i og om Wien. For min sejr i 400 meter fik jeg den fornemste præmie, jeg har i min samling. Det var en stor sølvskål med hank og foret med krystal. Irma Schumacher fik en skøn porcelæns-figur, der forestillede en kvinde fra halvfemsernes glade Wien.

I modsætning til sidste tur til europamesterskaberne var denne i kammeratlig henseende upåklagelig. Frisk humør og lutter idyl over hele linien prægede ledere og aktive. Arrangementet var også upåklageligt. Wienerne forstod på fineste måde og med største akkuratelse at få alt til at glide, og der var over stævnet en ånd, der virkelig var

idrætten værdig. Uforståeligt, at en så bombarderet by kunne præstere at holde et så krævende stævne, uden at der var det mindste at kritisere.

Festen på det gamle skønne slot varede til hen på de små timer. Vi sang og dansede aftenen igennem. En dejlig afslutning ovenpå efterhånden enerverende ophold på hotelværelset. Jeg havde været ved at få pip af at ligge i sengen og tage mig ingenting for. På ballet dansede jeg næsten udelukkende med en jugoslav. Vi talte det mest kunstfærdige fingersprog sammen uden at forstå noget som helst, men vi morede os kongeligt!

Landskamp mod Sverige — En uforståelig hændelse.

Tiden efter Wien-turen var stille indtil kort før damelandskampen mod Sverige. Jeg havde skulket lidt fra træningen, men tre, fire uger før landskampen gik jeg hårdere på, og det resulterede i en jævn god 400 meter, skønt de svenske piger og Mette Ove-Petersen ikke kunne give mig virkelig kamp. Jeg var 8 sekunder hurtigere end i Wien. Danmark vandt overlegent landskampen og viste sig endnu en gang bedre end Sverige.

Efter landskampen satte jeg fuld damp på træningen. Næste opgave var nemlig revanchematch mod hollænderen Irma Schumacher. Her kom jeg ud for en af de uforståelige ting, der hænder i idrætten. Jeg havde trænet omhyggeligt, været afholdende fra de ting der kan rane formen, og endda haft en rent ud fortræffelig træningsmakker i Egon Olesen fra Løse.

Da jeg stillede op mod Schumacher, følte jeg mig veltilpas og ventede at vinde ret let på en tid omkring 5.15. Men det blev vel nok lyv. Straks da jeg ramte vandfladen og tog de første tag, mærkede jeg en stivhed i lemmerne, som gjorde min svømning tung og tvungen. Aldrig fik jeg

overvundet denne træghed, og jeg blev slået på min favordistance med godt otte sekunder.

Irma Schumacher var naturligvis jublende glad, mens jeg var på grådens rand. Ikke fordi jeg blev slået, men fordi jeg ikke kunne finde nogen forklaring på min svage svømning. Jeg lagde godt mærke til, at Schumacher straks gik hårdt på for at ryste mig af, men mine forsøg på at nå hende var spage. Der var ingen dynamit i mig, og mine bevægelser forblev dvaske under hele løbet. Schumacher svømmede på 5.20,2. Syv sekunder under hendes hidtil bedste tid. Hun kunne slet ikke forstå, at tiden var så overdådig. Vi var hver på sin vis overraskede over vore ydelser. Sjældent har jeg været så langt nede i humøret efter et nederlag. Faktisk var jeg villig til at tage mit håndklæde og gå min vej fra svømningen for bestandig. Jeg grublede mere og mere over dette for mig så hårde slag. Jeg begyndte at tvivle på, at jeg nogen sinde kom ned på de fine tider mere.

Ejendommeligt, hvor man ofte lader sig slå ud af bagateller i stedet for at se sundt på sagen. Sporten er jo dog kun leg. En leg, der skal hærde en på sjæl og legeme, og så lader man sig slå ud for et nederlag til en af verdens fineste svømmersker, som ingen behøver at skamme sig over at tabe til. Det er for ringe.

Sportsjournalisterne får travlt.

Nederlaget gav sandelig genlyd i aviserne. Ekstrabladet kom med en stor rubrik: *»Ingen interesserer sig i dag for at bringe vor bedste svømmerske i god form«*, og i et lille interview gav Gunvor Kraft udtryk for sin harme med disse ord: *»Hvad gøres der for at bringe Greta Andersen i Form. Greta Andersen ligger og træner med Egon Olesen, men ingen inden for Dansk Svømme-Forbund har i de sidste to Aar efter Olympiaden været interesseret i at bringe Gre-*

ta Andersen i en akseptabel Form. Det er sørgeligt at se. Hvorfor kommer hun dog ikke under en kyndig Træners Ledelse? Tænk, hvad der bliver gjort for de hollandske Svømmepiger. Her ofrer Trænerne hele deres Liv for at bringe hollandsk Svømmesport paa Toppen. De gør det gratis af Interesse for Sporten. Herhjemme gøres intet gratis. Hvis ikke Lærerne bliver dyrt betalt, er ingen interesseret i at hjælpe.« Bladet kommenterer Gunvor Kraft med at skrive: *»Det er stærke Ord men næppe helt skudt forbi af Udenrigsministerens Datter. Imidlertid har Greta Andersen også selv lidt Fejl, idet hun er flakket rundt fra den ene Lærerinde til den anden uden at finde et blivende Sted. Uden Skyld er Greta Andersen ikke, og det er et Spørgsmaal, om hendes Træning er maalbevidst nok. Det forpligter at være Europamester. Er Greta Andersen klar over dette?«*

Helt rigtigt skrevet af bladet var det nu ikke. Ganske vist havde jeg haft et par trænere, efter at frk. Ingeborg Paul-Petersen havde sagt sit beklagelige farvel til svømmetræningen. Jeg havde forsøgt mig med Roland Andersen og også haft et par timer hos Else Jacobsen. Jeg er klar over, hvad man forlanger af en europamester: Sejr hver gang. Men man er nu engang ikke en maskine, der kan indstilles til tophastighed ved alle mulige styrkeprøver.

Et par dage efter fik jeg atter smæk af Schumacher. Det var 100 meteren, det gjaldt, og jeg syntes egentlig, at det gik bedre med svømningen under dette løb, mens vendingerne var under al kritik og vel årsagen til, at jeg tabte.

Kort forinden dette stævne var jeg begyndt at indøve saltovendingen, som Schumacher benyttede og hver gang med en meters fordel, men jeg følte mig ikke sikker, og turde ikke prøve den i et så krævende løb.

Idrætsbladet var også ude efter mig. Fredag den 1. december 1950 skrev bladet: *»Hvad er der i Vejen med vor*

olympiske Guldmedaljevinder, Greta Andersen? Kun i Glimt viser hun sit store Talent for saa atter at falde ned paa det jævne. Der er Vrøvl med hendes Trænere, snart skal hun have den ene, snart den anden, og saa dur han heller ikke. Nu har hun forladt DKG og meldt sig ind i Triton, hvor hun faar Else Jacobsen som Træner. — Greta Andersen er rent ud ikke til at blive klog paa, siger Formanden for Københavns Svømmeunion, Civilingeniør Svend Aage Nørregaard. Den ene Dag svømmer hun fremragende, og den næste Dag er det helt galt.» — Efter at have nævnt nogle af mine svingende resultater fortsatte Svend Aage Nørregaard: »Men Svømmepigerne er nu ikke, som de var i gamle Dage. Det er, som om de er bange for et Nederlag, og de melder alt for ofte Afbud, hvor det ikke er tvungen- de nødvendigt. Paa den Maade bliver det næsten umuligt at planlægge et Stævne paa længere Sigt. Tidligere Berømt- heder som Else Jacobsen og Lilli Andersen stillede min- sandten altid op. Var de sløje en Dag, ja, saa maatte de tage det Nederlag, der kom. Mentaliteten har forandret sig meget paa det Punkt. Vi mangler i Dag inden for Svømme- sporten det, som kendetegner Svenskerne i alle Idrætsgre- ne: de gaar 100 procent ind for Opgaverne. Men det savner man jo ikke alene inden for Svømningen. Ogsaa inden for andre Idrætsgrene er der Tendens til ikke at ville ofre no- get selv for Sagen.«

Denne skylle, hr. Nørregaard lod regne ned, hovedsage- lig over os svømmere, var en noget malplaceret udtalelse, ikke mindst, når man tager i betragtning, at netop i de år, han har haft med Københavns svømning at gøre, er der op- nået alle tiders største svømmetriumpfer på bred basis. Kun Ragnhild Hvegers fantastiske præstation er et kapitel for sig.

Om at tabe og vinde med samme sind.

Jeg kunne godt lide at vide, hvad hr. Nørregaard mener med at yde noget selv og gå 100 procent ind for en opgave. Mon ikke de svømmehold, Danmark sendte ud til Monaco-London, ja selv til Wien, bekræftede, at der var slidt i det. Hvor er det trist for en aktiv ofte at mærke ledernes hån, når det ikke går deres folk efter deres private beregnin- ger. Sjældent møder man en leder med forståelse. En, der netop kan opildne i nederlagets stund, hvor man rigtig trænger til det. De behøver såmænd ikke at komme med kys og klap, når det går godt. Det er der rigeligt til for- uden dem. Ordsproget »Tab og vind med samme sind« er vist noget, vore ledere også burde prøve at efterleve.

Derimod var det rigtigt, at jeg, som Idrætsbladet skrev, var vendt tilbage til mine gamle græsgange. Da frk. Inge- borg Paul-Petersen holdt op, gav hun mig et trænings- program, men det var svært for mig at følge det, når ingen kontrollerede mig. Else Jacobsen tilbød da at træne med mig, uden på nogen måde at forsøge på at få mig tilbage til Triton. Jeg spekulerede meget, inden jeg meldte mig ud af DKG. Det halve års karantæne huede mig ikke. Dog følte jeg mig hjemløs i klubben efter min kære træners afsked, og da Karen Margrethe Harup var blevet chef- træner i DKG, sprang jeg fra den 1. december 1950. Tiden syntes mig godt valgt til at pausere i svømningen. Jeg hav- de nemlig meldt mig ind på et kursus for at tage praelimi- næreksamen, så der kunne absolut ikke blive tale om bå- de krævende svømning og læsning.

Min første kamp mod Ragnhild Hveger.

Min tilbagekomst til de aktives rækker lod til at skulle fejres med pomp og pragt. Min egen klub var arrangør af et stævne, hvor der var lagt op til det helt store med avisskræp om »årets match« og meget mere. Forinden hav-

de jeg trænet flittigt, og tiderne registrerede, at jeg var meget nær min allerbedste form. Aviserne rapporterede, at Ragnhild Hveger havde taget let på sit arbejde inden matchen. Hun havde været på ferie et par uger, og kun de sidste dage var hun gået til sagen.

Øbro-hallen var overfyldt, da Ragnhild og jeg sammen med Jenny Michelsen og Ulla Foldby Madsen tog plads på startskamlerne. Og nervøsiteten havde spredt sig ikke alene mellem svømmerne men også blandt tilskuerne. Det var jo også et mærkeligt møde. Alle tiders bedste svømmepige skulle, efter adskillige års fravær, dyste med en noget yngre årgang. Og hvad kendte publikum til min form efter et halvt års hvile. Trods nerver var jeg ved godt mod og satte straks tempo på. Ragnhild fulgte med de første 100 meter, men så måtte hun slippe og nåede ikke op på siden af mig igen. Min tid blev 5.15,3 som blev årets bedste tid i verden. Den utrænede Ragnhild noteredes for 5.32,6, og hun lykønskede mig med et »Der fik jeg en ordentlig en på tuden«.

Ved danmarksmesterskaberne i 1951 gik jeg min hidtil hurtigste 400 meter i 50 meter bassin. Jeg kom ned på 5.18 og følte, at jeg var ved at nå op på højeste gear igen.

Tidligt og silde ønskede jeg revanche for nederlagene til Irma Schumacher. I øjeblikket følte jeg mig stærk nok til at slå hende. Men jeg måtte vente lidt endnu. De nordiske mesterskaber i Ålborg blev vel overstået. De danske svømmepiger tog broderparten af sejrene. Så endelig kom Irma Schumacher sammen med Marie van Vaessen, Geertje Wielema og Nel Garritzen til København. Årsagen var en kvindelandskamp mod Holland. Samtidig skulle vore herrer kæmpe landskamp mod Norge. De sidste måneder havde jeg trænet fem aftener om ugen mellem 2 og 4000 meter pr. gang, foruden at jeg en enkelt morgen i ugen var i svømmehallen for at slås med stopuret. Denne kolde, præcise konkurrent havde tydeligt fortalt mig, at der var gode

håb om at få revanche for ikke mindre end fem nederlag til Schumacher.

Endelig fik jeg ram på Schumacher.

Første aften mødte jeg Irma Schumacher og Hollands nye olympiske håb, den kun 16årige Geertje Wielema, på 400 meter.

Hvem kan forklare det underlige i den fabelagtige forskel, der kan ligge i ens befindende. Sidst jeg svømmede mod Schumacher i Øbro-hallen, fik jeg læsterlige klø, fordi intet ville glide for mig, men denne novemberaften i 1951 fik jeg fat i de hollandske piger.

Vi drøned fra start, som om 100 meter var målet. Den blev kørt igennem på 1.09. Men vi manglede jo tre hundrede endnu. Efter vendingen ved de 100 meter overraskede det mig, at Schumacher kom bag mig. Hun var altså til at tale med i aften. Videre spurtede jeg mod målet og opdagede mere og mere luft mellem mig og konkurrenterne ved hver vending. Jeg kunne have jublet højt, da jeg klart besejrede Schumacher og Wielema, fordi sejren gav mig min selvtillid tilbage. Den blev ikke mindre, da jeg erfarede, at jeg havde forbedret min egen rekord med fire sekunder. Jeg var kommet ned på 5.06,5. Kun Ragnhild Hveger i sin glansperiode havde svømmet hurtigere.

Else Jacobsen var lige så glad som jeg. Hun havde taget det hele uhyre roligt, fordi hun samme dag havde set en bil med fire syvtaller på rad. Det betød lykke, sagde hun. Else mente også, at jeg kunne blive første pige i verden, der gik under fem minutter, blot jeg stadig tog min træning alvorligt og fik rettet endnu mere på mine vendinger.

I mine tanker syntes jeg alligevel ikke, at jeg havde fået revanche hos Irma Schumacher, før jeg også havde vundet over hende på 100 meter. Den hun var europamester

på. Og jeg fik ram på hende, samtidig med at jeg kom under Ragnhild Hvegers tidligere 100 meter rekord.

Der var heller ikke noget at give væk af. Jeg måtte ned på 1.05 for at vinde. Schumacher svømmede også sin hidtil hurtigste 100 meter, så ingen kunne bebrejde hende noget. Sårene over de tre sidste nederlag på 100 meter til Schumacher var lægt.

Irma Schumacher var strålende lykkelig for sin rekordtid og udtalte ønsket om snart at møde mig igen. Hun sagde, at det var i sådanne kampe de store resultater skabtes. Hun havde aldrig før troet på, at Willy den Oudens rekord kunne slås, nu troede hun, at det en dag skulle lykkes, og meget smigrende for mig mente hun, at jeg var den, der havde de største chancer for at komme under den Oudens fabeltid 1.04,6. Også Else Jacobsen var optimistisk. Hun planlagde en hel måneds specialtræning i hurtighed for om muligt at få endnu mere eksplosion i min svømning. Hun ville bandlyse de lange distancer og udelukkende øve sprint.

VI

Sprinterøvelserne for at komme i form til at sætte verdensrekord på 100 meter blev lagt på hylden for at koncentrere sig til den allervigtigste opgave: Olympiaden i Helsingfors 1952. Både Else Jacobsen og jeg mente, at det var klogest at indstille den hårde træning nogle måneder, fordi det er begrænset, hvor længe man kan holde sig på toppunktet af sin ydeevne. Jeg nød rigtigt hvileperioden uden helt at slippe træningen. Den blev taget som en slags ferie, hvor blot en nogenlunde kondition skulle bibeholdes.

Kort ind i 1952 lagde Else og jeg slagplanen for træningen til verdensstævnet i Helsingfors. Der skal tages hensyn

til uhyre meget, hvis tilrettelæggelsen af et træningsprogram skal bære den frugt, man ønsker. Den stigende kurve, man tragter efter, skulle i dette tilfælde kulminere næsten otte måneder efter træningens start. Det siger sig selv, at man først og fremmest må have et kendskab til sin fysik og vel ikke mindst til de psykiske processer, man kommer ud for, når man har et følsomt gemyt.

Mange ting inde og ude fra virker omgående på mig. Et venligt ord kan have en rent ud fabelagtig positiv virkning på mig, mens det modsatte kan slå mig helt ud af trit. Derfor gælder det for mig om at have bare eet menneske, som jeg helt føler er min ven, ved min side, når jeg skal i krævende konkurrence. Det gør mig rolig og giver mig den spirit, som er så afgørende for, at jeg kan nå et godt resultat.

Nederlagene.

Forårets måneder gik med at bade sig over i en lidt efter lidt hårdere træningsform. Vort skema blev pinligt overholdt. Fysikken blev sat i spændetrøje. Else og jeg drøftede også de eventuelle nederlag, der givet ikke kunne undgås. Heldigvis har Danmark så mange gode svømmersker i crawl, at den enkeltes form er afgørende for de indbyrdes placeringer. Efter at Ragnhild Hveger atter er nær sin standard før og under krigen, og Mette Ove-Petersen er blevet min ligemand, er det bagateller, der skiller os ad, når vi dyster på 100 eller 400 meter. De forventede nederlag kom. —

Aviserne tog det som en kæmpesensation, da Mette vandt 400 meteren i tiden 5.19,9. Jeg kom en tiendedel sekund efter. Politiken havde trespaltet billede på forsiden med underskriften: »*Sensationelt svømme-nederlag. For første gang i sin glørværdige karriere blev Greta Andersen, der er vort største svømmehåb ved de olympiske lege i Helsing-*

fors, i aftes (7. maj 1952) besejret af en dansk pige. Det skete ved Københavns-mesterskaberne i Østerbros Svømmehal, hvor Mette Ove-Petersen fra P. 08 skabte sensation og samtidig forbedrede sin personlige rekord med næsten ti sekunder.»

Bladet havde også udtalelser fra de implicerede. Mettes søster Birthe, der træner hende, sagde: »Hun fortjener det, for der findes næppe nogen svømmepige, der træner mere energisk.« Og min træner udtalte: — »Ja, et nederlag er nu godt en gang imellem. Det skal nu til, og man tager sig så dejligt sammen bagefter. Men jeg vidste, at Mette ville komme, og det var en flot præstation.« Medarbejderen gav mig et hip med på vejen, idet han gik ud fra Birthes omtale af Mettes energiske træning. »Man kan næppe sige, at Greta Andersen har udvist samme energi. Hun kan svømme meget bedre, og selvom hun måtte tage imod det sensationelle nederlag, kan hun jo udmærket komme endnu inden de olympiske lege, men der skal gøres noget ekstra ved det, og mon ikke hun og Else Jacobsen holder et lille vigtigt møde i dag. Det er nødvendigt.«

Kommentarerne fra Politikens medarbejder havde sikkert været noget anderledes, hvis han havde læst et interview, Berlingske Tidende havde med mig i febr. 1952, hvori der klart var skitseret, hvad Else Jacobsen og jeg havde bestemt at gøre for at nå højdepunktet i min form ved de olympiske lege. Her kunne han have læst, at jeg allerede i februar var småt i gang med træningen, det vil sige, at jeg dengang daglig svømmede 500 meter langsomt kun med benene, 500 meter langsomt med armene (her har jeg en strik om benene), 500 meter med både arme og ben, et par hundrede meter rygcrawl, 8 gange 25 meter med halv fart og til sidst nogle hundrede meter enten med armene eller benene. Det var opvarmningstræning. Den hårde træning, havde vi beregnet, skulle begynde midt i maj og vare til de olympiske lege. I den periode ville jeg

gå i seng hver aften omkring klokken 21,30, holde mig borte fra forlystelser, sørge for god, kraftig kost og masser af frisk luft, træne to gange om ugen de fem dage med dette program: Først en 100 meter på tid, så 200 meter i hårdt tempo med armene alene, derefter benene alene og til sidst begge dele. Så 7-8 gange 50 meter, 10 gange 25 meter, en masse starter og vendinger samt nogle tusind meter i langsomt tempo. Altså, jeg var endnu ikke begyndt på mit hårde program. Nederlaget var derfor nærmest naturligt for mig, men derimod en kæmpesensation for bladene.

De skrigende overskrifter kom frem igen et par dage senere, hvor Ragnhild slog både Mette og mig.

BT bragte en tyksværtet overskrift efter min tredieplads, der lød: »Fra nu af skal jeg i Seng hver eneste Aften Klokken 21.« Den fremhævede underrubrik fortalte, at jeg hver morgen stod op klokken 6,30, og at det slet ikke var morsomt at være olympisk aspirant, men jeg ville forsøge at vinde guld igen, og at jeg var forberedt på at tabe. I artiklen kunne man læse: »Det ikke uventede, at Greta Andersen ogaa vilde komme til kort i 100 Meter Crawl ved Københavns-Mesterskaberne i Svømning, skete.... og denne Gang var det ikke alene Mette Ove-Petersen, der slog vort største olympiske Haab, men den genopstandne Ragnhild Hveger viste sig endnu bedre og blev en sikker Vinder af Løbet. Ragnhild bogstavelig talt »slog knock out« fra Starten, idet hun lagde ud i et voldsomt Tempo og straks fik en Føring, som hun aldrig siden gav Slip paa. Hendes Vindertid blev saa pæn som 1.08,4, men det er dog ikke hendes Ydeevne.... Mette Ove Petersen, Greta Andersen og Rita Larsens Tider i Gaar gav Løfter om, at vi trods alt kan gøre os Haab om en Medalje paa 100 Meter i Helsingfors, for de tre af Pigerne kan give Tiden en lille Tand endnu — og den fjerde en meget stor Forbedring. Greta skal selvfølgelig ned omkring 1.05 i Finland.«

Nederlagene fortsatte. 10 dage efter fik jeg den helt store dukkert i landskampen mod Sverige i Stockholm. Her blev jeg slået ikke alene af Ragnhild og Mette, men også af Inge Jensen og de svenske piger. Det havde dog sin forklaring. Jeg havde netop nogle dage i forvejen fået flere indsprøjtninger af dr. med. Ove Bøje, dikteret af dr. med. Erling Østergaard. Indsprøjtningen skulle bevirke, at jeg ikke i Helsingfors kom ud for samme triste oplevelse som ved 400 meteren i London. Ifølge naturens love ville min »månedlige utilpashed« ellers, som i 1948, have indfundet sig midt under de olympiske konkurrencer. Indsprøjtningerne virkede lammende på mine bevægelser, der blev dvaske og langsomme. Jeg var helt ude af trit. Under træningen forsøgte jeg at få fart og gnist over svømningen, men uden held. Alligevel var jeg optimist. Svagheden skulle trænes væk. Jeg lagde mere og mere iver i de mange træningstimer. Ind imellem de lange distancer forsøgte jeg at krydre op med små, hurtige sprint, men helt mine gamle takter fandt jeg aldrig.

Spænding om udtagelserne til Helsingfors.

En lille måned før olympiaden var der noget, der kunne tyde på, at formen måske var ved at indfinde sig. Mette Ove-Petersen, Ragnhild Hveger, Inge Petersen og jeg stillede til dyst i Frederiksberg Svømmehal. En af os skulle glide ud af olympiadeholdet, hvor der jo kun kunne komme tre med fra hver nation i de individuelle øvelser. Her gjaldt det 400 meteren, hvor Danmark burde have gode chancer.

Ragnhild Hveger var glimrende oplagt og tog straks føringen. Jeg fulgte hele tiden hendes gule svømmehætte, mens jeg så småt regnede med, at jeg ved 300 meter ville kunne gå forbi hende. Men jeg forregnede mig. Ved 300 meter øgede Ragnhild tempoet, uden at jeg kunne følge

med, og i mål var jeg cirka tre sekunder efter hende. Vi havde dog begge svømmet på bedre tid end nogen anden i verden i 1952, så der var jo kun grund til glæde. Jeg kunne ikke lade være at beundre Ragnhild Hvegers strålende svømning. Hendes uimodståelige kamphumør og enestående vilje til atter at blive regnet mellem verdens bedste svømmersker trods hendes, i svømning regnet, høje alder.

Sympatiske Inge Petersens olympiadechance røg desværre ved dette stævne. Nu lå det klart for alle, at vore største chancer ved olympiaden lå på 400 meteren. Søndagen efter fik jeg et danmarksmesterskab forærende ved at blive nummer to i 100 meter crawl. Ragnhild vandt, men deltog uden for konkurrence, så jeg fik, med en lidt flov smag i munden, mesterskabsplaquetten.

Efter disse stævner satte jeg min lid til, at de sidste tre uger inden olympiaden ville bringe mig i den tilsigtede topform.

Nu blev træningen lagt ud til Sønderstrand og Amager Helgoland, hvor der fandtes de så vigtige 50 meter bassiner.

Else Jacobsen havde tidligere forbudt Inge Petersen og mig at tage til Sønderstrand, fordi hun mente, at det kolde vand ville gøre vore muskler stive. Alligevel trodsede Inge og jeg forbudet nogle gange i juni måned blot for at komme til at prøve kræfterne, hvor de reelt kunne kontrolleres. Men Else lugtede lunt, og så blev der sat en stopper for videre »udskejelser«.

Inge Petersen var iøvrigt en glimrende træningskammerat for mig. Altid sød og villig og meget energisk. Det gjorde mig virkelig ondt, at hun ikke fik turen til Helsingfors som belønning for sin store flid.

Da træningen de sidste uger før Helsingfors endelig blev lagt ud på Sønderstrand, lagde Else Jacobsen tiden om, så vi benyttede de første aftentimer til at øve os i. Årsagen var, at Else boede i sommerhus i Hundige, og det var for anstrengende for hende at komme ind tidligt om morgenen.

Det sene tidspunkt på dagen huede ikke rigtigt Inge og mig. Nå, det gjaldt bare om at mase på. Og det gjorde vi.

Der var nerver på allerede inden afrejsen.

Forberedelserne til olympiaden begyndte at tage form. Det blev bestemt, at jeg skulle flyve til Helsingfors sammen med Else Jacobsen. Så slap jeg for en eventuel søsyges kvaler. En bestemmelse, der blev truffet af Dansk Svømme-Forbund. Mine inderste tanker kredsede hele tiden om, hvad jeg skulle gøre for at få samling på mine nerver. Jeg følte det helt anderledes før denne olympiade end i 1948. Dengang var der så mange store »navne« på holdet, så jeg næsten forsvandt. Nu var der for så vidt kun Ragnhild Hveger, Jytte Hansen og mig, der stilledes forventninger til. Det satte nerverne på højkant. Nervøsiteten blev ikke mindre ved meddelelserne om, at vi skulle møde svømmepiger, der ikke blot var vore ligestillede, men måske bedre. Mit gamle gåpåhumør var borte, men jeg håbede stadig, at jeg kunne samle mig sammen, inden det rigtigt gik løs. Den gode tid ved min sidste 400 meter var dog et fingerpeg om, at det ikke helt var sket med min fighterånd. Men jeg kunne alligevel ikke frigøre mig for de komplekser, de forudgående nederlag havde givet mig.

I Helsingfors.

Olympiadepigernes hus i Helsingfors var ikke så lidt bedre end Southland College i London. Betjeningen var også bedre og maden fortræffelig.

Dagen efter vor ankomst tog Else og jeg ud til det pragtfulde svømmestadion, hvor konkurrencerne skulle foregå.

Det skønneste 50 meter bassin, man kunne forestille sig, lå og glinsede med sine flisebetrukne kanter og det reneste vand. Der var otte baner, og intet kunne genere svømmer-

ne. Et særskilt bassin til springtårnet og tremetervipperne var nemlig placeret bag ved det store bassin.

Man kan ikke lade være at misunde de finske svømmere, at de har et så fornemt svømmestadion. Det ville ikke mindske interessen for svømmesporten herhjemme eller gøre resultaterne ringere, om vi havde et lignende i København og andre store byer!

Næste dag var resten af det danske svømmehold ankommet, og træningen blev nu tilrettelagt. Ragnhild Hveger havde fået sin træner, fru Ellen Larsen, med til Helsingfors, så der var to trænere til de otte piger, holdet bestod af.

Foruden 4 × 100 meter holdet: Ragnhild Hveger, Mette Ove-Petersen, Rita Larsen og mig, deltog Eileen Ward Petersen, Kirsten Hedegaard Jensen og Jytte Hansen i brystsvømning samt Gerda Olsen i rygcrawl.

Der rørte sig et vældigt liv omkring bassinerne på det imponerende stadion. Trænere råbte og skreg til deres elever, mens de med vilde fagter fulgte dem langs bassinkanterne. Tider blev taget, og de andre landes »kanoner« udspioneret. Efter så småt at have kikket konkurrenterne ud blev vi hurtigt klar over, at det ville blive de hårdeste konkurrencer, danske svømmepiger endnu havde været ude i.

Andendagen følte jeg mig vældigt oplagt, noget af mit gamle mod var fremme, og jeg gled gennem vandet, som var det den rene barneleg. Flere af de andre landes svømmepiger havde lagt mærke til min svømning, og de var straks parat til at udpege mig som favorit, hvad der absolut ikke var nogen fordel for mig. Termeulen fra Holland lod meget imponeret, hun regnede mig sikker på 400 meter. Nogle af mine amerikanske svømmevenner mente også, at 400 meteren måtte blive min. Deres tiltro øgede desværre blot mine ængstelser for, at det skulle gå galt.

Konkurrencerne begynder.

Samme dag fik vi lodtrækningen til de indledende heats på 100 meter at se. Jeg skulle blandt andre møde Termeulen. Der var intet at give væk af i de indledende heats. Denne olympiade havde nemlig som noget helt nyt, at tiden var afgørende for videre deltagelse, ikke som tidligere placeringen alene. De seksten, der havde den bedste tid i de indledende heats, gik til semifinalerne. Der kan siges både godt og ondt om denne nye regel. Den afskaffer i alt fald trættende mellemheats i en konkurrence med et stort antal deltagere. Men det er givet, at mange hurtige svømmere blev slået ud netop i kamp med tiden. De havde simpelthen ikke kræfter til tre dage i træk at svømme sig helt ud. I mit indledende heat havde jeg meget besvær med at blive nummer to efter Termeulen, og tiderne for os var endda så svage som 1.07,3 og 1.08. Ragnhild Hveger (der som bekendt nu hedder Andersen, hvilket bevirkede, at en mand fra Pakistan troede, at vi var søstre og efterkommere af H. C. Andersen) nåede lige mellem de seksten til semifinalerne med tiden 1.08,6. Ragnhild blev nummer to efter ungarenen Temes, der satte ny olympisk rekord med 1,05 rent. Temes, som man før olympiaden havde hørt så meget om, svarede fuldt ud til forventningerne og blev udlagt som sikker vinder af 100 meteren efter de indledende heats. Det skulle dog gå meget anderledes. Hun bukkede, som mange andre, under for det nye tidssystem. Mette Ove-Petersen gled ud med det samme. Hun blev nummer fire i sit heat, og tiden 1.09,5 var for svag til videre deltagelse.

Jytte Hansen var dagens store danske svømmeoverraskelse. Hun vandt sit heat i 200 meter brystsvømning i dagens trediebedste tid og slog sin personlige rekord i 50 meter udendørsbassin. Ingen anden dansk pige har svømmet hurtigere end Jyttes 2.57,7 i det lange bassin, Det var virkelig fint, og da kun de to vanvittigt stærke ungarene Novak og

Szekely var hurtigere, gav man Jytte en naturlig chance for bronze i finalen.

Eileen Ward Petersen og Kirsten Hedegaard Jensen måtte med det samme lade livet. De var vist begge noget trykket af den olympiske atmosfære og nåede ikke op til deres sædvanlige standard.

Vi nåede ikke til 100 m finalen.

I 100 meterens semifinaler havde vi trods alt ventet, at Ragnhild og jeg ville slippe videre til finalen. Jeg regnede med at ville svømme mindst et sekund bedre end i det indledende heat. Det gik imidlertid den anden vej.

Jeg svømmede og svømmede, men syntes ikke, at jeg kom nogen vegne. Det var en klam en for mig, at jeg kun blev nummer seks i et heat, hvor vinderen, Harrison fra Syd-Afrika, havde den forholdsvis ringe tid 1.07,2. Jeg forstod overhovedet ikke mig selv. Jeg havde da gjort alt for at nå i rette form til olympiaden. Men jeg blev tydeligt svagere og svagere. Min tid var 1.08,2.

Ragnhild kom heller ikke i finalen, men havde dog den tilfredsstillelse at få en nogenlunde tid for sin 100 meter: 1.07,7. Kun en brøkdel af et sekund efter Temes, Ungarn, som dagen i forvejen havde sat den flotte olympiske rekord. Temes nåede kun lige akkurat at slæbe sig med til det endelige opgør. Et tydeligt bevis på, hvor krævende tidsplaceringerne var.

Inden de indledende heats i holdkapsvømningen var Gerda Olsen blevet slået ud i rygercrawl over 100 meter, den distance, som Karen Margrethe Harup så overlegent vandt i London. Jytte Hansen var med kniberi kommet i finalen i 200 meter brystsvømning, hvor hun for så vidt skuffede ved kun at opnå en femteplads. De to ungarender, Eva Szekely og Eva Novak, tog de ædleste medaljer. Eva Szekelys sejrstid blev en fin ny olympisk rekord med 2.51,4.

Verdensrekordindehaveren, Eva Novak, var hele tre sekunder efter. Helen Gordon, England, fik med en hårsbredde kilet sig ind mellem anden og tredje ungarerinde, så det ikke blev en tredobbelt ungarsk triumf. Fjerde blev derfor Klara Killerman, Ungarn, mens Jytte »kun« blev femte i tiden 2.57,8.

Også svag i holdkapsvømningen.

I 4 × 100 meter skuffede jeg atter. Danmark blev nummer tre i sin semifinal, men havde femtebedste tid. Vel vidste vi, at Ungarn, Holland og Amerika var bedre end os, men at vi skulle komme bag efter England, havde vi ikke troet. Rita Larsen lagde ud og svømmede glimrende de første 50 meter, hvor hun førte, men inden mål blev hun indhentet og passeret af Ungarn og England. Denne stilling var uforandret, efter at Mette Ove-Petersen havde svømmet, dog var afstanden fra de to første nationer vist nok øget noget. Jeg regnede med at kunne komme op på siden af i hvert fald englænderinden, men jeg orkede overhovedet ikke at få taget en bid ind på de to foranliggende svømmere, snarere satte jeg noget mere til. På sidste tur svømmede Ragnhild Hveger ualmindeligt fint og halede så meget ind på det engelske hold, at der kun var $\frac{4}{10}$ sekund forskel i mål.

Jeg blev mere og mere forundret over min ringe indsats. Jeg forsøgte at tage mig selv i nakken. Jeg havde skuffet så fælt, at ingen længere ventede noget af mig, så nu måtte jeg da kunne befri mig for det nervepres, der hidtil havde redet mig som en mare. Men det blev stadig ikke bedre.

I finalen svømmede jeg dårligst af hele kvartetten. Atter var det Ragnhild, der tog det store slæb. Jeg »afleverede« hende på sjettepladsen, men med et vældigt gåpåhumør spurtede hun drabeligt forbi både Sverige og England, således at vi blev nummer fire efter Ungarn, Holland og USA.

Den helt store dukkert.

Nu var bunden nået, mente jeg. På min favoritdistance, 400 meter crawl måtte bøtten vende. Nu skulle jeg rehabiliter mig — troede jeg da!

Ifølge programmet skulle 24 af de 35 startende piger gå videre til mellemheat'ene, men kort før det første heat blev startet, kom meddelelsen om, at kun de seksten hurtigste gik videre til de to semifinaler. Det kom til at gå ud over Mette Ove-Petersen, som ærgerligt nok havde 17. bedste tid.

Jeg var meget rolig og fortrøstningsfuld, da jeg så tiden for første heat, som Ania M. Schultz, Argentina, vandt med 5.26,1. Mette Ove-Petersen blev nummer tre i 5.30,6. I næste heat var Ragnhild med. Hendes værste konkurrenter var Eva Szekely, Ungarn, og Judy Davis, Australien. Ragnhild førte med en længde efter 200 meter, men så åd Szekely og Davis sig op på siden af hende. I spurten gik Ragnhild dog atter fra dem og sluttede som en klar vinder i 5.19,6. Meget fint svømmet.

Jeg havde også fået en ungarer i mit heat. Det var Eva Novak, og efter en svag start, hvor jeg lå helt nede som nummer fem, kom jeg så meget i trit, at jeg på det sidste var ved at nå op til Eva Novak, der vandt i 5.19,1, mens jeg blev anden i 5.21,3. Bedste tid og ny olympisk rekord satte E. T. Kawamoto fra Amerika og Daphne Wilkinson, England. De var i samme heat og slog hænderne samtidig i ribben efter en meget hård spurt. Begge fik noteret tiden 5.16,6, 1,2 sekund hurtigere end Ann Curtis svømmede i London. Wilkinson blev et nyt offer for tidsplaceringerne, idet hun i semifinalen dagen efter svømmede over ti sekunder dårligere og dermed var udelukket fra videre deltagelse. Som flere andre havde hun ikke fysik nok til at gå for fuld damp over 400 meter to dage i træk.

Ragnhild Hveger havde fjerdebedste tid, og jeg kom ned som nummer seks. Jeg regnede imidlertid med, at jeg nu

var ved at finde melodien, og jeg havde ikke svømmet mig ud, så det skulle sikkert gå bedre i finalen. Jeg var indstillet på at gå hurtigere de første 100 meter og så forsøge at hænge på dem, der ville tage føringen.

I min semifinale gik jeg som planlagt hårdt lige fra starten og lå ved 100 meter som nummer tre efter Kawamoto og Ania Schultz. Inden 200 meter var der tre badehætter foran mig. Eva Novak var også kommet forbi. Jeg søgte at hænge på, men kunne ikke. En overgang var jeg helt nede på femtepladsen, men på den sidste banelængde fik jeg dog så meget fart på, at jeg kunne holde fjerdepladsen, hvad der lige akkurat var nok til at slippe med som sidste deltager i finalen.

Ragnhild blev også fjerde i sit heat. Hun crawlede meget stærkt de første 100 meter, som hun gik på 1.11,2. Endnu ved 200 meter var hun forrest, men der var nogle stærke piger i hendes heat, og både Valeria Gyenge, Ungarn, Seegren, USA, og Eva Szekely kom foran hende. Blandt de otte finalister var altså to danskere, men jeg for mit vedkommende var langt fra tilfreds med den figur, jeg havde gjort.

Så kom finalen — og den helt store skuffelse. Alt hvad jeg i månedsviis havde arbejdet henimod, håbet på og drømt om, blev kun lamperøg. Populært sagt fik jeg en ordentlig dukkert. Jeg blev sidst i en finale, der blev vundet på 5.12,1. Ganske vist i ny olympisk rekordtid, men alligevel syv sekunder dårligere end mit bedste resultat. Valeria Gyenge fik guld, Eva Novak sølv og Kawamoto bronze. Dernæst kom Green, USA, og så Ragnhild Hveger. Hendes tid, 5.16,9, hele elleve sekunder bedre end min, der var dårligere end i de indledende kampe. Sikken en fiasko — for mig altså!

Ragnhild havde ført klart ved 100 meter. Hun havde i forvejen lovet at sætte alt på eet bræt, men kunne ikke tæmme de meget yngre konkurrenter og måtte neje sig for fire af dem. Det var imidlertid enestående af hende — ver-

dens hidtil største svømmefænomen — at placere sig så strålende mellem piger, der var ti til femten år yngre. Ragnhild var lidt ked af, at hun ikke fik en broncemedalje, men vist lykkelig over, at de olympiske løb var overstået. De må have været en meget stor belastning af hendes nerver.

Jeg selv kunne have gravet mig ned, om det havde været muligt, men jeg måtte jo prøve at tage mit nederlag med oprejt pande. Jeg skal villigt indrømme, at det ikke var let. Mine landsmænds skuffede ansigter gjorde det ikke lettere. Kun få havde et trøstende ord tilovers. Jeg skal senere glemme det, der blev sagt i al venlighed til mig efter min fiasko i Helsingfors, end alle de rygklap, kys og omfavnelser, der blev mig til del efter den olympiske sejr i London. Derfor vil jeg altid huske lille Eileen Ward Petersen for hendes velmente lykønskning til min ottende plads. Et kærligt ord betyder uendeligt meget efter et nederlag og er mere værd, end når man har sejret.

Hvad var grunden til min svage indsats?

Siden Ragnhild Hveger satte sin flotte verdensrekord på 400 meter med 5.00,1, er jeg den, der er kommet rekorden nærmest. Jeg er endnu i en alder, som skulle kunne give de helt store svømmeresultater. Hvad har jeg forsømt, siden det kunne gå så skidt i Helsingfors? Bestemt ikke træning! Det skulle måske være de tre uger tidligt i foråret, hvor Else Jacobsen ferierede i Norge. Der burde jeg vist have været noget mere flittig, men på den anden side var der dengang god tid til olympiaden. Gennem et halvt år, inden det skulle gå løs i Helsingfors, havde jeg sagt nej til alle invitationer, der rakte ud over min sengetid, klokken halvti. Mor og far havde været meget omhyggelige med at give mig den bedste og kraftigste kost.

Da jeg blev klar over, at jeg ville få min »mavepine«

netop under opholdet i Finland, satte jeg mig i sving for at få tidspunktet forrykket. Først var jeg til en læge, der gav mig nogle kraftige pulvere. De hjalp ikke. Så fik jeg seks indsprøjtninger hos dr. med. Ove Bøje. De havde den eftertragtede virkning, men samtidig lammede de mine arme og ben, og de var den direkte årsag til min sidsteplads i landskampen mod Sverige. Jeg håbede, at lammelsen kun var forbigående. Mit håb blev for så vidt opfyldt, som jeg ved stævnet i Frederiksberg Svømmehal var nede på nogenlunde samme tid, som 400 meteren blev vundet på i Helsingfors. Men jeg syntes alligevel ikke, at der siden indsprøjtningerne havde været et eneste løb, hvor jeg helt var mig selv som f. eks. i slutningen af 1951. Der havde hverken været gnist eller humør over mine løb. Konkurrenterne var gledet forbi mig, uden at jeg følte mig impliceret, som jeg plejede. Måske vil tiden, der kommer, give mig forklaring på, om lægernes »indgreb« kan have virket forstyrrende på min fysik. Endelig kan det tænkes, at træningsprogrammet inden olympiaden har været forkert tilrettelagt. Jeg ved det ikke selv. Eller er jeg slet og ret brændt ud som konkurrencesvømmer? Det er jo ganske individuelt, hvor længe man kan være på toppen. Men jeg vil i hvert fald holde svømningen vedlige i nogen tid fremover for at prøve at finde svaret på de spørgsmål, jeg efter Helsingfors gang på gang har stillet mig selv.

En anden hjemkomst end i 1948.

Sidste del af det danske olympiske hold sejlede til København med »Frederikshavn«. Det meste af turen var jeg i selskab med de humørfyldte cykleryttere, der var umådelig venlige mod mig. De ligesom forstod, hvordan jeg havde det, og deres bramfri væremåde gjorde det meget lettere for mig.

Jeg »sprang« fra modtagelsen på Rådhuset. Jeg vidste,

at ingen ville savne mig, og jeg brød mig ikke om at ødelægge mindet fra 1948, der for altid har brændt sig ind i mit hjerte. Den aften for fire år siden vil jeg have lov til at beholde som noget af det skønneste, jeg har oplevet. Nu har jeg prøvet at komme hjem som olympisk mester og som fuks, og selv om en af de olympiske sentenser siger, at det vigtigste ikke er at sejre, men at være med, skal jeg ikke nægte, at jeg ubetinget følte mig bedre tilpas efter »legene« i 1948 end i 1952.

Det er aldrig forsmædeligt at tabe til en, der er bedre end en selv, men der er noget, der gnaver i en, når man får klø af en modstander, som man har følelsen af, at man kunne have slået, om man havde været rigtigt i hopla.

Nogle dejlige år med både med- og modgang.

Jeg har nu prøvet en idrætspiges store højder og det modsatte. Hvis man har det rette sind, skal man kunne tage begge dele ens. Jeg har søgt at tage nederlagene med et smil, at være en god taber, men skal jeg være ærlig, så har det ofte knebet. Man kan undertiden skjule sine følelser for andre, men sig selv kan man ikke lyve for. End ikke den gode samvittighed, man har, når man har gjort alt for at nå det bedste resultat, kan dulme skuffelsen over en uforståelig svag præstation.

Nå, gudskelov er det da sådan, at når man kommer nederlagene lidt på afstand, så kan man selv se det latterlige i, at man har taget dem så tungt. Jeg har svømmet, fordi det har moret mig. Sporten har for mig været en dejlig hobby, og så er det jo forkert at tage det for tragisk, når det ikke går helt, som man ønsker.

Når jeg skal gøre min status som svømmepige op i dag, er jeg glad over at kunne sige, at trods nederlag og enkelte andre triste oplevelser, som aldrig helt vil kunne undgås, så har jeg haft nogle dejlige år med masser af vidunder-

lige oplevelser, som jeg ikke for alt ville have undværet. Jeg har lært, at det nu engang koster noget at være »stjerne«. Kan man ikke altid honorere de krav eller forventninger, der stilles, ja, så må man belave sig på at blive kritiseret. Men også det lærer man at tage. Vel må man give afkald på mangt og meget, når man dyrker konkurrenceidræt, men til gengæld får man meget andet i stedet, og jeg har i hvert fald ingen grund til at klage. Tværtimod. Jeg er henrykt for det, sporten har givet mig. Jeg har lært mange prægtige mennesker at kende og har haft nogle vidunderlige rejser til mærkelige og skønne steder rundt om i verden, og alt dette blot fordi jeg har kunnet svømme nogle sekunder hurtigere end de fleste andre piger.

At jeg på det sidste har været lidt vel rigeligt »ude at svømme«, er en helt anden historie!!

Da Greta Andersen var 15-16 år, søgte hun, som så mange andre unge, spænding og oplevelser ved læsning af kulørte hæfter, indtil hun en dag fattede interesse for svømmesporten. Nogle få år efter var hun en af hovedpersonerne i dansk idræts historie. 21 år gammel blev hun olympisk mester i London og forsidestof i alle danske aviser. Et par dage efter kom hun på de engelske avisers forside. Det var, da hun på sin favoritdistance, 400 m crawl, måtte bukke under for et af naturens luner. I et dramatisk løb mistede hun bevidstheden og sank tilbunds i Wembley Swimming Pool. To dage efter var hun igen på højkant og vandt sølv som deltager i 4 x 100 m holdkapsvømning.

I denne bog fortæller Greta Andersen frisk og fornøjeligt om alt det, hun har oplevet som svømmepige i Europa og USA, om sejre og nederlag, om det gode kammeratskab, der i det store og hele hersker inden for idrætten, men også om den jalousi, der kan være »stjernerne« imellem.

Greta Andersen erkender, at hun har haft nogle vidunderlige år som svømmepige, men lægger ikke skjul på, at også sportens medalje har sin bagside, at det ikke altid er lige morsomt at være en af de »store kanoner«, og at det, som før olympiaden i Helsingfors, kan være et handicap at stille op som favorit. Men Greta Andersen siger, at den modgang, hun har haft, er for intet at regne mod de mange goder, sporten har givet hende, og som hun ikke for alt ville have undværet.

SAMLERENS FORLAG

